Sala de Municipiului Dej
SALA DE LECTURA

Proletari din toate țările, uniți-vă!

AGRICULTURA SOCIALISTĂ

Anul VI
Nr 36 (292)
Joi
5 sept.
1968
8 pagini - 1 leu

ORGAN AL CONSILIULUI SUPERIOR AL AGRICULTURII ȘI AL UNIUNII NAȚIONALE A COOPERATIVELOR AGRICOLE DE PRODUCȚIE

Toamnă intensă

Toamna a început. Un anotimp în care solicitarea — pe multiple planuri și diverse direcții — a celor ce activează în agricultură înregistrează o maximă intensitate. Lucrările „la zi" sînt numeroase. Nici una nu poate fi neglijată, deoarece fiecare își are importanța ei, condiționînd sau influențînd munca în ansamblu. Vom individualiza, totuși, cîteva, pentru a fi mai pregnant înscrise în calendarul acțiunilor de toamnă.

Recoltarea principalelor culturi de toamnă se desfășoară cu intensitate în multe județe.

În județele Ilfov, Ialomița, Gorj și Brăila, floarea-soarelui este strînsă pe suprafețe cuprinse între 84—62 la sută din total. Comparativ, lucrarea este rămasă în urmă în cooperativele agricole din județele Constanța, Galați, Timiș, Olt, Tulcea.

A început și recoltarea porumbului, lucrare efectuată pe suprafețe mai mari în județele Ialomița, Ilfov, Teleorman, Brăila, Dolj, Prahova. În cazul acestei culturi se recomandă strîngerea cu prioritate a recoltei de pe suprafețele destinate însămînțării în această toamnă.

Sfecla de zahăr impune, prin specificul ei, respectarea strictă a planului de măsuri și a planului de livrare întocmit în colaborare cu Ministerul Industriei Alimentare. Prin alegerea corectă a momentului de recoltare trebuie să se asigure posibilitatea obținerii unui randament ridicat în procesul de fabricație.

Recoltarea cartofilor este o lucrare care necesită un mare volum de brațe de muncă. Tocmai de aceea se impune folosirea, cu maximum de randament, a tuturor mașinilor de recoltat existente în unități.

Ritmic, în raport cu graficele întocmite și pentru totala satisfacere a cerințelor pieței trebuie efectuată **recoltarea legumelor.** Este o acțiune care se desfășoară paralel cu îngrijirea atentă a culturilor încă în producție (mai ales a celor însămînțate suplimentar și a celor plantate în solarii pentru ciclul II), și cu realizarea integrală a planului însămînțărilor de toamnă.

În cele mai multe județe se desfășoară intens **recoltarea finurilor și însilozarea furajelor.** În această ultimă acțiune, în frunte se situează cooperativele din județul Constanța, care au însilozat peste 100 000 de tone de furaje verzi, urmate de cele din județele Ilfov (circa 60 000 de tone), Brăila, Ialomița, Dolj, Galați. Teleorman.

Specifice toamnei sînt și o serie de lucrări din plantațiile de vii și pomi. Deși termenul de încheiere a lucrărilor pare mai îndepărtat — 15 octombrie — desfundatul și săpatul gropilor pentru plantarea celor 8 000 de ha de pomi prevăzute în această toamnă trebuie executate din vreme. O grijă deosebită se va acorda asigurării condițiilor optime pentru plantarea celor 1 500 hectare de livezi intensive prevăzute a se realiza în toamna acestui an.

Paralel cu toate aceste preocupări se va acorda toată atenția cuvenită **arăturilor pentru însămînțările de primăvară.**

ÎN PLINĂ ACTUALITATE, PREGĂTIREA ÎNSĂMÎNȚĂRII GRÎULUI DE TOAMNĂ **ESTE O PREOCUPARE A TUTUROR LUCRĂTORILOR DIN AGRICULTURĂ. ÎN LEGĂTURĂ CU ACEASTĂ ACȚIUNE ȘI CU COORDONATELE EI, REVISTA NOASTRĂ PUBLICĂ, ÎN PAGINA A PATRA, SUB TITLUL** „PRODUCȚIA DE GRÎU ÎN DEZBATEREA LUCRĂTORILOR DIN AGRICULTURĂ", **O RELATARE PE MARGINEA RECENTEI ȘEDINȚE DE LUCRU A CONSILIULUI SUPERIOR AL AGRICULTURII.**

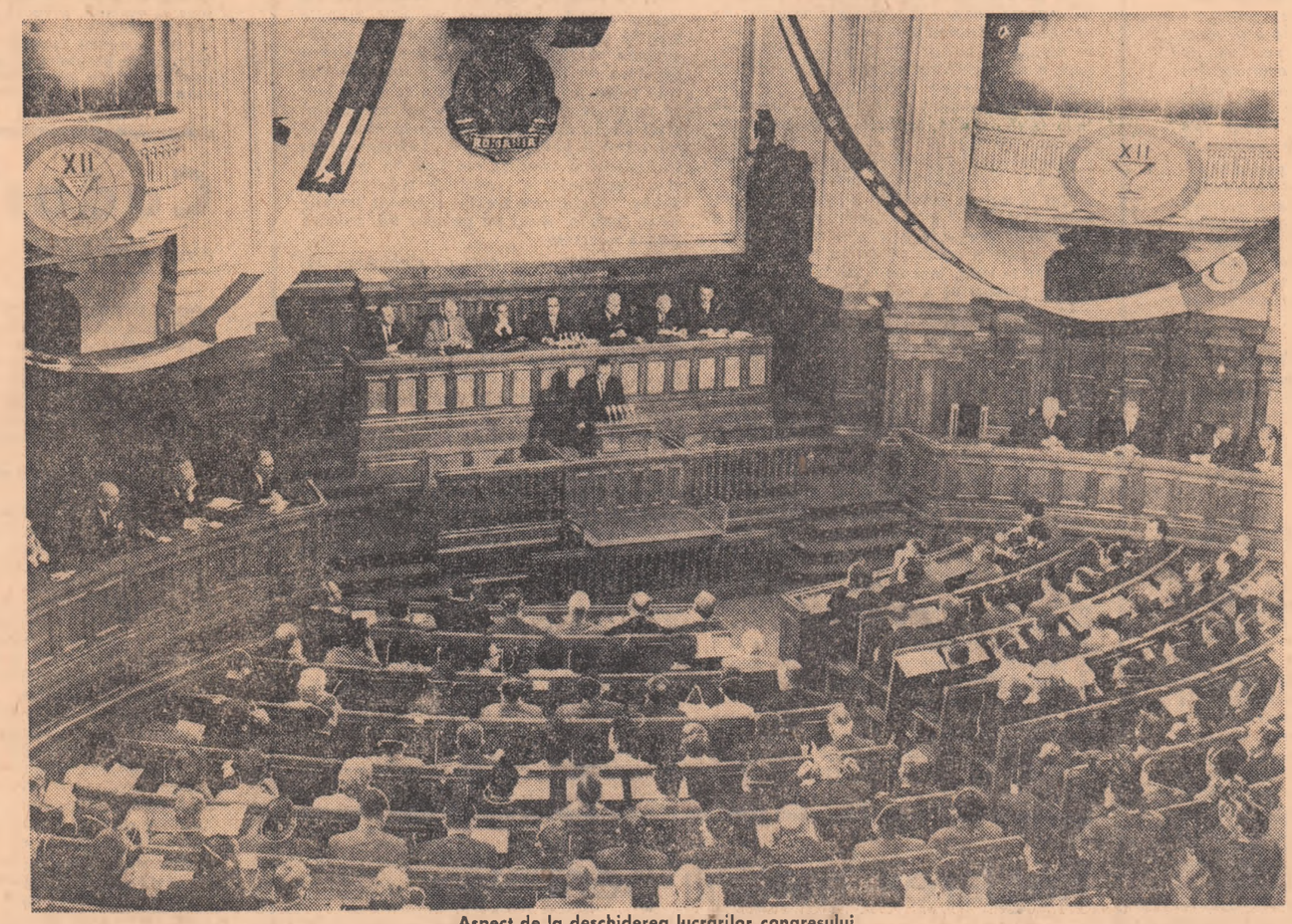

Aspect de la deschiderea lucrărilor congresului

Congresul internațional al viei și vinului

Luni dimineața au început la Palatul Marii Adunări Naționale lucrările celui de-al XII-lea Congres internațional al viei și vinului. La această manifestare de prestigiu a viticulturii mondiale iau parte aproape 200 de specialiști, profesori, oameni de știință, conducători ai unor institute de cercetări din Anglia, Argentina, Australia, Austria, Bulgaria, Cehoslovacia, Cipru, Cuba, Elveția, Franța, Republica Democrată Germană, R. F. a Germaniei, Grecia, Italia, Iugoslavia, Israel, Japonia, Luxemburg, Maroc, Olanda, Portugalia, Republica Arabă Unită, România, Spania, S.U.A., Suedia, Tunisia, Turcia, Ungaria și U.R.S.S. Iau parte, de asemenea, reprezentanți ai unor organizații internaționale economice și de specialitate.

La ședința festivă de deschidere au participat Iosif Banc, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, Vasile Vîlcu, președintele Uniunii Naționale a Cooperativelor Agricole de Producție, Nicolae Giosan, președintele Consiliului Superior al Agriculturii, Bucur Șchiopu, ministrul industriei alimentare, Vasile Gliga, adjunct al ministrului afacerilor externe, Ion Cosma, primvicepreședinte al Consiliului popular al municipiului București, conducători ai unor instituții centrale, institute de cercetări științifice și de învățămînt superior, ai unor organizații obștești.

Lucrările congresului au fost deschise de prof. David Davidescu, președintele comitetului român de organizare.

În numele guvernului Republicii Socialiste România, tovarășul Iosif Banc a adresat un călduros bun venit reprezentanților științei și practicii vitivinicole din cele cinci continente la cel de-al XII-lea Congres internațional al viei și vinului.

Eveniment de seamă pentru viticultura mondială — a spus vorbitorul — congresul reprezintă, prin problemele de mare actualitate ce figurează pe agenda sa, un prilej de discuție largă a variatelor aspecte științifice, tehnice și practice ale viticulturii și vinificației, o confruntare liberă a opiniilor, orientărilor noi și mai ales a rezultatelor dobîndite în ultima perioadă de timp.

Ca țară membră a Oficiului internațional al viei și vinului, România este fericită să deschidă poarta ospitalității sale tradiționale celui de-al XII-lea Congres internațional al viei și vinului, iar prin specialiștii săi și prin ceea ce are mai important ca realizări în sectorul vitivinicol să contribuie la reușita acestui congres.

Sperăm că lucrările congresului, vizitele pe care le veți face în unitățile de cercetare, învățămînt și producție, în orașele și satele țării vor contribui la cunoașterea mai de-aproape a activității specialiștilor și a oamenilor noștri de știință, a realizărilor poporului în viticultură ca și în alte domenii ale economiei și culturii.

Permiteți-mi să adaug aici că, în eforturile sale susținute privind dezvoltarea industriei, de care depinde progresul întregii economii naționale, guvernul român a a-

(Continuare în pag. a 3-a)

FEMEILE — O IMPORTANTĂ FORȚĂ SOCIALĂ A SATULUI

Maria CIOCAN

secretară a Consiliului Național al Femeilor

Femeile, care reprezintă peste o jumătate din întreaga populație a țării, se afirmă tot mai mult ca factor de seamă în viața economică, politică și socială, avînd toate condițiile create pentru valorificarea capacității, a energiei și talentului lor, îndeplinindu-și cu cinste sarcinile puse de partid în fața întregului popor.

Anii care au trecut au confirmat faptul că nu există domeniu de activitate în care să nu se facă simțită prezența femeilor Hotărîrea Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R. cu privire la îmbunătățirea muncii în rîndul femeilor a stabilit sarcini concrete pentru instituții și organizații de masă în vederea sporirii aportului acestei importante forțe sociale la întreaga viață economică, politică, culturală a țării.

În acest context trebuie așezată și activitatea comitetelor comunale ale femeilor din mediul rural, care pot și trebuie să-și sporească aportul la viața economică, politică și culturală a satului socialist.

După constituire, în urma consultării cu toți factorii de răspundere din comună și sub directa îndrumare a comitetelor de partid, comitetele comunale ale femeilor și-au întocmit programe de activități, avînd ca principale obiective : sporirea contribuției la desfășurarea muncii politice și cultural educative în rîndul femeilor, la acțiunile de ocrotire a mamei și copilului, la atragerea unui număr tot mai mare de femei la întrecerea patriotică pentru buna gospodărire și înfrumusețare a satelor.

Atenția principală va fi acordată activității educative, antrenării femeilor la manifestările ce se organizează la căminele culturale. O mai strînsă colaborare cu conducerea căminului cultural va permite organizarea unor acțiuni specifice pentru femei, a sfatului gospodinei, a cercurilor de lectură. Urmărind crearea unui larg orizont de cultură femeilor de la sate, munca educativă va trebui să se desfășoare diferențiat, ținînd seama de preocupările și interesele acestora. Se va avea în vedere în mod deosebit, răspunderea ce revine femeii ca mamă și soție.

Comitetele comunale ale femeilor pot constitui un sprijin de nădejde al circumscripțiilor medicale în desfășurarea și intensificarea educației sanitare, în antrenarea țărăncilor la acțiunile cu caracter profilactic, dovedind o grijă deosebită pentru buna funcționare a cursurilor „școala mamei", pentru ca femeile gravide și cele cu copii pînă la 3 ani să le frecventeze cu regularitate. Mai multă atenție se cuvine să acorde comitetele nou constituite activității unităților pentru copii, creșe, cămine, maternități, case de naștere.

După cum este firesc, constituirea de comune mari, cu o putere economică sporită, solicită o largă participare la efectuarea unor lucrări so-

(Continuare în pag. a 6-a)

CARNET DE SCRIITOR

LA IZVORUL VALORILOR ARTISTICE

de Victor EFTIMIU

Îmi place să stau de vorbă cu oaspeții care mă vizitează — și mă bucur că nu sînt puțini — despre cele mai felurite aspecte ale transformării societății noastre contemporane. Printre alții, doi tineri specialiști în agricultură, care prin sarcinile lor străbat cele mai îndepărtate colțuri de țară, mă duc de multe ori cu imaginația în satul de azi, printre oamenii care ne dau grîul, mierea, undelemnul, roșiile, șuncile și vinul. În ultimii ani i-am văzut eu însumi prășind culturile, învățînd, construind. La Buftea, am asistat o dată la scoaterea puieților de piersic dintr-o pepinieră, cu mașinile ; la cooperativa agricolă din Crevedia m-a uimit alăptarea purceilor la biberon, iar la cooperativa din Drăgănești-Vlașca am văzut cum sînt crescuți puii de găină cu lămpi infraroșii.

Am admirat cu o vădită plăcere aceste ocupații noi agreste și mi-am zis că oamenii care se obișnuiesc cu tehnica nouă este sigur că se familiarizează și cu literatura și arta ; de altfel, un crescător de purcei mă surprinsese în cel mai înalt grad recitîndu-mi din „Cocoșul negru" și dintr-o veche piesă în versuri a lui A. de Hertz.

Prietenii mei agronomii, iată, îmi confirmă încredințările, relatîndu-mi că în unele sate se organizează acum întreceri artistice nu numai pe întreaga comună, ci chiar între brigăzile unei cooperative agricole.

Întrecerea în muncă își are atributele ei, metodele stimulative sînt definitorii, practice ; întrecerea în artă presupune un altfel de entuziasm, care s-ar chema obișnuit gust pentru frumos, pentru valorile spirituale cele mai înalte. La cooperativa agricolă din Independența, de pe lîngă Galați, de acest entuziasm nou sînt cuprinși nu numai tinerii, ci din cîte mi se spune și vîrstnicii, fiindcă iată, un bătrîn de 70 de ani, Vasile Mihalcea, vine pe scenă și interpretează vechiul cîntec „Jianu", iar altul, veteran din primul război mondial, cîntecul „Mărășești — Mărăști — Oituz".

Foarte interesant mi s-a părut faptul că instructorii artistici selectează folclor vechi de bună calitate, care pune în valoare virtuțile neamului nostru — hărnicie, omenie, vitejie, prietenie, mîndrie — după cum din noile cîntece populare nu lipsesc cele care subliniază sensurile vieții contemporane, farmecul elementului inedit pe care-l aduc filmele, televizorul, orchestrele.

Mărturisesc că la astfel de întreceri aș asista oricînd cu aceeași satisfacție ca la cel mai elevat spectacol de teatru sau la cel mai distins concert. Știu că metodele moderne ale activității culturale la sate sînt diverse, că se organizează în mod frecvent concursuri între corurile, orchestrele, formațiile de teatru dintre două sau mai multe comune. Dar această întrecere între brigăzile din același sat poartă în ea o notă de prospețime, menită să decanteze ea, în primul rînd, ineditul cîntecelor și jocurilor și pe interpreții lor, sîrguința de a se arăta cel mai bun dintre cei mai buni, aptitudinile evidențiindu-se în familie mai fără emoții, cu simplitate și deci cu mai multă certitudine a autenticității valorilor.

E tocmai ceea ce se urmărește, de altfel, și în marile concursuri artistice republicane, și de aceea m-aș bucura dacă exemplul de la Independența ar căpăta sigiliu de generalitate.

Cerință a agriculturii moderne

CADASTRUL FUNCIAR

Convorbire cu ing. Niculae POPESCU, director general în Consiliul Superior al Agriculturii

— Recenta lege cu privire la apărarea, conservarea și folosirea terenurilor agricole prevede organizarea introducerii cadastrului funciar. Ce elemente au impus această măsură ?

— Pînă la apariția recentei legi, la noi în țară a existat o formă simplă de cadastru cunoscută sub numele de evidență funciară. Ea a fost necesară și utilă în perioada cooperativizării agriculturii pentru inventarierea cît mai rapidă a terenurilor, pe categorii de folosință și posesori.

După încheierea cooperativizării, multiplele probleme ridicate de agricultura socialistă — îmbunătățirea planificării, extinderea mecanizării, chimizării și irigațiilor, folosirea cît mai rațională a suprafețelor agricole, așezarea diferențiată a impozitului pe pămînt, aprecierea justă a activității economice a unităților agricole și altele — au impus cunoașterea cît mai completă și complexă a fondului funciar. În acest scop a fost nevoie să se introducă o formă superioară de evidență a pămîntului și anume cadastrul funciar.

— Care va fi rolul și conținutul acestuia ?

— În etapa actuală și în perspectivă, cadastrul funciar va avea un important rol economic. El va trebui să pună în evidență întinderea și repartiția categoriilor de folosință, deosebirile teritoriale în ceea ce privește potențialul de producție, structura de proprietate a bunurilor funciare, precum și regimul juridic al terenurilor. De

Convorbire realizată de ing. N. FLORIAN

(Continuare în pag a 2-a)

UNA PE SĂPTĂMÎNĂ

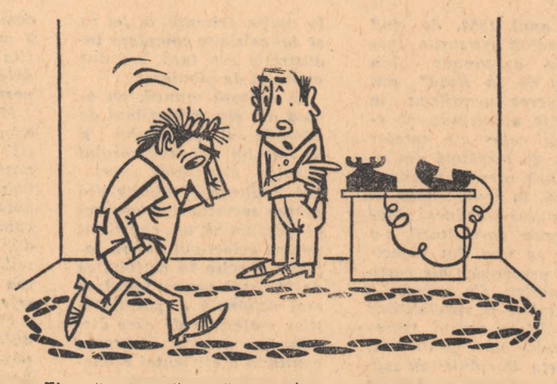

— Zice că așteaptă un răspuns clar : cum stăm cu pregătirea semințelor !

Desen de Nic. NICOLAESCU

Din sumar:

● POPORUL ROMÂN ÎȘI MANIFESTĂ HOTĂRÎREA DE A ÎNFĂPTUI NEABĂTUT POLITICA PARTIDULUI ȘI GUVERNULUI (pag. 2)
● „SĂ CUNOAȘTEM NORMELE DE PROTECȚIA MUNCII" — concurs dotat cu premii in valoare de 18000 lei (pag. 3) ● O pirghie eficientă in stimularea unităților producătoare : APROVIZIONAREA DIRECTĂ ÎN COMERȚUL CU LEGUME ȘI FRUCTE (pag. 5)

Poporul român își manifestă hotărîrea de a înfăptui neabătut politica partidului și guvernului

Întărind patria, întărim sistemul mondial socialist

Alături de întregul popor am urmărit cu deosebit interes și satisfacție înțelepciunea cu care conducerea partidului și statului nostru a rezolvat și rezolvă problemele complexe pe care le ridică desăvîrșirea construcției socialismului în țara noastră.

Ca unul ce lucrez în domeniul planificării și urmăririi îndeplinirii planului în agricultură îmi dau perfect de bine seama de justețea politicii partidului de întărire a bazei tehnico-materiale a agriculturii, factor de importanță primordială în obținerea de producții mari și constante.

Ținînd seama de sarcinile izvorîte din Directivele celui de-al IX-lea Congres și ale Conferinței Naționale a partidului, în unitățile agricole, colective de muncitori, ingineri și tehnicieni, de țărani cooperatori, sub conducerea directă a organelor și organizațiilor de partid, au analizat multilateral resursele și posibilitățile existente, în baza cărora au făcut, zilele acestea, propuneri de îmbunătățire a indicatorilor de plan pe anul 1969. Cifrele propuse depășesc prevederile inițiale din planul cincinal — fapt ce demonstrează voința întregii noastre țărănimi, a lucrătorilor din agricultura de stat de a-și aduce o și mai mare contribuție la asigurarea produselor agroalimentare necesare ridicării continue a nivelului de trai al poporului.

Prin activitatea neobosită pentru dezvoltarea agriculturii, oamenii muncii de pe ogoare își aduc aportul lor de seamă la întărirea întregii economii naționale, iar cu cît țara noastră va fi mai bogată și mai prosperă, cu atît mai mult ea va contribui la întărirea sistemului mondial al socialismului din care face parte. Unitatea țărilor socialiste, creșterea prestigiului lor în lume sînt țeluri pentru care Partidul Comunist Român a militat și militează neobosit. În politica sa externă, partidul nostru aplică în mod creator învățătura marxist-leninistă, militează neobosit pentru respectarea independenței și suveranității fiecărui stat, a egalității, neamestecul în treburile interne și avantajul reciproc, pentru respectarea dreptului fiecărui popor de a-și alege căile proprii, specifice, de construire a socialismului și comunismului — principii reafirmate în Declarația adoptată recent de Marea Adunare Națională.

Ca membru de partid și cetățean al acestei țări, aprob din inimă întreaga politică internă și externă a partidului, politică menită să ducă la întărirea continuă a prieteniei și unității țărilor socialiste, la asigurarea păcii în lume.

Ion STANCIU
director general în Consiliul Superior al Agriculturii

În piepturile noastre bate marea inimă a partidului comunist

Unitatea strînsă dintre partid și popor și-a găsit ilustrarea concretă și cu prilejul recentei vizite făcute la Cluj de conducători ai partidului și statului nostru, în frunte cu secretarul general al C.C. al P.C.R. tovarășul Nicolae Ceaușescu. Am participat cu nețărmurită bucurie la primirea entuziastă pe care le-a făcut-o populația Clujului — români, maghiari și de alte naționalități — și am înțeles o dată mai mult cît de trainică este unitatea dintre partid și popor, cît de fermă este aderiunea față de politica marxist-leninistă promovată cu consecvență de Partidul Comunist Român.

La temelia unității strînse a poporului nostru, la temelia aderiunii sale neclintite față de politica P.C.R. stă egalitatea deplină în drepturi a oamenilor muncii de toate naționalitățile, care ilustrează aplicarea fermă a politicii naționale marxist-leniniste a partidului și guvernului.

Cuvintările rostite de tovarășul Nicolae Ceaușescu la marele miting popular în Piața Libertății și la întîlnirile cu intelectualitatea din bătrîna cetate a Ardealului, ca și celelalte recente cuvîntări au rămas adînc săditе în inimile noastre, ale tuturor, fiindcă ele i-au exprimat gîndurile, voința și simțămintele noastre cele mai fierbinți.

Pe toți cei care trăim pe pămîntul acestei țări — români, maghiari, germani și alte naționalități — ne leagă aceleași idealuri, avem același destin, în piepturile noastre bate marea inimă a partidului nostru comunist. Cu toții — muncitori, țărani, intelectuali — avem o singură năzuință: făurirea socialismului și a comunismului în România. Intru împlinirea acestei măreți năzuințe ne înzecim eforturile pentru a înfăptui hotărîrile Congresului al IX-lea al P.C.R.

Sprijinind fără precupețire politica înțeleaptă a partidului nostru, identificîndu-mă pe deplin cu această politică creatoare, mă voi strădui neîncetat să-mi aduc contribuția la desăvîrșirea construcției socialiste în patria noastră. Pentru noi, cei care lucrăm în cadrul colectivului de cercetători și lucrători ai Stațiunii experimentale horticole Cluj, aceasta înseamnă să dezvoltăm activitatea de cercetare științifică pentru a obține noi soiuri de pomi și legume, mai valoroase, adaptate condițiilor de climă și sol ale diverselor zone din țară. Dorim fierbinte ca ceea ce creăm prin munca noastră să capete ființă în plantațiile ce vor rodi mîine pe pămîntul scump al patriei.

Rudolf PALOCSAY
directorul Stațiunii experimentale horticole-Cluj

Cu gîndul și fapta

Noi, țăranii, am avut nenumărate prilejuri să ne convingem că între vorba și fapta Partidului Comunist Român există deplină potrivire. De aceea l-am urmat întotdeauna cu deplină încredere în înțelepciunea lui. Cooperativa noastră agricolă, viața membrilor săi, stau mărturie schimbărilor înnoitoare, socialiste, pe care le trăim cu toții. Nu este vorba să căutăm dovezi din alți ani, ajunge să spun că, deși anul acesta seceta nu ne-a cruțat, am cules totuși o producție de grîu bună, iar culturile de toamnă vor da și ele rod bogat. Deslușim în aceste rezultate aplicarea în practică a îndemnului partidului spre mecanizare, chimizare și irigare în agricultura socialistă, factori care, de fapt, ne-au asigurat succesul.

Sîntem hotărîți să dăm viață și pe mai departe, fără tihnă, planurilor pe care ni le-am făcut. Pentru a realiza producții sporite în anul viitor ne pregătim de pe acum.

Țibucanii, sat moldovean pe care pînă nu de mult nici măcar hărțile nu-l menționau, va deveni în curînd, pe baza planului de sistematizare a localităților rurale, un centru economic dezvoltat, pe măsura vremurilor pe care le trăim.

Ca deputat, am fost prezent la lucrările sesiunii extraordinare a Marii Adunări Naționale, care a adoptat Declarația cu privire la principiile de bază ale politicii externe a României. În numele miilor de alegători din circumscripția electorală Păstrăveni, care m-au trimis în sfatul țării, am aprobat cu toată limpezimea minții mele principiile cuprinse în Declarație, expresie a politicii înțelepte, clarvăzătoare a destoinicului nostru partid. Și aceeași aprobare pornită din inimă o dăm întregii politici a partidului și statului, cum toată suflarea țării o dă.

Gheorghe MAFTEI
Erou al Muncii Socialiste președintele cooperativei agricole din comuna Țibucani, județul Neamț

Ne dăruim întreaga capacitate de muncă, creșterii bunăstării poporului

Din anul 1952, de cînd am absolvit cursurile Institutului agronomic „Ion Ionescu de la Brad" din Iași, lucrez nemijlocit în producție, alăturîndu-mi eforturile celor ale sutelor de mii de lucrători din agricultură, care schimbă necontenit, în bine, viața și fața satului românesc. Modernizarea agriculturii s-a înscris ca una din principalele preocupări ale partidului nostru. Ca urmare a concentrării și specializării producției în cadrul întreprinderilor agricole de stat, pe harta României au apărut un însemnat număr de combinate și complexe industriale.

Întreprinderea pe care am cinstea să o conduc. Complexul industrial pentru creșterea și îngrășarea porcilor — Căzănești, este unul din aceste avanposturi ale agriculturii moderne. A livra anual aproape 15 000 de tone de carne nu e un lucru chiar atît de simplu. În multe privințe, la fel ca și la celelalte complexe industriale din țară, s-a dus o muncă de pionierat.

În această muncă, nu odată am simțit sprijinul de nădejde al partidului și al statului, al tovarășului Nicolae Ceaușescu personal. Indicațiile primite din partea secretarului general al partidului au constituit pentru colectivul nostru jaloane precise în activitatea desfășurată pentru folosirea mai rațională a posibilităților materiale de care dispunem, pentru creșterea continuă a eficienței economice a întreprinderii.

În cei cîțiva ani de cînd funcționează complexul nostru, mi-am putut da seama cît de necesare și de fructuoase sînt legăturile de colaborare, schimburile de experiență și de opinii cu specialiștii din celelalte țări socialiste și din celelalte țări ale lumii. Slujind acestui țel al cooperării, complexul de la Căzănești a primit cu ospitalitate vizita unui mare număr de delegați și specialiști de peste hotare.

Mă declar întru totul de acord cu principiile politicii partidului și statului nostru, emanație directă a voinței întregului popor, și apreciez în mod deosebit consecvența cu care conducătorii noștri încercați militează pentru dezvoltarea prieteniei cu toate statele socialiste.

Strîns unit în jurul partidului, alături de întregul popor, colectivul nostru este hotărît ca și de aici înainte să-și aducă contribuția la dezvoltarea continuă a patriei noastre socialiste și prin aceasta la întărirea forțelor socialismului în lume.

Ing. Onoriu IACOMI
directorul I.A.S. Căzănești, județul Ialomița

CUVÎNTUL SPECIALISTULUI

Acumularea zahărului și recoltarea sfeclei

O corectă stabilire a epocii de recoltare a sfeclei de zahăr, a datei de începere a fabricației, a ordinei de recoltare face obligatorie cunoașterea stadiului de maturitate a culturilor. Studierea dinamicii creșterii în greutate a rădăcinilor și a acumulării zahărului oferă date a căror interpretare permite stabilirea celui mai potrivit moment de recoltare.

Lucrările de prognoză efectuate în culturile de sfeclă de zahăr din anul acesta pun în evidență unele aspecte specifice de care trebuie neapărat să se țină seamă.

Astfel, în timp ce culturile de sfeclă de zahăr din Banat, Transilvania și Nordul Moldovei vegetează aproape normal și prezintă valori ridicate în ce privește ritmul de creștere în greutate a rădăcinii, o parte a culturilor din sud, îndeosebi în județele Teleorman, Dolj, Olt, Ilfov și Dîmbovița, nu vegetează corespunzător și suferă, în diverse forme, consecințele secetei. Aceasta face necesară o supraveghere foarte atentă a culturilor pînă la recoltare, spre a se preîntîmpina eventualele depreciere calitative ale rădăcinilor. De asemenea, în mod diferit și cu oscilații mari de la o zonă la alta, se face acumularea zahărului în sfeclă.

Cîteva date sînt edificatoare. Creșterea zilnică a unei rădăcini — media pe țară — a fost în a doua jumătate a lunii august de 3,3 g, față de 2,7 g în luna iulie și de 3,8 g în aceeași perioadă a anului trecut; creșterea zilnic a conținutului în zahăr a fost de 0,110 la sută, față de 0,187 la sută în perioada respectivă a anului trecut.

În urma precipitațiilor abundente căzute în cursul lunii august în toate zonele de cultură, s-a înregistrat un ritm susținut de creștere a rădăcinii; conținutul de zahăr și coeficientul de puritate n-au mai înregistrat însă creșteri corespunzătoare, astfel că valoarea acestor indicatori s-a menținut aproximativ la nivelul celei de la sfîrșitul lunii iulie. Fenomenul se explică prin producerea unei schimbări bruște în procesele biologice ale plantelor, ceea ce impune o verificare minuțioasă a maturității tehnologice a culturilor programate a se recolta în prima etapă, spre a se putea garanta o prelucrare economică.

Ceea ce este însă absolut necesar să se rețină este variația mare a ritmurilor de creștere în greutate a rădăcinilor de la o zonă la alta și chiar de la o cultură la alta în cadrul aceleeași zone. Greutatea medie a unei rădăcini pe țară, spre sfîrșitul lunii august, a fost de 189 g. În județele Arad, Bihor, Brașov, Alba, Satu Mare greutatea medie a rădăcinilor a fost cuprinsă între 288 g și 194 g. O serie de alte județe însă — Vaslui, Iași, Teleorman, Olt — se situează sub nivelul greutății medii pe țară. Constatarea rămîne valabilă și în ceea ce privește conținutul în zahăr. Față de media pe țară — 14,03 la sută — în multe județe s-au înregistrat valori mult mai mari (Teleorman — 16,97 la sută, Olt — 16,84 la sută, Dolj — 16,76 la sută, Brăila — 16,50 la sută), iar în altele — Neamț, Bistrița Năsăud, Vaslui, Bihor, Iași — mult mai mici. În general, atît valoarea creșterii în greutate, cît și cea a acumulării zahărului, au fost apropiate de media pe ultimii 4 ani, deși condițiile anului acesta au fost mai puțin favorabile.

Ceea ce rămîne însă ca o caracteristică esențială pentru culturile de sfeclă din anul acesta este marea lor neuniformitate. În unele județe, chiar în cuprinsul tarlalelor, plantele prezintă o mare diversitate în ceea ce privește stadiul de vegetație și de maturitate. În asemenea condiții trebuie sporită grija față de organizarea și desfășurarea campaniei de recoltare. Corelarea acestora cu nivelul stadiului de vegetație este calea prin care se poate reuși ca toate culturile să fie recoltate în momentul cînd sfecla de zahăr a ajuns la maturitatea tehnică, adică atunci cînd rădăcinile au înregistrat o creștere maximă în greutate și au acumulat o cantitate suficientă de zahăr. Stabilirea acestui moment trebuie să se facă în acest an pe zone de cultură foarte restrînse.

După recoltare, o dată cu efectuarea decoletării, sfecla de zahăr se va sorta pe două categorii: în categoria I va fi inclusă sfecla sănătoasă, fragedă, nerănită și neruptă, fără scorburi umede la colet și cu greutatea de peste 100 g; categoria a II-a va include restul producției.

Pentru a limita diminuarea cantităților de sfeclă destinată industriei, în anul acesta, spre deosebire de anii precedenți, decoletarea se va face conic, indiferent de greutatea sfeclei. Operațiunea, se cunoaște de altfel, constă din înlăturarea urmelor frunzelor uscate și a frunzelor verzi, cu o mică porțiune din pulpa sfeclei, și a rozetei de frunze mici, printr-o tăietură orizontală avînd diametrul de 2—3 cm.

Realizarea ritmicității la prelucrarea sfeclei de zahăr în bazele de recepție depinde și de felul în care fabricile de zahăr își vor organiza activitatea. Aprovizionarea cu materialele și utilajele de încărcare necesare, cît și instruirea personalului care le va deservi sînt măsuri ce nu trebuie neglijate.

Ing. Gh. RIZESCU
din Ministerul Industriei Alimentare

Reglarea mașinii pentru recoltat sfecla de zahăr

Anul trecut, mașinile pentru recoltarea sfeclei de zahăr au funcționat sub capacitatea normală. La unele întreprinderi pentru mecanizarea agriculturii, mașinile nu au dat randamentul scontat din cauza nerespectării indicațiilor tehnice cu privire la reglarea lor. În acest sens considerăm necesar să facem unele precizări. Pentru o însușire mai lesnicioasă, prezentăm în ordinea firească operațiunile ce trebuie executate.

— *Reglarea adîncimii de lucru* se face la intrarea mașinii în brazdă și apoi pe tot parcursul lucrării. Roțile de sprijin trebuie astfel puse la punct încît să calce printre spațiile discurilor de antrenare a brazdei. Cu ajutorul dispozitivului de reglare, roțile mașinii se coboară sau se ridică pînă la adîncimea de lucru dorită. Dacă solul este uscat, pentru a înlesni intrarea brazdelor în sol, se recomandă inversarea brăzdarului plat. În acest fel brăzdarul pătrunde în sol cu partea ascuțită a vîrfului.

— *Reglarea poziției mașinii față de axa tractorului* este necesară atunci cînd, datorită abaterii rîndurilor de plante, brăzdarele nu mai merg pe rînduri. Deplasarea la dreapta sau la stînga a mașinii se face cu ajutorul unui cilindru de forță montat pe mașină între cadru și suportul de prindere a acesteia de tractor. Pentru acționare, maneta distribuitorului de la priza de putere la care este racordată instalația hidraulică a utilajului trebuie să fie în poziție de ridicare sau coborîre — poziții în care uleiul poate ajunge în cilindrul de forță.

— *Reglarea poziției transportorului inferior* se realizează prin deplasarea părții posterioare a acestuia în plan vertical, cu ajutorul a două șuruburi de reglare montate pe cadrul mașinii. O poziție corespunzătoare a transportorului contribuie la îmbunătățirea curățirii rădăcinilor de sfeclă.

— *Reglarea distanței dintre sulurile de curățire* are drept scop reglarea tensiunii arcurilor ce mențin angrenate roțile dințate ale sulurilor. Strîngerea arcurilor nu trebuie să fie prea mare deoarece sulurile nu se mai pot îndepărta în cazul pătrunderii de pietre. La montaj se recomandă ca jocul între roțile dințate să fie de 0,5—0,8 mm.

— *Reglarea dispozitivului de curățire a părții superioare a rădăcinilor decoletate* se execută prin rotirea șurubului de susținere a roții de sprijin care coboară sau ridică dispozitivul și odată cu el și benzile de cauciuc. Un alt șurub ajută la modificarea unghiului de susținere a cadrului dispozitivului.

— *Cuplarea roților la transmisia mașinii* se execută numai atunci cînd tractorul întîmpină rezistență la tractare și acționarea mașinii de recoltat. Operația se efectuează în timpul lucrului. La întoarcerea agregatului la capetele parcelelor roțile se decuplează. Mai înainte însă de a se decupla, pîrghiile cu arcuri trebuie trase înapoi, astfel încît, prin rotire, capetele acestora să apese pe bolțurile sudate de panta roții. După decuplare pîrghiile cu arcuri se aduc în poziția inițială.

Ing. Constantin CREȚU
din Consiliul Superior al Agriculturii

BULETIN AGROMETEOROLOGIC

În intervalul 27. VIII — 02. IX. 1968, vremea a fost instabilă, cu cerul variabil mai mult noros la începutul și sfîrșitul intervalului, cînd au căzut precipitații temporare și sub formă de averse în cea mai mare parte a teritoriului. În zilele de 29 și 30 august, vremea a fost frumoasă și călduroasă. Regimul termic al aerului a fost mai ridicat decît în mod obișnuit pentru această perioadă.

Temperaturile maxime din aer, înregistrate la 30 august au oscilat între 31° și 24°, iar minimele care s-au produs la 27 august au fost cuprinse între 8° și 20°. În stratul arabil al solului, temperaturile medii din ultima zi au variat între 18° și 23°.

Din precipitațiile căzute s-au măsurat cantități de 20 la 50 mm. în cea mai mare parte a zonelor agricole ale țării. Local în Transilvania și Banat s-au totalizat pînă la 90 mm, iar în sud-vestul Olteniei, în Dobrogea și jumătatea de nord a Moldovei cantitățile de apă au fost de 5 la 20 mm. Condițiile meteorologice din cursul lunii august au fost caracterizate prin ploi frecvente și abundente în majoritatea regiunilor țării, regim termic al aerului și solului cu 1°—3° mai coborît decît cel normal și o insolație mai redusă

La data actuală, în terenurile după grîu de toamnă, rezervele de apă în sol sînt cuprinse în medie între 75—100 mm. în cea mai mare parte a țării. Cele mai mari sînt în Transilvania (100—125 mm), iar cele mai reduse rezerve sînt în Dobrogea (sub 50 mm), nordul Moldovei și estul Bărăganului (50—75 mm).

Culturile furajere (inclusiv culturile duble) s-au dezvoltat intens. Sfecla de zahăr și-a refăcut aparatul foliar, însă ritmul de acumulare al zahărului a scăzut temporar, datorită nebuloziății accentuate.

Timpul probabil pentru intervalul 5—11 septembrie 1968. Vreme relativ călduroasă, dar ușor instabilă, mai ales în vestul țării și regiunea de munte, unde vor cădea averse locale. În rest averse izolate. Vînt slab pînă la potrivit, predominînd din vest și sud-vest. Temperaturile minime vor fi cuprinse între 12°—18°, iar maximele între 22°—28°.

Se întrevăd condiții favorabile recoltării culturilor prășitoare și lucrărilor de pregătire a terenului pentru însămînțările de toamnă. Se impun lucrări de conservare a apei în sol, deoarece fenomenul de evaporare va fi mai intens decît în perioada precedentă.

Cadastrul funciar

(Urmare din pag. 1)

asemenea, noul cadastru va da posibilitatea să se analizeze relațiile reciproce dintre destinația economică a terenurilor și potențialul lor de producție.

Spre deosebire de evidența funciară, cadastrul va trebui să se bazeze pe inventarierea calității terenurilor.

— Ce s-a întreprins pînă acum în această privință?

— Au fost organizate lucrări experimentale în județele Sibiu, Suceava, Cluj, Mureș, Ilfov și Dolj care au contribuit la definitivarea metodologiei de apreciere economică a terenurilor agricole. Din colectivele care au executat lucrările au făcut parte pedologi, economiști și topografi, cu scopul de a se evidenția toate aspectele complexe ale cadastrului funciar. Trebuie relevat că în acțiunea de extindere a bonitării terenurilor există asigurată o bază tehnică, deoarece pe o suprafață de 11 000 000 de hectare sînt efectuate cartări pedologice la scări mari (1 : 10 000). Rămîne ca prin organizarea unităților județene de cadastru lucrările de bonitare să fie efectuate în toate unitățile agricole socialiste.

— După cum se știe, prin introducerea cadastrului funciar se va urmări și controlul folosirii rționale a terenurilor.

— Într-adevăr, datorită inventarierii cantitative și calitative a pămîntului se creează posibilitatea trecerii unor terenuri de la o folosință inferioară, neeconomică, la alta superioară și se evită risipa din fondul funciar. Cadastrul pune la dispoziția specialiștilor care lucrează la organizarea teritoriului o documentație completă, tehnico-economică și juridică, menită să-i ajute la acțiunea de restructurare a categoriilor de folosință la amploarea judicioasă a rețelei de drumuri și centrelor de producție etc. Existența unei evidențe precise a fondului funciar va contribui la frînarea extinderii unor obiective industriale, social-culturale etc. pe suprafețe mai mari decît cele necesare, la înlăturarea unor abuzuri și încălcări privind scoaterea terenurilor din producția agricolă vegetală.

Este cunoscut că prin intermediul cadastrului se inventariază și terenurile degradate care necesită lucrări de îmbunătățiri funciare. Evidența precisă a unor astfel de suprafețe va contribui la planificarea și organizarea judicioasă a acțiunilor de punere în valoare a terenurilor degradate (a celor cu exces de umiditate, erodate, salinizate, cu aciditate excesivă etc.). De asemenea, se vor putea cunoaște cu precizie, în orice moment, suprafețele amenajate pentru irigat.

În prezent, există la fiecare direcție agricolă județeană nucleul viitoarei unități de cadastru, alcătuit din tehnicieni detașați de la D.I.F.O.T.-uri. Se impune însă urgentarea organizării unităților județene de cadastru funciar astfel ca prevederile recentei legi privind apărarea, conservarea și folosirea terenurilor să poată fi transpuse în fapt sub toate aspectele.

INSTITUTUL CENTRAL DE CERCETĂRI AGRICOLE

deține în stațiunile experimentale animale de prăsilă — masculi și femele — din speciile taurină, porcină și ovină, precum și animale de blană, nurci, nutrii și vulpi argintii pe care le livrează la unitățile de stat și cooperatiste la prețurile legale în vigoare.

Unitățile interesate se vor adresa INSTITUTULUI CENTRAL DE CERCETĂRI AGRICOLE, București — Bulevardul Mărăști nr. 61, sector 1, telefon 17.21.80.

AGENDĂ FITOSANITARĂ

SĂ ÎNLĂTURĂM CAUZELE CARE POT DEPRECIA PRODUCȚIA DE STRUGURI

Combaterea putregaiurilor umede la struguri devine, datorită timpului umed și ploios survenit în ultima perioadă, o importantă problemă.

Cea mai însemnată ciupercă din seria de putregaiuri umede (comune) este Botrytis fuckeliana (mucegaiul cenușiu) care, în condiții de umiditate redusă, generează „putregaiul nobil", iar în condiții de umiditate mare produce putregaiul umed (comun). Acestuia i se asociază și alte ciuperci saprofite — Penicillum glaucum (verde), Penicillum crustaceum, Aspergillus niger, Cladosporium herbarum etc. — care desăvîrșesc putrezirea strugurilor, dînd aculului, dacă nu este stăvilit, un caracter de calamitate.

Măsurile ce se impun sînt de altfel bine cunoscute. Întreținerea permanentă în stare curată a solului, evitînd îmburuienirea care duce la umbrirea strugurilor, este una dintre aceste măsuri. De asemenea, strugurii vor fi feriți de contactul direct cu solul. Atenție sporită se va acorda, îndeosebi, soiurilor cu ciorchini mari — Afuz-Ali, Italia etc.

Defolierea rațională a frunzelor în dreptul strugurilor, mai ales unde aceștia sînt aglomerați, evitînd defoliatul executat barbar care duce inevitabil la „opărirea" strugurilor pe timp însorit, dă, de fiecare dată, rezultate bune.

Cu 15—20 de zile înainte de coacerea deplină a strugurilor, se recomandă un tratament cu sulf muiabil 0,4 la sută sau cu sulf triturat fin (floare de sulf) în cantitate de 20—25 kg la hectar.

În momentul coacerii strugurilor, sulful muiabil se poate combina în tratament cu produsul Basfungin — în doză de 0,2—0,3 la sută, mai ales atunci cînd concomitent cu atacul de Botrytis se manifestă și atacul de oidium.

În urma unor experiențe organizate la I.A.S. Călărași, s-a ajuns la concluzia că produsul Basfungin, folosit singur, dă rezultate bune numai în cazul cînd atacul de putregaiuri nu este însoțit de atacul de oidium. Întrucît produsul Basfungin este, deocamdată, doar în faza de experimentare, pot fi folosite cu succes produsele Phaltan, Ortophaltan sau Kaptan (Ortocid 50).

Pentru combaterea moliilor strugurilor (Chochilis și Eudemis), **care creează condiții optime putrezirii strugurilor, produsele emulsionabile Detox, Lindatox etc. vor fi aplicate, pentru generația I cu pînă la 30 de zile înainte de coacerea deplină a strugurilor. Pentru generațiile a II-a și a III-a ale Eudemis-ului vor fi întrebuințate produsele organo-fosforice avizate de Consiliul Superior al Agriculturii.** Tratamentul se va efectua cu 15—20 de zile înainte de coacerea deplină.

O altă grupă de măsuri este legată de organizarea judicioasă a culesului. Se va da prioritate, în raport cu gradul de atac, parcelelor infestate de putregaiuri. În cazul strugurilor de masă se vor recolta cu prioritate biotipurile timpurii valoroase.

Dacă în cursul toamnei ploile se vor intensifica, culesul se va declanșa prematur, începînd cu soiurile cele mai susceptibile la putregaiurile umede — Regina viilor, Fetească albă, Muscat Ottonel etc. la care, deobicei, apariția putregaiurilor este urmată de evoluția lor vertiginoasă.

Vinificarea strugurilor mucegăiți se va face separat. Mustul rezultat va fi deburbat puternic cu bioxid de sulf în doze de 10—20 g/hl. Vinul va fi pritocit prematur, dîndu-se prioritate la livrare.

O grijă sporită reclamă păstrarea și depozitarea strugurilor. Strugurii destinați conservării se vor stropi, în prealabil, cu 4—5 zile înainte de cules, cu Kaptan (Ortocid 50) iar pe parcurs, în depozitele frigorifice, se vor trata, după caz, cu fum de pucioasă.

Aplicînd aceste cîteva măsuri se pot diminua efectele negative produse de diversitatea putregaiurilor la struguri, asigurînd astfel recolte sporite, de bună calitate.

Ing. Iordache I. DOBRESCU
de la cooperativa agricolă Măgureni — Călărași, județul Ialomița.

Congresul internațional al viei și vinului

(Urmare din pag. 1)

cordat aceeași atenție dezvoltării tuturor ramurilor agriculturii.

După ce a ilustrat printr-o serie de date eforturile consacrate dezvoltării viticulturii în țara noastră, vorbitorul a spus în încheiere: Exprimîndu-ne încă o dată bucuria de a vă avea printre noi, sîntem convinși că activitatea rodnică ce o veți desfășura în cadrul lucrărilor acestui congres va fi pusă în slujba progresului științei viticole, a punerii în valoare a tot ce natura ne poate dărui, spre propășirea și fericirea oamenilor.

O asemenea activitate este legată organic de un climat de muncă pașnică, cerință arzătoare a întregii omeniri și garanție a înfloririi oricărei activități.

În sprijinul acestor năzuințe umane, lucrările congresului dumneavoastră vor contribui, fără îndoială, nu numai la rezolvarea unor probleme stringente pe care practica le ridică în fața științei, dar și la dezvoltarea unui spirit de înțelegere și colaborare internațională.

În continuare a luat cuvîntul președintele Oficiului internațional al viei și vinului, Asensio Villa, care, mulțumind cu căldură guvernului român pentru invitația de a se organiza acest congres în România, a arătat că aceasta reflectă interesul pe care îl poartă oficialitățile române dezbaterilor între cei mai buni specialiști din lume ale unora dintre cele mai actuale probleme ale viticulturii. Vorbitorul a arătat, în continuare, că aceasta corespunde tradițiilor multiseculare ale culturii viței de vie pe pămîntul românesc, ca și remarcabilul efort de perfecționare a acestei ramuri pe care România îl depune cu multă perseverență.

Președintele Oficiului internațional al viei și vinului a subliniat apoi importanța problemelor ce se vor discuta la actualul congres, precum și a călătoriilor de studii ce vor fi întreprinse în marile podgorii ale țării noastre.

Urînd viticultorilor români să obțină recolte care să recompenseze eforturile și strădaniile lor, Asensio Villa și-a exprimat convingerea că lucrările congresului vor întări stima și înțelegerea oamenilor, vor contribui prin aceasta la prietenia și pacea popoarelor.

Tot în cursul dimineții de luni, în ședința plenară, prof. Gherasim Constantinescu a prezentat comunicarea „Viticultura și vinificația în România".

În după-amiaza aceleiași zile, lucrările s-au desfășurat pe secții.

Seara prof. Nicolae Giosan, președintele Consiliului Superior al Agriculturii, a oferit un cocteil în cinstea participanților la cel de-al XII-lea Congres al viei și vinului.

În cursul zilei de marți au continuat lucrările în cele două secții.

În prima secție — de viticultură — au fost prezentate expuneri și comunicări privind modernizarea podgoriilor pe terenurile în pantă (Portugalia), nutriția minerală a viței de vie în raport cu fiziologia vegetală și folosirea îngrășămintelor (România) și cancerul viței de vie (Cehoslovacia, România și Bulgaria).

În secția a doua — vinificație — au fost prezentate comunicări în legătură cu procedee de elaborarea, tehnologia și caracteristicile vinurilor spumoase (Franța, U.R.S.S. și S.U.A.), influența metodelor de elaborare și tratament asupra potențialului enzimelor, vitaminelor și substanțelor azotate din vin (Spania, Iugoslavia). Ultima comunicare a fost prezentată în această secție de țara noastră și a tratat schimbătorii de ioni în oenologie.

Comunicările au fost primite cu interes de participanți care, în discuțiile lor, au făcut cunoscute rezultatele cercetărilor și preocupărilor în țările respective în problemele dezbătute.

Participanții la congres au asistat în seara zilei de marți la un spectacol de gală la Opera Română. Programul a cuprins piese simfonice, arii din opere, suite de balet, melodii și dansuri populare din diferite regiuni ale țării. Și-au dat concursul soliști de frunte ai Operei bucureștene, cunoscuți interpreți instrumentiști, balerini, orchestra simfonică a Cinematografiei și Ansamblul de cîntece și dansuri populare „Ciocîrlia".

La sfîrșitul spectacolului, oaspeții au oferit artiștilor un coș de flori.

Miercuri, lucrările au continuat în secții reunite. Au fost prezentate rapoartele generale privind „Dimensiunile și structura optimă a întreprinderilor viticole și vinicole", de către J. Branas (Franța) și „Interesul economic al diversificării producției viticole", de către P. A. Golodriga (U.R.S.S.). Tot în cursul dimineții a fost prezentată expunerea cu privire la „Tehnologia strugurilor de stafide", de către J. Exarchos (Grecia).

Rapoartele generale și expunerile au fost urmate de discuții care au subliniat realizările obținute în diferite țări ca și tendințele actuale în specializarea producției viticole și în organizarea întreprinderilor viticole și vinicole.

Miercuri seara a fost organizată o degustare a vinurilor românești premiate la recentul concurs internațional de vinuri de la București.

Lucrările congresului continuă.

Participanți la lucrările secției de vinificație în timpul susținerii rapoartelor și comunicărilor științifice (Sus)

Discuțiile, schimburile de opinii continuă și în timpul pauzei. Iată în imagine cîțiva specialiști din secția de viticultură (Dreapta).

NOUTĂȚI

Făinarea piersicilor poate fi combătută

Pentru combaterea acestei boli, experiențele efectuate la stațiunile experimentale Dobrogea și Argeș au urmărit stabilirea momentului optim de aplicare a tratamentelor, a numărului acestora, precum și alegerea celor mai eficiente produse.

În toți anii de experimentare, primele conidii ale ciupercii Sphaerotheca pannosa var. persicae, au fost observate la sfîrșitul lui martie — începutul lui aprilie. Cele mai eficiente tratamente s-au dovedit cele aplicate în iunie — iulie, perioadă corespunzătoare zborului maxim al conidiilor. O eficacitate bună se obține cu 6-8 tratamente, primul aplicat la căderea caliciului, iar ultimul la sfîrșitul lui iulie. Cele mai bune rezultate le asigură prăfuirile cu sulf, stropirile cu morestan 0,05 la sută, sulf muiabil 0,4 la sută, tiomicron 0,2 la sută, sulf coloidal 0,2 la sută.

Zeama sulfocalcică și polisulfura de bariu dau rezultate bune, dar produc fenomenul de fitotoxicitate.

Adaosul de cupru stimulează sau nu îngrășarea?

Răspunsul îl primim de la Stațiunea experimentală zootehnică Rușețu, județul Buzău, unde, nu de mult, s-a încheiat o interesantă experiență pe această temă.

S-au pus la îngrășat 4 loturi, fiecare a cîte 10 porci, în greutate inițială de 39,9 kg la primele trei loturi și de 39,6 kg la cel de-al patrulea lot. S-au folosit 2 tipuri de amestecuri de hrană: tipul A, bazat numai pe proteină vegetală (mazăre, șroturi de floarea-soarelui și tărițe) și tipul B, în care intră și proteina de origine animală.

Loturile I și III au primit amestec de hrană de tipul A, iar loturile II și IV de tipul B. În plus, loturile III și IV au primit un adaos de 0,1 la sută sulfat de cupru fin pulverizat și omogenizat bine în amestecul de hrană. Experiența a durat 117 zile, în care timp s-au făcut cîntăriri periodice ale porcilor, pentru determinarea sporului în greutate și a consumului de hrană. Din datele obținute la sfîrșitul experienței rezultă că greutatea corporală medie a animalelor din lotul I a fost de 104,2 kg, a celor din lotul II — de 107,6 kg, din lotul III — de 113,6 kg și din lotul IV — de 115,3 kg. Sporul mediu zilnic în greutate realizat de porcii din cele 4 loturi a fost, în aceeași ordine de 549 — 578 — 632 și 647 g, cu un consum specific de hrană de 5,52 — 5,25 — 4,80 și 4,72 U.N., pentru 1 kg de spor.

Prin urmare, loturile III și IV care au primit în hrană adaos de cupru, au realizat un spor în greutate cu 15,11 și respectiv, cu 11,93 la sută mai ridicat, cu un consum de hrană cu 13,05 la sută și respectiv, cu 10,10 la sută mai redus, în comparație cu loturile I și II luate cu martore, cu același tip de hrană, însă fără adaos de cupru.

Cercetări privind analizorul gustativ la animale

Rezultatele ultimelor cercetări, printre care și cele efectuate la I.C.Z., au arătat că animalele domestice prezintă o autoselecție nutritivă bazată pe gust, cu mult mai slabă comparativ cu animalele sălbatice. În același timp, se remarcă diferențe apreciabile între pragurile excitațiilor gustative pentru același gust de la o specie la alta și chiar de la un individ la altul.

Experiențele efectuate timp de 2 ani cu privire la explorarea analizorului gustativ la ovine (s-au urmărit 12 ovine de diferite vîrste, metiși Țigae X Merinos, în condiții de stabulație) au arătat următoarea ordine de preferință pentru soluțiile test: sărat, acru, dulce, amar. Gradul maximum de preferință pentru soluțiile sărate, la polul opus fiind cele amare, pare să fie legat în primul rînd de nivelul metabolismului apei și al sărurilor minerale.

COLȚUL APICULTORULUI

O LUCRARE DE SEZON ÎN STUPINĂ: IDENTIFICAREA MIERII DE MANĂ

Întrucît în acest an s-au înregistrat culesuri însemnate de mană, în toată țara noastră este necesar ca odată cu lucrările de pregătirea și completarea rezervelor de hrană a familiilor de albine în vederea unei bune iernări, să se identifice și mierea de mană existentă în stupi.

Înainte însă de a preciza metodele practice pentru identificarea mierii de mană din fagurii de iernare, care e bine să se efectueze în această perioadă, este necesar să cunoaștem cum se prezintă mierea de mană, proveniența, compoziția chimică și efectele dăunătoare ale acesteia.

Mierea de mană este produsul depozitat în faguri în urma prelucrării și transformării de către albine a manei (roua de miere) culese de pe plante. Valoarea alimentară și dietetică a mierii de mană pentru consumul uman este superioară celei provenite din nectarul florilor, datorită conținutului său mare în săruri minerale, fermenți și antibiotice.

Culoarea mierii de mană variază de la aceea a chihlimbarului pînă la aproape de neagră, în funcție de proveniență; cea de la molid este de culoare brun-roșcată cu reflexe albăstrui, cea de la larice, galben-aurie, de la stejar, neagră, iar cea de la plop de culoare neagră-maronie cu reflexe verzui. Nuanța închisă a mierii de mană se datorește conținutului în fier, cupru, mangan, grăunciori de polen etc. Culoarea ei este determinată și de proporția de amestec cu mierea de flori. Compoziția chimică a mierii de mană se deosebește de aceea a mierii de flori, variind în raport cu specia de insectă producătoare de mană, planta gazdă și condițiile de cules.

În urma cercetărilor efectuate la stațiunea centrală de apicultură și sericicultură, rezultă că mierea de mană are un conținut de zahăr invertit mai mic decît mierea de flori și anume, în medie, 68,86 la sută, față de 76,53 la sută. Conținutul în substanțe minerale și dextrină este mult mai mare la mierea de mană față de mierea de flori: 0,07—0,25 la sută față de 0,05—0,85 la sută și respectiv 2,52—3,08 la sută față de 1,35—8,85 la sută.

Efectele dăunătoare ale mierii de mană asupra iernării familiilor de albine sînt atribuite diferiților săi componenți — greu digerabili — și în special proporției mărite de săruri minerale, care depășesc norma fiziologică a albinelor.

Iernarea familiilor de albine cu rezerve de hrană în care mierea de mană se află într-o proporție de 10—30 la sută provoacă la început o intoxicare lentă cu diaree, care treptat se agravează. Mortalitatea albinelor apare de obicei încă în prima jumătate a iernii și se accentuează spre sfîrșitul ei. În vederea prevenirii acestor neajunsuri și pagube importante pentru familiile de albine este necesară identificarea din timp, pe bază de analize, a mierii de mană din fagurii de iernare, luîndu-se măsuri pentru înlocuirea acesteia.

Pentru identificarea mierii de mană în cadrul fiecărei stupini, putem folosi două metode simple și practice: **metoda cu alcool și metoda cu apă de var.**

Metoda cu alcool: se iau cu o linguriță de ceai sau cu vîrful unui cuțit, probe de miere din diferite părți ale fagurilor din cuib și se amestecă bine într-un pahar. La o stupină cu 100 de familii de albine este necesar să se recolteze probe de la minimum 10—15 familii de albine. După omogenizarea perfectă a probei medii, se ia o parte din aceasta, circa 2 cm.c. într-o eprubetă sau sticluță și se amestecă cu o parte de apă distilată sau apă de ploaie, peste care se adaugă apoi 10 părți — 20 cm.c. — alcool de 96°. Dacă proba conține miere de mană, soluția se va tulbura, iar dacă nu conține, soluția va rămîne transparentă, limpede.

Metoda cu apă de var: ca și în cazul precedent se ia o parte de miere, circa 2 cm.c, care se amestecă cu o parte de apă distilată sau apă de ploaie, peste care se adaugă 2 părți de apă de var. Soluția obținută se încălzește pînă la fierbere la o flacără ușoară. Dacă proba conține miere de mană, apar în soluție fulgi ce se depun sub formă de precipitat; în caz contrar, soluția rămîne limpede, transparentă. Stratul de fulgi depus este cu atît mai gros, cu cît proba respectivă conține o cantitate mai mare de miere de mană.

În cazul cînd s-a constatat că există miere de mană în fagurii de iernare, printr-o metodă sau alta, se iau imediat măsuri pentru înlocuirea acestora, fie cu fagurii de rezervă cu miere nectariferă — florală — fie cu sirop de zahăr. Pentru zonele cunoscute cu culesuri de mană, se recomandă înlocuirea în fiecare toamnă a unei părți din rezervele de hrană pentru iernare, prin hrăniri cu sirop de zahăr, asigurîndu-se astfel o iernare bună a familiilor de albine.

Ion CÎRNU
Stațiunea centrală de apicultură și sericicultură

ÎN CREȘTEREA OVINELOR, SOARTA PRODUCȚIEI ANULUI VIITOR SE HOTĂRĂȘTE ACUM

Foloasele multiple pe care le aduce practicarea fătărilor timpurii la oi, au făcut ca această metodă să se extindă într-un număr mare de ferme din cadrul unităților agricole dobrogene. Declanșarea campaniei de montă la ovine nu poate fi însă șablonizată. La unitățile care dispun de turme selecționate și au asigurată baza furajeră pe întreg anul, dispun de adăposturi corespunzătoare, uscate, călduroase, fără curenți, au ciobani calificați și inventarul necesar, se recomandă să se practice fătările timpurii. La unitățile care nu au create decît în parte aceste condiții, este bine să se practice fătările timpurii numai pe turma de selecție, pentru a se obține un tineret ovin robust, cu vitalitate ridicată, apt să stea la baza formării unei mătci cu o producție ridicată. *În principiu, trebuie avut în vedere ca fătările să coincidă cu perioada cînd masa verde necesară creșterii raționale a oilor și mieilor va fi pe deplin asigurată.*

Indiferent de data cînd va începe campania de montă, pentru reproducție se vor opri numai exemplarele cu producții ridicate de lînă, șuviță lungă, sănătoase, bine conformate și bune mame, cu lapte suficient ca să crească bine doi miei pînă la înțărcare. Oile bătrîne, senile, cele cu mamite și cele sterile doi ani consecutiv, precum și mioarele nedezvoltate, vor fi eliminate de la reproducție și se vor reforma. Oile reținute pentru reproducție vor fi grupate pe cîrduri (turme), pe rase, grad de ameliorare și vîrstă, fiecare cîrd fiind hrănit diferențiat, în funcție de starea de întreținere.

O atenție deosebită se va acorda hrănirii și îngrijirii oilor și berbecilor înainte și în perioada de montă, deoarece alimentația dezechilibrată, unilaterală, în perioada de montă duce la atrofia și slăbirea organelor de reproducție, la sterilitate.

Cercetări întreprinse în această privință la stațiunea experimentală Dobrogea au demonstrat că oile din rase ameliorate, hrănite rațional în perioada de montă, au realizat o fecunditate de 98,8 la sută și o prolificitate de 151 la sută. S-a evidențiat, de asemenea, faptul că fecunditatea și prolificitatea oilor sînt condiționate de două categorii de factori: *interni* (ereditari sau genetici) și *externi* (naturali sau artificiali). Prin factorii interni turma se ameliorează în direcția măririi producției de lînă, carne și lapte, a precocității, a fecundității, prolificității etc. Aceste însușiri nu se pot însă materializa fără ajutorul factorilor externi, cu deosebire a hranei, adăpostirii și mișcării. *Dintre factorii externi artificiali, rolul cel mai important în pregătirea oilor pentru montă îl au cantitatea și calitatea hranei.*

Pregătirea oilor se face cu 5—6 săptămîni înainte de începerea însămînțărilor artificiale. Pentru ca animalele să intre masiv în călduri se recomandă ca în primele trei săptămîni de pregătire, să fie hrănite mai sărăcăcios, pe miriște, pe pășuni de calitate mai slabă. În cele trei săptămîni înainte de montă însă regimul de hrană trebuie să fie îmbelșugat, stimulativ, să aibă la bază rații furajere complete și echilibrate. În acest scop oile se vor păși pe pășuni crude, suculente, cu o vegetație bogată în frunze. În funcție de calitatea pășunii, li se va mai administra un supliment de 0,250—0,400 kg amestec de concentrate format din: uruieli de ovăz, porumb, mazăre și cretă furajeră.

Pentru a îmbogăți rația furajeră cu vitaminele A și E cu rol determinant în stimularea funcției de reproducție se recomandă ca unitățile care au pășuni de calitate inferioară să administreze oilor cîte 0,500 kg sfeclă furajeră, iar 0,200 kg din amestecul de concentrate să fie administrat sub formă încolțită.

Alegerea berbecilor pepinieri și încercători pentru campania de montă se face după aceleași criterii ca și la oi. Se aleg berbeci de rasă curată, sănătoși, tipici, vioi, cu apetitul sexual bine exprimat și cu indici ridicați de producție. Pentru ca oile în călduri să fie cît mai repede descoperite se alege cîte un berbec încercător la 50 oi.

Pentru stimularea funcției de reproducție atît berbecii pepinieri, cît și cei încercători, trebuie bine hrăniți și îngrijiți. Alimentația nerațională și ținerea berbecilor la soare favorizează producerea de celule sexuale debile, cu putere fecundantă redusă. Pregătirea berbecilor trebuie să înceapă cu 7—8 săptămîni înainte de începerea însămînțărilor artificiale, perioadă în care li se vor administra, ca și la oi, rații complete, cu o valoare biologică superioară: pășune de iarbă de Sudan, lucernă, samulastră și cîte 0,800—1,100 kg amestec de uruieli de concentrate zilnic, ovăzul formînd 50 la sută din amestec. În cazul cînd pășunea e de calitate inferioară, li se vor da zilnic cîte 1 kg de fin de lucernă, borceag, 0,5 kg sfeclă, 0,200 kg morcovi și cîte 1,100 kg de concentrate.

În perioada de montă, pe lîngă rația de concentrate, dată la discreție, se vor asigura în plus fiecărui berbec cîte 1—2 ouă și 1—2 litri de lapte smîntînit. Pentru ca rația furajeră a berbecilor să fie utilizată cît mai rațional, aceasta se va administra în mai multe tainuri: nutrețul concentrat în 2—3 tainuri, primul dimineața, cu 1—2 ore înainte de recoltarea materialului seminal sau monta oilor, al doilea după terminarea montei și al treilea după monta de seară; suculentele se vor da în amestec cu concentratele, iar fînul seara, pentru a fi consumat în liniște; ouăle se dau în uruială, iar laptele smîntînit în jgheab, ca apa de băut.

Atît berbecii cît și oile trebuie să aibă tot timpul apă rece și proaspătă la dispoziție. Pentru menținerea unei stări fiziologice cît mai corespunzătoare, animalelor vor fi plimbate cel puțin 3—4 ore pe zi. Temperatura ridicată în sezonul de montă contribuie la creșterea mortalității embrionare și la reducerea calității materialului seminal. De aceea, adăpostirea berbecilor și oilor în zilele călduroase și însorite se va face sub șoproane sau la umbra pomilor, pe locuri ridicate și bătute de vînt. În zilele călduroase pășunatul să se facă noaptea sau dimineața și seara pe răcoare. Tot dimineața se va face și alegerea oilor în călduri, însămînțarea sau monta lor.

Deoarece berbecii încercători descoperă mai intens în primul sfert de oră oile intrate în călduri, ciobanii fiecărui cîrd de oi trebuie să fie prezenți, în această perioadă pentru a scoate rapid din turmă oile depistate.

Campania de montă durează, în general, 25—30 de zile, și este determinată de rasă, de pregătirea oilor și a berbecilor încercători, de sezonul de montă.

Pregătind rațional oile și berbecii pentru campania de montă, acestea vor intra ritmic în călduri, în proporție de 5—7 la sută pe zi. Fătările, comasate astfel în 25—30 de zile, vor crea condiții favorabile pentru creșterea uniformă a mieilor.

Dr. Savu TIMARIU
Stațiunea experimentală Dobrogea

„SĂ CUNOAȘTEM NORMELE DE PROTECȚIA MUNCII"

Concurs dotat cu premii în valoare de 18000 de lei

Iată-ne la cea de-a doua fază a concursului. Reamintim cititorilor că întrebările din faza întîia a concursului au fost publicate în revista „Agricultura socialistă" din 1 august 1968. Dezlegările pentru fiecare fază în parte vor fi trimise pe adresa: **Consiliul Superior al Agriculturii — Direcția generală a învățămîntului și propagandei — B-dul Republicii nr. 24, sectorul IV București**, cu mențiunea pe plic: **Pentru concursul „Să cunoaștem normele de protecția muncii".**

Și acum iată întrebările din faza a doua:

1. Este cunoscut că nerespectarea normelor de protecție a muncii la executarea lucrărilor agricole pe terenuri în pantă poate produce accidente de muncă.

INTREBARE: Care sînt măsurile de protecție a muncii ce trebuie respectate la executarea mecanizată a lucrărilor agricole pe terenuri în pantă?

2. Se cunoaște că în funcție de mărimea pantei, întoarcerea agregatului se face în mod diferit.

INTREBARE: Care este metoda de întoarcere a agregatului atunci cînd se lucrează pe un teren în pantă, mai mare de 10 grade? (descrieți metoda de întoarcere și faceți schița respectivă).

3. Înainte de a efectua transportul cu tractorul și remorca se iau anumite măsuri de pregătire. De asemenea, în timpul transportului trebuie respectate anumite reguli.

INTREBARE: Care sînt măsurile de protecție a muncii ce trebuie luate pentru pregătirea agregatului tractor-remorcă. Dar în timpul efectuării transportului?

4. Este cunoscut că pentru evitarea accidentelor de muncă trebuie folosite scule corespunzătoare.

INTREBARE: Care sînt condițiile pe care trebuie să le îndeplinească sculele folosite în timpul executării unor reparații?

*

Precizăm că răspunsurile la aceste întrebări trebuie înaintate la adresa indicată mai sus, pînă la 30 septembrie 1968, data poștei. Întrebările din faza a treia a concursului vor fi publicate în revista „Agricultura socialistă" din 3 octombrie 1968.

PRODUCȚIA DE GRÎU

ÎN DEZBATEREA LUCRĂTORILOR DIN AGRICULTURĂ

Recent, într-o ședință de lucru a Consiliului Superior al Agriculturii au fost puse în discuție rezultatele obținute în acest an la cultura grîului.

Atît în referatul prezentat de președintele Consiliului Superior al Agriculturii, prof. Nicolae GIOSAN, **cît și în discuțiile a numeroși participanți a fost subliniată semnificația deosebită pe care o au producțiile bune din acest an, realizate, în aproape toate județele țării, în condiții climatice puțin favorabile.**

Învățămintele desprinse, concluziile la care s-a ajuns au servit la fundamentarea măsurilor prin care să se pună baze sigure viitoarei producții de grîu.

Prezentăm, în cele ce urmează, principalele probleme dezbătute de participanți în cadrul ședinței amintite.

Un bun cîștigat: soiurile intensive

O bază tehnico-materială puternică, extinderea în producție a celor mai valoroase soiuri, sporirea cantităților de îngrășăminte administrate la cultura de grîu, o tehnologie care să corespundă cerințelor culturii — iată citeva din coordonatele în cadrul cărora a fost sporită eficiența eforturilor depuse în lupta împotriva secetei.

Unitățile agricole au beneficiat în acest an de existența unui număr sporit de tractoare și mașini agricole — 93 000 de tractoare, peste 17 000 de semănători pentru cereale păioase, 42 000 de combine. Acestea au permis ca, în toamna anului trecut, lucrările de pregătire a terenului și semănatul grîului să fie realizate, pe 95 la sută din suprafață, pînă la 20 octombrie, adică în perioada optimă.

În acest an, în țara noastră a fost obținută o producție bună de grîu. Din cele 275 de întreprinderi agricole de stat cultivatoare de grîu, 140 au obținut o producție medie la hectar de peste 2 500 kg, 50 au realizat peste 3 000 kg, iar un număr însemnat de ferme agricole au realizat peste 4 000 kg. Întreprinderile agricole din trustul Slobozia au dobîndit pe aproape 42 000 de hectare o producție medie de peste 3 000 de kg la hectar, iar cele din trustul Constanța — 2 570 kg la hectar.

Producții sporite la hectar au înregistrat și foarte multe cooperative agricole de producție din județele Brăila, Constanța, Ialomița, Ilfov și Tulcea, județe unde producția medie a depășit 2 000 kg la hectar. Membrii cooperativei agricole de producție „Tudor Vladimirescu" din județul Brăila, de pildă, au obținut pe suprafața de 980 de hectare peste 3 900 kg la hectar.

Experiența acestui an a adus o nouă confirmare a superiorității soiurilor intensive de grîu. Pe aproximativ 80 la sută din suprafața semănată cu grîu au fost cultivate astfel de soiuri care pot asigura producții mari chiar și în condiții climatice mai puțin prielnice. Întreprinderile agricole de stat și unitățile cooperatiste s-au orientat spre extinderea acestor soiuri, care, cultivate în terenuri bine lucrate și fertilizate s-au adaptat la condițiile de secetă.

În cadrul întreprinderilor agricole de stat din trustul Constanța, aceste soiuri cultivate pe 71 la sută din suprafața totală au asigurat, în medie, 2 828 kg la hectar. În unitățile trustului Slobozia s-a înregistrat cu aceste soiuri o producție medie de 3 196 kg la hectar.

Producția de grîu din acest an a fost influențată direct de ponderea soiurilor intensive în structura soiurilor cultivate și în cadrul cooperativelor agricole. În județele Constanța, Tulcea, Ialomița, Ilfov, Brăila, Mureș, Timiș — unde s-au realizat producțiile cele mai mari de grîu — soiurile intensive au fost cultivate pe 67—73 la sută din suprafață. Într-o altă grupă se încadrează județele Argeș, Vîlcea, Olt, Dolj, Mehedinți, Galați și Vrancea, unde soiurile intensive au ocupat numai 34—52 la sută din suprafață în rest fiind menținute soiuri plafonate din punct de vedere al producției. Datorită și acestui fapt, în județele amintite producția medie a fost sub 1 500 kg la hectar.

Soiul Triumph a fost cultivat pe suprafețe mai mari în județele Dobrogea, Galați, Brăila, Ialomița, Ilfov și Olt. Rezultatele obținute în ultimii ani pun în evidență faptul că producția acestui soi este plafonată și nu poate crește pe măsura condițiilor create. Necesitatea înlocuirii treptate a acestui soi cu altele autohtone mai productive a fost subliniată, în repetate rînduri, de participanții la ședință. Planul de măsuri adoptat concretizează această necesitate: soiurile intensive vor fi extinse pe 90 la sută din suprafața cultivată în întreprinderile agricole de stat și pe 80 la sută în cooperativele agricole.

În cuvîntul său, ing. **Dezideriu TORJE,** președintele Comisiei de stat pentru încercarea și omologarea soiurilor, a prezentat cîteva din rezultatele mai importante ale activității de creare a unor noi soiuri. Au fost evidențiate unele linii românești, care, în condițiile specifice diferitelor zone ale țării, au dat producții superioare. Una dintre aceste linii, numită deocamdată Fundulea 417, a dat în Dobrogea și Banat un spor de producție de 12 la sută față de soiul Triumph. Este o linie mai precoce, rezistentă la iernare, cădere și la atacul bolilor criptogamice. Și celelalte linii — F-172 și F-141 au dat producții remarcabile. În continuare, vorbitorul a subliniat necesitatea producerii de semințe de către toate unitățile, în special de cooperativele agricole, în loturi semincere proprii.

O preocupare sporită în direcția asigurării cu semințe valoroase pentru recolta anului viitor trebuie să manifeste unitățile care nu dispun de semințe din soiurile intensive, cele din județele care au suferit puternic de secetă, unde s-au realizat producții mici și de calitate inferioară — Botoșani, Iași, Neamț, Bacău, Vaslui și altele — cît și cele din Transilvania și partea de nord a țării, cu recolte depreciate calitativ din cauza ploilor abundente din timpul recoltatului.

Acoperirea necesarului de sămînță pe soiuri se va face prin grija unităților, din producție proprie, prin schimb între unități, iar prin direcțiile agricole județene de la fondul de schimb din bazele departamentului pentru valorificarea cerealelor și Agrosem.

Pentru urgentarea condiționării semințelor se **vor folosi de către cooperative și selectoarele bazelor de recepție, în care scop direcțiile agricole și uniunile județene în legătură cu întreprinderile pentru valorificarea cerealelor vor stabili unitățile cooperatiste care urmează să condiționeze semințele.**

Direcțiile agricole județene vor îndruma unitățile de producție pentru organizarea loturilor semincere proprii în vederea asigurării reînnoirii semințelor în conformitate cu planurile existente de producerea semințelor.

Cînd și cum folosim îngrășămintele?

Concluzii și învățăminte deosebit de importante s-au desprins din ședință și în privința folosirii îngrășămintelor chimice. S-a subliniat faptul că au crescut simțitor cantitățile de îngrășăminte administrate. În acest an, la unitățile agricole de stat s-au administrat îngrășăminte chimice pe o suprafață de 465 000 de hectare cultivate cu grîu, doza medie ajungînd la 520 kg la hectar. În cooperativele agricole suprafața fertilizată a fost de circa 1 800 000 ha, cu o doză medie de 300 kg la hectar. Este un progres remarcabil, dacă ținem seama că în urmă cu 10 ani se foloseau abia 20 kg de îngrășăminte chimice la hectar.

Fertilizarea cu fosfor și azot într-un raport echilibrat, spunea **ing. Dan ȘERBU,** directorul Direcției agricole județene Constanța, este obligatorie. Se simte lipsa îngrășămintelor fosfatice și de aceea solicităm sprijinul organelor centrale în asigurarea unei cantități sporite de superfosfat, care să ne permită fertilizarea întregii suprafețe de grîu ce urmează după păioase și prășitoare cu cîte cel puțin 250 kg la hectar.

Nu am fi solicitat superfosfat așa de tîrziu dacă întreprinderile Ministerului Industriei Chimice ne-ar fi livrat la timp îngrășămintele.

Cercetările privind aplicarea îngrășămintelor au demonstrat, iar practica a confirmat, că pe toate tipurile de sol din diferitele zone ale țării îngrășămintele chimice au o eficiență maximă la cultura grîului atunci cînd în folosirea lor se respectă două condiții: aplicarea azotului și fosforului într-un raport echilibrat; administrarea fosforului la executarea lucrării principale, sau a celor de pregătire a terenului, înainte de semănat, iar a azotului la semănat, sau în mod fracționat.

Respectarea acestor condiții a fost una dintre explicațiile producțiilor mari realizate de numeroase unități agricole socialiste, în rîndul cărora se numără I.A.S. Cobadin și Mihail Kogălniceanu din județul Constanța, cooperativa agricolă Dor Mărunt din județul Ialomița, I.A.S. Borănești, Sărulești și Tărtășești din județul Ilfov, I.A.S. Iernut și Acățari din județul Mureș.

Întreprinderea agricolă de stat Borănești, județul Ilfov, a obținut o producție medie la hectar de 3 433 kg, de pe suprafața de 2 200 de hectare, cu 550 kg la hectar peste prevederi. Așa după cum relata ing. **N. COCOȘILA,** directorul unității, o bună parte din sporul de recoltă se datorește folosirii îngrășămintelor chimice. În toate împrejurările, spunea dînsul, îngrășămintele cu azot le-am administrat în două etape: toamna, în doză de 30 kg la hectar azot substanță activă, alături de 60 kg de superfosfat. În primăvară, dozele de azotat au fost utilizate în funcție de principalii factori — umiditate, stare de vegetație a culturii — care să ne garanteze eficiența lor.

Precizările directorului de la Borănești pun și mai mult în lumină, prin comparație, unele deficiențe care au existat la aplicarea îngrășămintelor și care au influențat negativ producția, înlăturarea lor constituind pentru viitor rezerve importante de sporire a recoltei. În ce constau aceste deficiențe? În primul rînd, în faptul că, în unele unități, s-a folosit un singur fel de îngrășămînt — azotat de amoniu — iar în altele s-au administrat doze mari de superfosfat, dar pe suprafețe mici. Nu au fost puține nici cazurile cînd, datorită unei slabe supravegheri a lucrărilor de fertilizare, îngrășămintele chimice au fost distribuite neuniform pe teren, ceea ce a determinat dezvoltarea în pîlcuri a plantelor.

Deficiența cea mai mare în aplicarea îngrășămintelor a constituit-o însă timpul de aplicare. Dacă, în general, îngrășămintele fosfatice se încorporează în sol vara, sub arătură, sau toamna, la executarea lucrărilor de pregătire a patului germinativ, la aplicarea îngrășămintelor cu azot se fac încă greșeli. Unele unități agricole, deși dispun de îngrășăminte cu azot din vară, le aplică abia primăvara tîrziu, cînd solul este uscat. Este, evident, o practică greșită, utilizată de unele unități doar pentru a fertiliza grîul oricum. În orice împrejurări astfel de concepție despre fertilizare este dăunătoare, dar în condițiile climatice din acest an ea s-a „răzbunat" mai mult ca niciodată. Unitățile aflate în această situație, printre care se numără și cooperativele agricole Redea, din județul Olt și Lăcrița, din județul Dolj, deși au fertilizat culturile de grîu, au obținut producții slabe, sub 1 000 kg la hectar.

Concluzia care se desprinde este limpede: **pe viitor trebuie să se organizeze în așa fel planul de fertilizare, încît îngrășămintelor chimice să li se creeze posibilitatea să se solubilizeze din timp în sol, și deci plantele să le poată valorifica cu eficiență.** Dacă pentru îngrășămintele fosfatice lucrurile sînt clare, pentru cele cu azot devin necesare următoarele precizări: **unitățile care posedă suficiente îngrășăminte cu azot trebuie să administreze, încă din toamnă, întreaga doză și numai cînd cantitățile sînt insuficiente să fie folosite fracționat. Încorporarea lor să nu fie însă întîrziată în primăvară.** Această precizare se întemeiază pe constatarea că atunci cînd o parte din îngrășămintele azotoase se dau primăvara tîrziu producția este mai mică cu 20—30 la sută decît în primul caz.

Pentru producția anului 1969 există posibilitatea ca întreprinderile agricole de stat să fertilizeze întreaga suprafață cultivată cu grîu cu doze corespunzătoare de îngrășăminte chimice. Cooperativele agricole vor primi cantități mai mari de îngrășăminte cu azot, impunîndu-se ca unitățile să ia cele mai serioase măsuri pentru buna depozitare și folosire a acestora.

În ceea ce privește superfosfatul, unitățile agricole trebuie să se orienteze către folosirea lui pe terenurile care nu au fost fertilizate în anul trecut, ținîndu-se seama de efectul remanent al fosforului.

Planta premergătoare și arăturile

Numeroși vorbitori **s-au referit,** în intervențiile, lor, și **la un alt factor, care,** în condițiile climatice ale acestui an **a exercitat** asupra producției o influență mai puternică decît în anii precedenți **: planta premergătoare.**

Culturile de leguminoase și-au dovedit și în acest an superioritatea. Bune premergătoare au fost și cerealele păioase pe terenurile neinfestate de dăunători și boli, precum și hibrizii timpurii și semitimpurii de porumb.

În experiențele cu soiuri intensive de la Fundulea, semănate după mazăre și fasole, s-a obținut o producție medie cuprinsă între 4 670 și 5 110 kg la hectar. În aceleași condiții de cultură și de fertilizare, dar după hibrizii timpurii și semitimpurii de porumb (HD-99, HD-101) s-au obținut 4 180, respectiv 3 170 kg grîu la hectar, iar după hibrizii tîrzii numai 2 900 kg la hectar. În varianta grîu după grîu, s-au realizat în medie 3 873 kg la hectar, ceea ce reprezintă un spor de recoltă de 973 kg față de producția obținută după hibrizii tîrzii de porumb.

În condițiile acestui an, cele mai mici producții de grîu s-au realizat cînd premergătoarea a fost floarea-soarelui. La întreprinderile agricole de stat din Bărăgan, de pildă, grîul semănat după leguminoase a asigurat o producție medie de 4 122 kg la hectar, față de 2 891 kg la hectar după floarea-soarelui. Explicația este simplă: floarea-soarelui fiind o mare consumatoare de apă și de substanțe nutritive a lăsat solul secătuit, iar seceta care a survenit a accentuat și mai mult fenomenul.

Prima și cea mai importantă condiție de care trebuie să se țină seamă la alegerea unei premergătoare este ca ea să părăsească terenul devreme. În lumina acestui criteriu, foarte mulți vorbitori s-au referit la faptul că în cazul grîului semănat după grîu, pînă cel mult în al treilea an de cultură, se pot obține producții tot atît de bune ca și în cazul altor premergătoare.

În strînsă corelație cu planta premergătoare au fost discutate **lucrările de bază ale solului și cele de pregătire a patului germinativ,** experiența acestui an confirmînd încă odată eficacitatea pregătirii corespunzătoare a acestuia.

O analiză a recoltelor realizate îndeosebi de unitățile situate în zona puternic afectată de secetă, duce la constatarea unei foarte strînse legături ce există între producție și epoca la care s-au efectuat arăturile. Producția medie de peste 3 000 de kg obținută de întreprinderile agricole de stat din trustul Slobozia se sprijină, în primul rînd, pe arăturile de bună calitate, efectuate în proporție de 86 la sută în primele 12 zile după terminarea recoltărilor.

Rezerva de apă din sol, în cazul culturilor de grîu semănate în arături de vară, a fost la intrarea în iarnă cu 65 la sută mai mare decît în cazul culturilor semănate în arături tîrzii. De aici și concluzia care s-a conturat din discuțiile purtate: **recoltele realizate în acest an ar fi fost mai bune dacă și cantitatea arăturilor efectuate timpuriu ar fi fost mai mare.** Prima consecință a întîrzierii nejustificate a arăturilor de vară a fost pregătirea foarte defectuoasă a patului germinativ.

De altfel, se pare că din această „experiență" nu s-au desprins peste tot învățămintele necesare. În unele județe, cum sînt cele din centrul și nordul țării — sînt vizate în primul rînd, Covasna, Bistrița Năsăud, Harghita, Brașov, Sibiu, Hunedoara, Mureș și Suceava — arăturile se execută și acum cu mare întîrziere.

O influență considerabilă asupra producției o au și lucrările de afînare și de menținere a arăturilor curate de buruieni. **Acolo, unde în preajma semănatului, s-a realizat, prin discuire și grăpare, o bună nivelare a terenului, plantele au răsărit uniform, au ieșit viguroase din iarnă și au suportat satisfăcător seceta din primăvară.** Unde lucrările de pregătire a patului germinativ au fost de slabă calitate răsărirea a fost eșalonată și incompletă, semănăturile au ieșit rare din iarnă, buruienile au înăbușit plantele.

Vorbind despre felul în care s-a pregătit patul germinativ în vederea însămînțării grîului, **Ion ZMEU,** inginerul cooperativei agricole din Gîrbovi, județul Ilfov, unitate care a recoltat de pe 840 de hectare în medie cîte 3 563 kg la hectar, a semnalat absența din inventarul întreprinderilor pentru mecanizarea agriculturii a unui utilaj deosebit de folositor — nivelatorul. O nivelare perfectă a terenului ar conduce — a spus tovarășul Zmeu — la o încorporare uniformă a semințelor în sol și ca atare, la o răsărire uniformă a plantelor.

Iată de ce, în această toamnă, **întreprinderile agricole de stat și cele de mecanizare a agriculturii vor trebui să folosească toate nivelatoarele existente, încît însămînțarea grîului să se poată face fără greșuri, în teren foarte bine nivelat.**

Sămînța și semănatul

Alți factori de mare importanță în obținerea de recolte sporite de grîu sînt **epoca optimă de semănat și norma de sămînță folosită la hectar.** Pe baza rezultatelor experimentale din ultimii 10 ani, confirmate cu prisosință de practică, s-a ajuns la concluzia că soiurile intensive de grîu au o perioadă optimă de semănat mai scurtă decît a vechilor soiuri. Conform acestor rezultate, semănatul grîului trebuie să dureze doar 10—15 zile.

Respectînd aceste indicații, specialiștii din unitățile agricole de stat și cooperatiste au avut grijă să se încadreze, în majoritatea cazurilor, în perioada optimă. Astfel, în toamna anului trecut, semănatul grîului a început în ultima decadă a lunii septembrie, în special în județele din Transilvania și din nordul Moldovei unde, pînă la 1 octombrie, lucrarea fusese realizată pe 29—35 la sută din suprafața prevăzută în cooperativele agricole de producție și pe 22—44 la sută în întreprinderile agricole de stat. La 20 octombrie, semănatul grîului a fost practic încheiat la întreprinderile agricole de stat și realizat în proporție de 93 la sută la cooperativele agricole de producție. S-a subliniat, de asemenea, aportul mecanizatorilor prin folosirea mai eficientă decît în ceilalți ani a forței mecanice existente, pentru executarea la timp și de bună calitate a tuturor lucrărilor.

Semănatul grîului în afara epocii optime, prea devreme, sau prea tîrziu, s-a soldat cu pierderi de recoltă. În această privință rezultatele obținute în anul 1968 în experiențele care au urmărit epoca de semănat sînt convingătoare. La Fundulea, semănatul la 15 septembrie s-a soldat cu o producție de 900 kg la hectar, mai mică față de varianta în care semănatul s-a făcut la data de 1 octombrie. Pe măsură ce s-a întîrziat cu semănatul, după 1 octombrie, producția a scăzut cu 770 kg la hectar.

— Grîul semănat înainte de 20 octombrie — a precizat **inginerul Ion CRISTEA,** directorul Direcției agricole a județului Ialomița, a dat o producție de 2 507 kg la hectar, mai mult cu 1 330 de kg față de cel semănat după 20 octombrie. Este o concluzie de care unitățile agricole din județul nostru, care cultivă cu grîu aproape 80 000 de hectare, vor ține seama și în continuare.

Planul de măsuri adoptat de participanții la ședință, prevede că, în toamna aceasta, semănatul grîului să fie încadrat în perioada 20 septembrie — 10 octombrie. În zonele umede și răcoroase, semănatul trebuie să înceapă mai timpuriu și să fie intensificat în primele zile din luna octombrie în toate zonele, astfel încît lucrarea să se poată termina pe întreaga suprafață pînă la 10 octombrie. În legătură cu asigurarea densității optime de plante la hectar, — constatarea a fost unanimă: **în funcție de soi, și legat direct de respectarea tuturor regulilor agrotehnice, la solurile cu înfrățire puternică, densitatea poate fi de 450—500 boabe germinabile pe m.p., iar pentru cele cu înfrățire mijlocie, de 550—600 boabe la m.p.**

În această toamnă, pentru realizarea densității optime, specialiștii din unități au datoria expresă să efectueze personal, în mod obligatoriu, proba mașinii de semănat. În același timp, se va acorda cea mai mare atenție calității semănatului, urmărindu-se asigurarea adîncimii optime de îngropare a semințelor și evitarea greșurilor.

Participanții la ședința de lucru s-au oprit și asupra **măsurilor de prevenire și de combatere a bolilor și dăunătorilor.** S-a specificat că, deși în toamna anului trecut, a fost tratată cu produse antimălurice întreaga cantitate de grîu prevăzută a fi semănată, în bazele de recepție au intrat circa 74 000 de tone de grîu mălurat. Cele mai mari cantități de grîu mălurat au fost predate de unitățile agricole de stat și cooperatiste din județele Constanța, Brăila, Ialomița, Ilfov. Prezența mălurii în lanuri s-a datorat samulastrei nedistruse prin lucrări de întreținere a ogoarelor de vară și în unele locuri, tratării necorespunzătoare a semințelor. Sînt practici care au adus prejudicii însemnate și la care trebuie să se renunțe cu desăvîrșire.

O observație generală: **culturile de grîu care urmează după păioase sînt atacate, aproape cu regularitate, toamna și primăvara, de larvele gîndacului ghebos.** Cercetările întreprinse, începînd din anul 1962, au dus la elaborarea metodei tratamentului seminței cu insecticide (Aldrin), înainte de semănat și la realizarea preparatului FB—7 cu acțiune mixtă — combaterea mălurii și a larvelor gîndacului ghebos. **Pentru însămînțările din această toamnă se recomandă folosirea, în totalitate a produsului FB—7, tratament ce trebuie completat în toate unitățile, unde există pericol de atac, cu tratamentul cu Aldrin.**

În zonele cu atac endemic al gîndacului ghebos, sămînța se va trata cu FB—7, folosind 2,5 kg produs la tona de sămînță. În acest caz nu se va mai face în plus tratamentul cu Criptodin.

Cînd situația impune monocultura grîului, iar în solele respective s-a semnalat anterior atacul acestui dăunător, se va trata solul preventiv și curativ cu Heclotox 3 la sută, aplicînd 30 kg pe ha. În perioada de răsărire și în continuare, culturile vor fi supravegheate, iar acolo unde se va constata atac de gîndac ghebos, se vor lua măsuri imediate de tratament.

Condițiile climatice din anul 1968 au fost deosebit de favorabile apariției ploșniței cerealelor. Ținînd seama de dinamica ascendentă a acestui dăunător, se impune o supraveghere continuă și atentă a culturilor din toamnă și pînă în primăvara viitoare; în caz de nevoie se vor lua măsuri energice de combatere, mai ales în Dobrogea și în toată cîmpia din sudul și vestul țării.

În combaterea buruienilor din culturile de grîu, aplicarea erbicidului 2,4—D a dat rezultate foarte bune. Numeroase unități agricole de stat din Banat, Transilvania și din sudul țării, de exemplu, au generalizat combaterea chimică a buruienilor. În anul 1968 întreprinderile agricole de stat au aplicat erbicide pe 26 000 de hectare de grîu, iar cooperativele agricole pe circa 60 000 de hectare. Întrucît erbicidul 2,4—D se fabrică în țară, — în anul viitor industria va produce circa 500 de tone substanță activă — este necesar ca unitățile agricole să-și prevadă în plan cantitățile necesare și mijloacele de aplicare a acestora.

Sînt sau nu sînt necesare lucrările de întreținere a culturii grîului în primăvară? Este o întrebare la care specialiștii au răspuns diferit. Starea culturii și a solului la desprimăvărare au determinat aplicarea unor lucrări sau, renunțarea, aproape în totalitate la ele. Cooperativele agricole de producție din județul Tulcea, a spus **Constantin CÎRJAN,** președintele uniunii cooperatiste, cultivă cu grîu peste 50 000 de hectare. În primăvară cultura era bine înfrățită, densitatea normală, dar provizia de apă a solului era cu mult sub limita normală. Așa dar, se impunea o atenție maximă păstrării umidității existente. În aceste împrejurări specialiștii au avut un cuvînt greu de spus. S-a renunțat la efectuarea lucrărilor de întreținere pe majoritatea suprafețelor. Pe parcelele unde grîul „descălțat" s-a aplicat lucrarea de tăvălugire.

Irigarea — o problemă care necesită rezolvare completă

O rezervă importantă pentru creșterea și asigurarea producției în fiecare an, dar care nu a fost valorificată în suficientă măsură o constituie irigarea culturii de grîu. Rezultatele cercetărilor științifice demonstrează că, în condiții de irigare se pot realiza producții mari de grîu, de peste 5 000 kg la hectar, cu sporuri de recoltă de 2 000—3 000 kg la hectar față de neirigat. În zonele de stepă și silvostepă. În anul 1968 în experiențe, producția realizată la grîul irigat a fost de 6 500 kg/ha, la Fundulea, 5 780 kg/ha, la Oradea, 8 080 kg/ha, la Băneasa-Giurgiu, și 4 970 kg/ha la Valu Traian — Constanța.

Este semnificativ sporul mediu de recoltă de 1 650 kg la hectar, obținut la stațiunea experimentală Brăila, obținut numai cu o udare de aprovizionare toamna, pe un agrofond moderat de îngrășăminte chimice.

Abordînd această importantă latură a culturii grîului s-a apreciat că **a sosit momentul reconsiderării poziției față de cultura irigată a grîului și pășirea cu mai mult curaj la extinderea ei. Rămîne ca specialiștii din cercetare să studieze, să creeze soiuri noi, și să se pronunțe asupra soiului de grîu care, în condiții de irigare, să dea sporuri de recoltă ce să justifice investiția specifică a amenajării.** În cadrul discuțiilor s-a insistat și asupra prezenței culturilor duble de cereale pe terenurile irigate astfel încît eficiența lor să fie maximă. S-a precizat importanța întocmirii, în fiecare unitate, a unor planuri concrete în care să se treacă plantele cu care urmează să se cultive toate terenurile irigate, pentru a se obține două recolte într-un an.

Învățămintele desprinse din recenta ședință de lucru a Consiliului Superior al Agriculturii, cît și măsurile cuprinse în planul adoptat, constituie jaloane importante în activitatea de urgentare a pregătirilor pentru asigurarea bazei viitoarei producții de grîu. Începute încă din vară — o dată cu executarea arăturilor — aceste pregătiri au înregistrat, în ultima perioadă, ritmuri înalte de desfășurare. Concluzia clar desprinsă din ședință în legătură cu faptul că lucrările trebuie încadrate neapărat în epoca optimă are o confirmare practică. Necesitatea efectuării fiecărei lucrări în perioada optimă, de regulă destul de scurtă, este cerută și de multitudinea de acțiuni ce caracterizează campania de toamnă, cînd fiecare întîrziere atrage după sine, inevitabil, alte întîrzieri.

Consiliul Superior al Agriculturii a centralizat recent date din care reiese că, pînă la sfîrșitul lunii august, în întreprinderile agricole de stat și cooperativele agricole de producție au fost efectuate arături pe aproape trei milioane de hectare. Concomitent au fost administrate îngrășăminte chimice pe aproximativ 900 000 de hectare; lucrarea se desfășoară în continuare. Unitățile agricole au folosit condițiile favorabile, create de ploile căzute în ultimul timp, pentru a pregăti corespunzător terenul pentru însămînțări.

Verificarea permanentă a calității lucrărilor de pregătire a terenului este o componentă importantă a activității cotidiene a cadrelor tehnice din unități. Începerea semănatului se va face numai după ce specialistul unității, pe propria lui răspundere, a constatat că terenul este bine pregătit pentru această lucrare.

Și în campania din toamna acestui an, cei care vor fi solicitați în cea mai mare măsură sînt mecanizatorii. De conștiinciozitatea cu care vor lucra, de nivelul lor de pregătire profesională, cît și de folosirea rațională a utilajului agricol depinde soarta producției viitoare de grîu.

Organizarea științifică a producției și a muncii trebuie să caracterizeze — ca element definitoriu — întreaga pregătire și desfășurare a lucrărilor din această perioadă.

Se apreciază că, în aceste zile, aproape toate județele țării sînt pregătite să înceapă însămînțările. Urmărind, în continuare, traducerea în viață a măsurilor înscrise în planul adoptat în ședință, direcțiile agricole județene, specialiștii din unități vor asigura desfășurarea însămînțărilor din toamna acestui an la timp și la un nivel agrotehnic superior.

Pagină realizată de
Adela CUMPĂNAȘU
Elena VASILESCU

O PÎRGHIE EFICIENTĂ ÎN STIMULAREA UNITĂŢILOR PRODUCĂTOARE

APROVIZIONAREA DIRECTĂ ÎN COMERŢUL CU LEGUME ŞI FRUCTE

În urma analizei făcute de conducerea de partid şi de stat cu privire la aprovizionarea populaţiei cu legume şi fructe, Uniunea Naţională a Cooperativelor Agricole de Producţie, Comitetul pentru Problemele Administraţiei Locale, Consiliul Superior al Agriculturii şi Uniunea Centrală a Cooperativelor de Consum au stabilit măsuri comune care să ducă la îmbunătăţirea acestei activităţi pe anul 1968 şi următorii.

Îmbunătăţirea continuă a aprovizionării populaţiei cu legume şi fructe şi ridicarea nivelului activităţii comerciale în acest sector al circulaţiei mărfurilor reclamă, în afară de asigurarea unui fond de marfă corespunzător ca volum şi structură, şi raţionalizarea vehiculării mărfurilor.

În sfera circulaţiei, simplificarea căilor de vehiculare a mărfurilor poate fi realizată cu succes prin extinderea aprovizionării directe a unităţilor cu amănuntul de către unităţile producătoare.

În comerţul cu legume şi fructe, aprovizionarea directă, practicată din ce în ce mai intens în ultimii ani, a dat rezultate bune atît în ce priveşte interesarea materială a unităţilor producătoare, cît şi în ce priveşte vînzarea către populaţie, dat fiind că în această formă de aprovizionare unităţile cu amănuntul au primit, în general, produse proaspete, de bună calitate şi cu aspect comercial.

Cunoscîndu-se efectele pozitive ale acestei forme de aprovizionare, în baza măsurilor comune privind îmbunătăţirea aprovizionării populaţiei cu legume şi fructe, instrucţiunile Biroului permanent al Uniunii Naţionale a Cooperativelor Agricole de Producţie, au prevăzut extinderea aprovizionării directe a unităţilor de desfacere de către cooperativele agricole de producţie.

Ca urmare a indicaţiilor date şi a rezultatelor pozitive obţinute, întreprinderile pentru valorificarea legumelor şi fructelor au contractat anul acesta livrarea în aprovizionare directă a unei cantităţi de peste 70.000 de tone de legume, cartofi, fructe, struguri şi pepeni. Din grupa legume s-a prevăzut să se livreze direct peste 16.000 de tone de tomate, 20.000 de tone de varză, 3.000 de tone de ceapă, 3.800 de tone de rădăcinoase şi peste 18.000 de tone de diverse legume. Astfel de contracte au fost încheiate cu 325 de cooperative agricole de producţie, de aprovizionarea directă beneficiind cca. 488 de unităţi de desfacere cu amănuntul, dintre care 49 de pieţe.

Rezultate bune în contractarea şi practicarea preluărilor de legume şi fructe în aprovizionare directă se constată, în special, la întreprinderile pentru valorificarea legumelor şi fructelor din Bucureşti şi judeţele Ilfov, Timiş, Prahova, Cluj, Galaţi, Braşov şi Mureş. Cantităţile de legume şi fructe ce se livrează acestor întreprinderi în aprovizionare directă reprezintă între 8 şi 38 la sută din planul de livrări la fondul pieţei pe anul 1968.

Pe această linie se remarcă în mod deosebit activitatea întreprinderii Timiş, care practică cu bune rezultate această formă de aprovizionare în oraşele Timişoara, Lugoj şi Buziaş încă din anul 1963 şi care primeşte anul acesta, în aprovizionare directă, cca 38 la sută din fondul de marfă prevăzut în planul de livrări la fondul pieţei. Printre unităţile cu cea mai mare pondere în aprovizionarea directă şi care respectă condiţiile stabilite prin contracte se numără cooperativele agricole Giroc, Răuţi, Ghiroda, Izvin.

Preşedinţii unor cooperative agricole, cum ar fi tovarăşii Buibaş, de la Giroc şi Pieptănar, de la Izvin, precum şi şefii contabili Paloş, de la Răuţi şi Sarchiz, de la Ghiroda, apreciază ca **deosebit de bună această formă de aprovizionare, deoarece ea aduce un surplus de venituri cooperativelor (în lunile de vîrf între 100—250 de mii de lei), scurtează drumul de la producător la consumator, marfa îşi menţine calitatea, prospeţimea, se folosesc judicios mijloacele de transport şi se exclud timpii morţi de aşteptare, iar recepţia este operativă şi definitivă etc.**

În judeţul Prahova au fost stabilite 11 cooperative agricole (cu circa 5 000 de tone de legume) care aprovizionează direct oraşul Ploieşti şi unele unităţi de pe Valea Prahovei. Cele mai bune rezultate au fost obţinute pînă în prezent de cooperativele agricole din Bucov, Brazi şi Bărcăneşti, care au livrat toate cantităţile prevăzute în graficele de livrare. Tovarăşii G. Mişcă, preşedintele cooperativei agricole Bucov, Andrei Ion, preşedinte şi ing. Ionescu de la cooperativa agricolă Brazi, afirmă că obţin pe această cale venituri cu 25—30 la sută mai mari.

Din experienţa dobîndită şi rezultatele obţinute pînă în prezent în ceea ce priveşte aprovizionarea directă se desprinde concluzia că, într-un cadru bine organizat şi pe baza unei echitabile repartizări a rabatului comercial între furnizor şi beneficiar, această formă poate fi mult extinsă cu rezultate bune atît pentru unităţile de producţie, cît şi pentru sectorul de desfacere. Aceasta presupune însă cunoaşterea în amănunt a unor aspecte legate de această formă de aprovizionare şi în special :

— în ce constă aprovizionarea directă şi ce avantaje prezintă pentru furnizor, beneficiar şi populaţie ;

— cum trebuie organizate livrările în aprovizionarea directă, primirea şi recepţia produselor la unitatea de desfacere ;

— cum se completează la unităţi necesarul de marfă neacoperit prin livrările directe ;

— calculul economic privind repartizarea rabatului între furnizor şi beneficiar etc.

Avantaje multiple

Aprovizionarea directă este acea formă de valorificare a legumelor şi fructelor în care unităţile producătoare, respectiv cooperativele agricole de producţie şi întreprinderile agricole de stat, livrează produsele cu mijloace proprii de transport, loco unitatea de desfacere cu amănuntul, la preţul de desfacere din ziua livrării — mai puţin o cotă de rabat stabilită prin acordul părţilor. Instrucţiunile Uniunii Naţionale a Cooperativelor Agricole de Producţie prevăd că, în cazul livrărilor directe făcute de cooperativele agricole de producţie, cota de rabat nu poate fi mai mică de 14 la sută.

Cota de rabat de 14 la sută nu este fermă ci minimă, urmînd ca, în funcţie de condiţiile locale şi de cheltuielile pe care le are unitatea valorificatoare cu aprovizionarea şi desfacerea produselor respective, să se stabilească cota de rabat necesară, de comun acord între părţi. La stabilirea acestei cote se va avea în vedere ca pe lîngă acoperirea integrală a cheltuielilor, să se asigure unităţii valorificatoare şi cota de beneficiu planificată. În acest sens, stabilirea cotei de rabat urmează să se facă potrivit prevederilor circularei D.V.L.F. nr. 53614/1968.

Pentru ca raporturile dintre furnizor şi beneficiar să se desfăşoare normal, clauza livrării legumelor şi fructelor în aprovizionare directă trebuie prevăzută în contract la data încheierii acestuia, sau printr-un act adiţional, fiind necesar să se prevadă, de asemenea, cota de rabat reţinută de beneficiar.

Se va acorda o atenţie deosebită ca livrarea legumelor şi fructelor în aceste condiţii să se facă cu prioritate din cooperativele agricole de producţie situate în jurul oraşelor.

Cantităţile stabilite a fi livrate în aceste condiţii vor fi prevăzute într-un act scris încheiat între părţi, conform prevederilor din contract (art. 12 lit. E), în care se vor menţiona, totodată, unităţile de desfacere la care se face livrarea. Ca regulă, o cooperativă agricolă de producţie va putea contracta să aprovizioneze maximum trei unităţi apropiate, din aceeaşi localitate.

Cantităţile de legume şi fructe, care se livrează în aprovizionare directă, vor fi stabilite pentru fiecare unitate de desfacere pe sortimente, săptămîni şi zile, prin graficele săptămînale ce se încheie de către centrele de legume-fructe cu cooperativele agricole, în aşa fel încît în mijlocul de transport care pleacă din cooperativă să se încarce zilnic, pentru fiecare unitate, toată gama de sortimente care se recoltează la data respectivă. În aceste grafice vor fi evidenţiate distinct sortimentele şi cantităţile ce se vor livra loco-magazin (aprovizionare directă). De asemenea, se va menţiona ora maximă pînă la care cooperativele agricole trebuie să predea zilnic produsele la unităţile pe care le aprovizionează. Un exemplar din graficul întocmit va fi predat gestionarului unităţii de desfacere pentru a urmări executarea lui. În funcţie de condiţiile locale, graficele săptămînale pot fi întocmite împreună cu furnizorul, de către şeful unităţii de desfacere cu amănuntul, care va depune un exemplar la centrul de legume-fructe.

Livrarea produselor de către cooperativele agricole de producţie va fi făcută pe baza notelor de livrare (sau aviz de expediţie) în care se vor menţiona : produsul, cantitatea, calitatea, numărul şi tipul de ambalaje, preţul cu amănuntul.

Recepţia calitativă şi cantitativă va fi făcută la unitatea de desfacere ; gestionarul acesteia va confirma primirea mărfii şi va întocmi documentele de evidenţă primară prevăzute de instrucţiunile Direcţiei plan financiar, îndrumare contabilă şi preţuri, aprobate prin Ordinul D.V.L.F. nr. 59/1967. În caz de divergenţă asupra calităţii şi cantităţii produselor livrate, se va solicita la faţa locului un organ neutru.

Descărcarea produselor la destinaţie priveşte unităţile beneficiare. Delegatul beneficiarului este, de asemenea, obligat să menţioneze în avizele de expediţie ale furnizorului (foi de parcurs) ora sosirii mijloacelor de transport şi ora plecării.

Încărcarea gestiunii unităţilor cu aceste mărfuri se face în aceleaşi condiţii ca şi pentru mărfurile livrate din depozit, cu respectarea prevederilor Ordinului D.V.L.F. nr. 110/1967.

Cantităţile din graficul de desfacere pentru fondul pieţei, cantităţi neacoperite prin aprovizionarea directă, vor fi asigurate de unităţile valorificatoare prin livrări din depozit, pe baza comenzilor zilnice.

Aprovizionarea directă prezintă pentru unităţile de producţie furnizoare, unităţile beneficiare şi consumatori o serie de avantaje. Astfel, unităţile de producţie realizează din vînzarea legumelor şi fructelor, în aprovizionare directă, preţuri mai bune decît în cazul livrării produselor loco unitate la preţul de livrare legal stabilit, fiind astfel cointeresate să practice această formă. De asemenea, din calculele făcute pe baza evidenţelor contabile rezultă că, în anul 1967, cooperativele agricole de producţie, care au livrat legume şi fructe în aprovizionare directă unităţilor din oraşele Timişoara şi Lugoj, au încasat pentru 12 200 de tone de produse suma de 16 106 mii de lei faţă de 13.420 mii de lei cît primeau dacă produsele erau preluate de întreprinderea pentru valorificarea legumelor şi fructelor Timiş. Ele au realizat astfel, în plus, 2.686 mii de lei. În mod concret, această diferenţă rezultă din următorul calcul :

Specificaţii	Sume plătite pentru produsele livrate la magazine	Sume cuvenite în cazul preluării de către I.L.F.
Cantitatea	12 200 tone	12 200 tone
Preţ mediu	1 650 lei/to.	1 100 lei/to.
Valoarea totală	20 130 mii lei	13 420 mii lei
Rabat 20 la sută	4 026 mii lei	—
Plătit C.A.P.	16 106 mii lei	13 420 mii lei

Diferenţa de 2.686 mii de lei plătită în plus cooperativelor agricole de producţie compensează operaţiunile suplimentare efectuate de acestea — respectiv transportul produselor şi pierderile pe timpul transportului — care, conform tarifelor în vigoare, însumează :

— transport 12 200 to.x 0,90 lei x 25 km x 2 = 549 mii de lei
— pierderi 1 la sută pe timpul transportului = 161 mii de lei

TOTAL 710 mii de lei

Rămîne astfel o sumă netă realizată în plus de 1.976 mii de lei, respectiv peste 160 de lei pentru fiecare tonă de produs livrat. Acest avantaj băneşc este şi mai substanţial în condiţiile în care cota de rabat acordată întreprinderilor beneficiare este sub 20 la sută cît s-a luat în calcul în exemplul de mai sus, cît şi în cazul în care distanţa de transport este sub 25 km. Dacă se are în vedere şi faptul că, în multe cazuri, mijloacele de transport ale cooperativelor agricole respective sînt utilizate la întoarcere pentru transportul unor materiale necesare nevoilor proprii, preluate din localităţile unde au fost aduse legumele, rezultă că avantajele financiare arătate mai sus cresc şi pe această cale.

Tovarăşul Mihai Marin, preşedintele cooperativei agricole Dobroeşti din raza municipiului Bucureşti, face o amplă analiză şi ne relatează despre avantajele aprovizionării directe. „Unitatea de desfacere — spune dînsul — primeşte produsele direct din grădină în baza contractelor încheiate, prin delegaţi ai cooperativei, care răspund de calitate şi cantitate ; primirea produselor proaspete îi permite să realizeze o desfacere mai mare, iar consumatorii să fie mai mulţumiţi. Cooperativa agricolă evită discuţiile cu şoferii de la D.R.T.A. (I.T.B.) şi delegaţii unor centre, care caută să obţină, unii din ei, cantităţi în plus, sau diferenţe de calitate, ce ar putea fi valorificate pe cont propriu. În cazul în care nu primesc nimic în plus, ei fac greutăţi la ridicarea produselor şi, în viitor, numai forţaţi mai vin în cooperativa care cîntăreşte exact şi are produsele corect sortate şi de bună calitate. Livrînd direct legumele, cooperativa noastră încasează în acest an cca 300.000 de lei peste prevederile de plan, numai din diferenţa de preţ".

În sistemul aprovizionării directe, unităţile producătoare mai au avantajul că au garanţia expedierii produselor imediat după recoltare, fără ca acestea să mai piardă din greutate sau să se deprecieze calitativ pînă la sosirea mijloacelor de transport pe care le trimite beneficiarul în sistemul de livrare obişnuit.

Pentru întreprinderile beneficiare, livrările în aprovizionare directă prezintă, în special, următoarele avantaje :

— cointeresează în mai mare măsură unităţile de producţie să livreze la fondul de stat pentru aprovizionarea populaţiei cantităţi sporite de legume şi fructe ;

— degrevează activitatea de preluări, respectiv aparatul de recepţie şi mijloacele de transport, corespunzător volumului de produse aduse de unităţile producătoare la unităţile de desfacere cu amănuntul ;

— se evită manipulările în depozite, economisindu-se proporţional forţa de muncă ce altfel ar trebui cheltuită ;

— se micşorează necesarul spaţiilor de depozitare ;

— sînt evitate pierderile pe timpul depozitării ;

— oferă consumatorilor produse proaspete şi de cele mai multe ori mai bune calitativ decît cele livrate din depozite.

Aprovizionarea directă poate fi socotită, în acelaşi timp, şi ca mijloc prin care desfacerea şi, respectiv, nevoile de consum ale populaţiei influenţează şi orientează producţia legumicolă, întrucît unităţile producătoare cunosc în acest fel direct cerinţele consumatorilor.

Iată ce declară tovarăşii Mircea Geamănu şi Spirea Georgescu, gestionari la magazinul nr. 1 din Ploieşti : „Relaţiile noastre cu cooperativele agricole care ne livrează marfa direct sînt foarte bune. Avem de cîştigat cu toţii. Cooperativele agricole vor trebui să-şi extindă producţia la unele sortimente pentru a putea livra zilnic mărfurile solicitate ; se impune însă ca ele să dea mai multă atenţie la sortare".

„Marfa venind direct — relatează tov Dumitru Finichiu, gestionarul unităţii 108 din Bucureşti — se reduc cheltuielile de transport, produsele nu se mai degradează prin depozite, evitîndu-se manipulările suplimentare, nu se mai acordă perisabilităţi în depozite, recepţia se face la unitate şi cooperativa agricolă este mai grijulie cu legumele şi fructele la încărcare şi pe timpul transportului. Mai avem avantajul că putem discuta direct cu furnizorul, determinîndu-l să recolteze produsele la cererea noastră şi să le sorteze pe calităţi. De exemplu, unitatea 108 este aprovizionată de cooperativa agricolă Dobroeşti. Eu dau comanda telefonic, seara sau dimineaţa. Conducerea unităţii, la rîndul ei, dă dispoziţie de recoltare brigăzilor legumicole şi marfa comandată este adusă, chiar în aceeaşi zi, ajungînd în minimum de timp în sacoşa consumatorilor. De foarte multe ori cooperativa respectivă ţine legătura cu unitatea noastră şi se interesează de ce produse mai are nevoie ; în acest fel sîntem aprovizionaţi în tot cursul zilei, neavînd goluri de produse."

Aceste avantaje nu pot fi puse în adevărata lor lumină dacă organizarea livrărilor în aprovizionare directă nu este privită cu seriozitate şi simţ de răspundere atît de către furnizori cît şi de beneficiari şi dacă, prin contract şi grafice, nu se stabilesc precis obligaţiile părţilor.

Din experienţa acumulată pînă în prezent rezultă că, aprovizionarea directă este bună dacă este concepută pe un cadru organizat, în care să fie respectate o serie de reguli de bază. Între aceste reguli, **un loc important îl ocupă structura sortimentelor de legume cultivate de cooperativele agricole de producţie, care livrează direct produsele contractate, deoarece o unitate de desfacere aprovizionată direct trebuie să primească un sortiment cît mai larg, de regulă chiar cu acelaşi mijloc de transport.** Acele cooperative agricole care cultivă un sortiment restrîns de produse, dar au posibilitatea să facă aprovizionarea directă, trebuie arondate la unităţi mari producătoare care pot livra zilnic legumele în cantităţi corespunzătoare capacităţii mijlocului de transport respectiv.

Graficele săptămînale ce se încheie între centrul de legume-fructe şi cooperativa agricolă respectivă trebuie să prevadă cantităţi care să corespundă necesarului unităţilor de desfacere şi să fie respectate cu strictete.

Prin acordul părţilor, trebuie să se stabilească pentru fiecare cooperativă agricolă unităţile de desfacere la care livrează direct produse : este necesar ca această repartizare să fie riguros respectată, pentru a nu se crea perturbaţii în livrări.

Legat de modul de organizare a livrărilor de produse în aprovizionare directă trebuie reţinut faptul că, atît cooperativelor agricole de producţie, cît şi centrelor de legume-fructe, le revin o serie de obligaţii, care dacă nu sînt îndeplinite pot genera efecte negative pentru aprovizionarea populaţiei. Între aceste obligaţii menţionăm :

— respectarea orelor la care trebuie aduse produsele la unitatea de desfacere. De regulă, în majoritatea cazurilor, produsele sînt aduse dimineaţa înainte de ora deschiderii unităţii, sau seara la închidere, pentru a nu stînjeni activitatea de vînzare şi pentru a da posibilitate colectivului unităţii să pregătească şi să expună legumele şi fructele înainte de începerea vînzării ;

— în fiecare mijloc de transport să fie adus un sortiment cît mai complet de legume, pentru ca nevoile populaţiei să fie satisfăcute corespunzător ;

— produsele să fie aduse gata sortate, pe calităţi şi în ambalaje corespunzătoare, pentru expunerea lor directă în rafturi şi la vînzare ;

— extinderea la un număr mai mare de cooperative agricole şi unităţi de desfacere a sistemului de aprovizionare directă, în special în judeţele Gorj, Ialomiţa, Harghita, Covasna, Argeş, Maramureş, Neamţ, Bistriţa, Olt, Suceava, Vîlcea :

— unităţile de desfacere la care sînt arondate cooperativele respective să preia toată cantitatea de legume şi fructe existentă în mijlocul de transport, urmînd ca produsele ce depăşesc puterea de vînzare pentru ziua respectivă să fie mutate la alte unităţi de desfacere, cu mijloacele de transport ale centrului de legume-fructe ;

— cooperativele agricole de producţie care fac aprovizionare directă să afecteze brigăzilor legumicole, cu caracter permanent şi stabil, mijloacele de transport necesare pentru a se evita sistarea livrărilor în anumite perioade, cum se întîmplă în multe cazuri în special în campania de recoltare a cerealelor etc. O astfel de organizare se practică, cu bune rezultate, la cooperativele agricole din judeţul Timiş, cît şi la unele unităţi cooperatiste din judeţele Prahova şi Ilfov ;

— centrele de legume-fructe să organizeze un sistem informaţional eficient, care să le permită să cunoască la anumite ore cantităţile de produse primite de unităţile stabilite în aprovizionare directă, pentru a fi în măsură să acopere lipsurile prin livrări de produse din depozite. În oraşele Timişoara, Ploieşti şi Bucureşti, de exemplu, acest sistem informaţional este organizat în cadrul depozitelor sectorului desfacerii, unde merceologii de serviciu primesc telefonic, de două sau de trei ori pe zi, date privind livrările efectuate pînă la ora comunicării şi le operează pe fiecare unitate în registrul de repartiţii ;

— activitatea de preluări a centrelor de legume-fructe trebuie să fie astfel organizată, încît să poată să ia de la cooperativele agricole şi acele produse care sînt livrate peste cantităţile aduse de acestea direct la unităţile de desfacere. Aceasta înseamnă că acolo unde cooperativele agricole nu pot livra în aprovizionare directă tot fondul de marfă contractat, se va practica, în paralel, şi sistemul preluării produselor de către centrele de legume-fructe respective. În asemenea situaţii, fondul de marfă ce se livrează în aprovizionare directă trebuie asigurat cantitativ şi în structură conform graficelor încheiate pentru fiecare unitate de desfacere beneficiară a acestui sistem de aprovizionare.

Rezultate economice favorabile

Privită sub aspectul rezultatelor economico-financiare, aprovizionarea directă trebuie înţeleasă de către unităţile de producţie furnizoare şi întreprinderile pentru valorificarea legumelor şi fructelor beneficiare ca o formă avantajoasă, de vehiculare a legumelor şi fructelor, dacă defalcarea rabatului comercial se face echitabil şi pe bază de calcule economice reale. **În analizele care se fac şi în discuţiile care se poartă pentru defalcarea rabatului comercial, părţile trebuie să pornească de la premisa că această formă de aprovizionare, cu multiple avantaje pentru unităţile beneficiare, trebuie să constituie o puternică pîrghie de cointeresare a unităţilor producătoare şi, în acelaşi timp, prin avantajele băneşti dobîndite de cooperativele agricole de producţie respective, să nu creeze unităţilor beneficiare o situaţie economico-financiară nefavorabilă.** Acest lucru trebuie bine înţeles mai ales în situaţiile în care ponderea livrărilor în aprovizionare directă este mare, aşa cum se întîmplă în prezent în judeţele Timiş, cu 38 la sută, Galaţi, cu 14 la sută, Prahova, cu 11 la sută etc.

Din analizele şi calculele efectuate la unele întreprinderi pentru valorificarea legumelor şi fructelor, care practică aprovizionarea directă, ca şi la unele cooperative agricole furnizoare, rezultă că **în majoritatea cazurilor unităţile producătoare realizează preţuri avantajoase chiar în cazul livrării legumelor şi fructelor la preţuri de desfacere, minus 20 la sută rabat comercial. În multe situaţii, însă, aceste avantaje nu dau aprovizionării directe un conţinut suficient de stimulator pentru cooperativele agricole de producţie respective. Pentru extinderea acestei forme de aprovizionare se impune însă stabilirea unei cote de rabat în condiţiile circularei D.V.L.F. nr. 55082/1968.**

Efortul de a reduce cît mai mult cota de rabat reţinută de întreprinderile beneficiare poate merge însă pînă la anumite limite fiindcă, dus mai departe, generează pierderi în activitatea acestora.

Din analiza cheltuielilor prevăzute în balanţele de venituri şi cheltuieli ale întreprinderilor pentru valorificarea legumelor şi fructelor, în condiţiile aprovizionării directe, rezultă că, pentru acoperirea cheltuielilor, cota de rabat trebuie să însumeze cel puţin următoarele elemente (după balanţa I.L.F. Timiş) :

— cheltuielile indirecte ale activităţii de contractări-achiziţii (activitatea de contractare, urmărirea evoluţiei culturilor, încheierea graficelor etc.)	6,55 la sută
— remize + C.A.S. în sectorul desfacerii (unităţile de desfacere cu amănuntul)	4,40 „ „
— cheltuieli administrative pentru unităţile de desfacere cu amănuntul	1,15 „ „
— amortizarea mijloacelor fixe	0,26 „ „
— pierderi normale acordate responsabililor unităţilor de desfacere cu amănuntul	1,80 „ „
— uzură ambalaje	0,56 „ „
— dobînzi şi speze bancare	0,22 „ „
— cheltuieli administrative şi de conducere	1,98 „ „
— cheltuieli pentru reclamă	0,06 „ „
Total cheltuieli =	**16,98 „ „**
— reduceri de preţ	1,55 „ „
— beneficiu planificat pentru desfacerea cu amănuntul	1,08 „ „
Total rabat necesar =	**19,61 „ „**

În acest calcul nu au fost incluse cheltuielile privind uzura ambalajelor utilizate de cooperativele agricole pentru recoltare şi livrare, cît şi beneficiul planificat prin balanţa de venituri şi cheltuieli să se realizeze din activitatea de contractări-achiziţii.

Teoretic, din exemplul de mai sus, s-ar părea că livrarea legumelor şi fructelor în aprovizionare directă cu acordarea unei cote de rabat comercial mai mică de 19.61 la sută influenţează negativ activitatea economico-financiară a întreprinderii beneficiare. La o analiză mai aprofundată sînt de găsit elemente care, în procesul realizării, pot duce la diminuarea acestor cote de cheltuieli, reducîndu-se implicit rabatul comercial necesar. Astfel de rezerve pot apare la cheltuielile indirecte ale activităţii de contractări-achiziţii şi la cheltuielile administrative şi de conducere, unde nivelul poate să se situeze sub coeficienţii planificaţi dacă se are în vedere proporţia aprovizionării directe în total activitate.

Întrucît există posibilitatea ca fiecare întreprindere să poată determina cheltuielile pe care le ocazionează cu valorificarea legumelor şi fructelor primite în aprovizionare directă, avînd în vedere atît prevederile din balanţele de venituri şi cheltuieli, cît şi realizările anterioare, stabilirea cotei de rabat ce se pretinde cooperativelor agricole de producţie trebuie făcută pe baza acestor cheltuieli şi într-un mod realist şi echitabil.

Aşa cum s-a arătat, prin efectele ei, aprovizionarea directă poate fi socotită o pîrghie eficientă în stimularea unităţilor producătoare pentru livrarea, în cadrul obligaţiilor contractuale, a unor cantităţi sporite de legume şi fructe la fondul pieţei, permiţînd totodată o mai raţională vehiculare a mărfurilor şi un circuit mai scurt al acestora între producător şi consumator.

Gh. MINCULESCU
director

V. MANOLESCU
şef de serviciu adjunct Departamentul pentru valorificarea legumelor şi fructelor

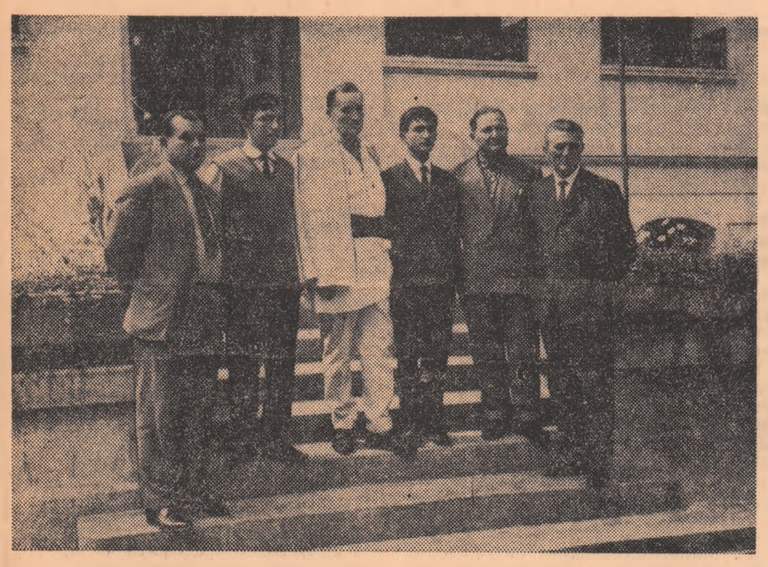

Zilele acestea, în municipiile Bacău, Baia Mare, Brăila, Brașov, Cluj, Craiova, Deva, Ploiești, Pitești și Suceava, s-a desfășurat faza interjudețeană a concursului „CINE CUNOAȘTE AGRICULTURA, CÎȘTIGĂ". La Casa Agronomului de la Mintia-Deva, județul Hunedoara, s-au întrecut reprezentanții județelor Timiș, Caraș-Severin, Gorj și Hunedoara. Vă prezentăm pe cîștigătorii premiului I, „finaliștii" care se pregătesc pentru confruntarea de la București (de la stînga spre dreapta): Ion Hucera, **brigadier de cîmp la cooperativa agricolă din Berzovia, județul Caraș-Severin,** Ion Stoicoi, **brigadier zootehnic la cooperativa agricolă din Căstău, județul Hunedoara,** Petru Dăneasa, **pomicultor, membru al cooperativei agricole din Beriu, județul Hunedoara,** Constantin Ștefan, **mecanizator la I.M.A. Bibești, județul Gorj,** Nicolae Humă, **brigadier viticol la cooperativa agricolă din Izvin, județul Timiș,** Wild Iosif, **brigadier legumicol la cooperativa agricolă din Tomnatic, județul Timiș.**

FEMEILE — O IMPORTANTĂ FORȚĂ SOCIALĂ A SATULUI

(Urmare din pag. 1)

ciale și edilitare de amploare. Și în acest sens comitetele femeilor vor trebui să-și intensifice activitatea, pentru a asigura o cît mai substanțială prezență a femeilor la toate acțiunile inițiate. Cunoscînd obiectivele consiliilor populare cu privire la întrecerea patriotică, ele vor lua parte activă la aplicarea măsurilor pentru sistematizarea satului, amenajarea străzilor, construirea centrului civic, înfrumusețarea comunei. Propunerile, sugestiile femeilor, născute din cunoscutul lor spirit gospodăresc, vor fi de un real ajutor în munca consiliilor populare.

Este știut că în multe cooperative agricole de producție, majoritatea brațelor de muncă o formează femeile, ca urmare a intensificării ritmului de industrializare. Aici, ca, de altfel, în toate cooperativele, principala sarcină a comisiei femeilor o constituie atragerea țărăncilor cooperatoare la îndeplinirea prevederilor planului de producție. Participarea activă a femeilor la acțiunile patriotice de combatere a efectelor secetei, la executarea lucrărilor în sectorul legumicol a dovedit nu în puține locuri din țară disponibilitățile pe care le avem în antrenarea acestora la dezvoltarea diferitelor sectoare de activitate. De asemenea, ținînd seama de priceperea țărăncilor în practicarea unei îndeletniciri vechi de veacuri, creșterea animalelor comisiile femeilor au datoria să sprijine mai mult consiliile de conducere ale cooperativelor în atragerea unui număr mai mare de cooperatoare în zootehnie. Munca de educație ce se desfășoară în rîndul femeilor va trebui să vizeze în primul rînd apărarea avutului obștesc, astfel ca acestea să acționeze cu promptitudine ori de cîte ori se ivește nepăsarea, risipa, proasta gospodărire. Comisiile femeilor vor ajuta consiliile de conducere ale cooperativelor agricole în corectarea disproporției existente încă între numărul femeilor care muncesc efectiv — și cu bune rezultate în diferite sectoare — și cel al cooperatoarelor cărora li s-a încredințat o muncă de răspundere.

Avînd permanenta îndrumare a organelor și organizațiilor de partid, comitetele nou constituite vor putea să desfășoare o muncă vie, de conținut, să ridice la înălțimea cerințelor actuale, participarea femeilor la înflorirea satului socialist.

DEZIDERATE ÎN SISTEMATIZAREA RURALĂ

URGENȚĂ ȘI BUNĂ COORDONARE

Ca specialist care muncesc și trăiesc în sat, urmăresc și particip cu pasiune la evoluția rapidă a întregului fenomen rural, evoluție datorată aplicării politicii partidului de ridicare continuă a agriculturii și de consolidare a cooperativelor agricole de producție. Creșterea eficienței economice a folosirii suprafețelor agricole lucrate de țărănime, prin întărirea bazei materiale și extinderea tehnicii noi în agricultură, a creat, într-o perioadă deosebit de scurtă după cooperativizare, o bună stare evidentă în toate satele noastre. Aceasta se reflectă pe deplin în nivelul de trai al oamenilor.

Rupînd în cele mai multe cazuri cu tradiția pitoresc-arhaică, caracterizată în bună măsură de căsuțele din materiale ușoare și ieftine — lut bătut, chirpici, bîrne, trestie, șiță etc. — de camere-vagon aliniate la prispa înflorată, ca și cu idilica înălbire ce colora ulița satului de odinioară, noile construcții îmbracă forme arhitecturale evoluate ; ele sînt mai comod împărțite, corespunzătoare unor noi cerințe funcționale, sînt durate din materiale rezistente — cărămidă, ciment, țiglă — și într-o cromatică variată, înnoitoare.

Ireșul constructiv de locuințe personale la sate este la ora actuală de-a dreptul impresionant. **Așa cum se arată în documentele de partid, în anii 1951—1966, s-au construit în mediul rural nu mai puțin de 1,1 milioane de locuințe noi, ceea ce înseamnă că, din trei locuințe existente, una este construită în această perioadă.** Rezultă că ritmul de înlocuire a tuturor caselor vechi este deosebit de rapid și este de la sine înțeles că pe viitor el se va mări încă, pe măsura creșterii belșugului oamenilor care locuiesc la sate. Așa dar, într-o perioadă relativ scurtă — după părerea mea 15—20 de ani — va fi reînnoit întregul fond de construcții. Dacă ținem seama că, în genere, o familie își ridică o singură casă nouă în viață și, deci, odată construită o casă este destinată să reziste cel puțin 30—50 de ani, deducem caracterul de urgență extremă ce revine acțiunii de sistematizare rurală, pentru ca ea să prindă cea mai mare parte din fondul de construcții în curs de reînnoire.

Este adevărat că noile construcții de la sate reflectă preocupări pentru o gospodărire mai bună a avutului familial, grija ca durabilitatea sporită să îmbine armonic confortul cu frumosul, la nivele impuse de circulația ideilor și informațiilor de la orașe la sate, dar mai ales de priceperea unor oameni de inițiativă, deobicei buni meseriași, care dau nota sau creează „moda" pentru tot satul, sau chiar pentru o zonă întreagă de sate. Și totuși, în ciuda apariției la sate a unor case cu forme arhitecturale noi, apropiate de unele de la orașe, ele nu răspund cerințelor sporite ale vieții în plin progres a locuitorilor din mediul rural, atît ca împărțire interioară cît și ca exterior, ca așezare în vatra satului, cromatică etc. Apar astfel construcții de forme volumetrice și mai ales detalii arhitecturale ce par unor specialiști de-a dreptul bizare — rod al unor idei împrumutate din mahalalele orășenești pe cale de dispariție — și uneori îmbrăcate cu o ornamentație greoaie, într-o cromatică mult prea violentă.

De bună seamă că nu putem estima cerințele pentru casele din mediul rural la nivelul celor mai avansate linii constructive.

Nu vreau să împărtășesc întru totul nici acea concepție potrivit căreia orașul „va mînca" inexorabil satul — evoluție pe care imaginația unor vizionari îndrăzneți o prevede pentru pragul noului mileniu (M. Malița) — deși noile cerințe pentru o viață interioară comodă și mai ales uniformitatea materialelor de construcții (peste tot în țară, în Cîmpia Dunării, în zona subcarpatică sau în peisajul maramureșean se folosesc astăzi numai cărămidă, beton, țiglă) tind să apropie tipul de casă de la sat cu cel de la oraș, să niveleze structurile sătești după cele orășenești.

Pentru ca lucrurile să nu evolueze ca în cazul costumului național, care a fost abandonat în multe locuri (chiar și în Gorj, Muscel, Sălișteă sau în Munții Apuseni), astfel încît, adesea, el nu mai poate fi văzut decît pe scenele așezămintelor culturale — cred că sistematizarea rurală, concepută ca o operă de regiune, zonală, trebuie să lupte, pentru menținerea unor specifice folclorice tradiționale satelor din fiecare zonă caracteristică a țării.

Desigur, conceptul de sistematizare rurală reprezintă un proces atît de complex încît, deși jaloanele lui au fost trasate clar de documentele Conferinței Naționale a P.C.R., și deși la ora actuală acțiunea a început să se desfășoare pe teren, el se reflectă încă într-un mare volum de opinii ce continuă să apară în presă, din partea unor specialiști din diferite domenii de activitate, de la arhitecți, ingineri, constructori, agronomi și pînă la sociologi, etnografi și esteticieni. Văzută din punctul de vedere al agronomului din sat, problematica sistematizării rurale, cu ale sale compartimente constructive — centru civic, unități productive, economice, social-culturale, locuințe și spații verzi — toate circumscrise în vatra satului, delimitată economic în cadrul legii de folosirea rațională a fondului funciar, poate și trebuie să fie lărgită, astfel ca ea să cuprindă — în afara spațiului propriu-zis construit din intravilan, folosirea într-o maximă eficiență economică a hinterlandului imediat înconjurător, începînd de la liziera satului, ocupat în mod obișnuit de acoperiri horticole, ca și a văilor și depresiunilor cu bălți ce brăzdează unele sate, la ora actuală fără eficiență sau cu o eficiență economică nesemnată.

Acoperirile agricole care înconjoară astăzi satul, în cuprinsul cărora, pe parcele mici, alternează vii, livezi și arabil, ca loturi în folosință personală a membrilor cooperatori și mici culturi intensive obștești — grădini de zarzavat, tutun, ricin etc. — lucrate la nivele calitative foarte variate, ca un mozaic dezordonat, constituie prima poartă și prima impresie la intrarea în sat. Amplasarea pe viitor a diferitelor acoperiri ce vor alcătui peisajul arhitectural studiat al acestui hinterland vegetal, în care o eficiență economică maximă trebuie realizată în cadrul unui spațiu de muncă, de aerisire și dacă vreți de agrement al populației satului, trebuie să fie tot o preocupare majoră a aceluiași proiect de sistematizare rurală. Astfel organizat, acest hinterland se va încadra armonic în geometria ordonată a teritoriului agricol înconjurător. Sistematizarea trebuie să intervină și în secțiunea calitativă a acoperirilor respective, pentru ca ideea de ordine să se întroneze și aici, în vederea introducerii în livezi și vii — loturi în folosința personală a membrilor cooperatori — a unor soiuri indicate, pentru a spori volumul și calitatea fructelor și strugurilor.

Sistematizarea rurală trebuie să aibă în vedere, de asemenea, acele văi și depresiuni cu mlaștini și bălți care brăzdează unele sate în intravilan și în hinterlandul imediat înconjurător, cu apă provenită din izvoare locale sau din acumulări periodice, acoperite în parte sau total cu vegetație acvatică, papură, trestie ș.a., fără eficiență sau cu eficiență economică minimă. Amenajate printr-o organizare hidroameliorativă studiată, aceste spații pot oferi rezerve însemnate de apă, pentru irigarea, în primul rînd, a grădinilor de legume obștești ca și a celor în folosință personală, a culturilor furajere amplasate în apropierea sectoarelor zootehnice, pentru creșterea peștelui pe plan local și chiar pentru agrement, după modelul organizării unor astfel de spații la orașe.

În cadrul schițelor privind sistematizarea centrului civic și a unităților productive, o atenție deosebită trebuie să se dea amplasării centrului gospodăresc și sectorului zootehnic al cooperativei agricole de producție. În multe comune, asemenea amplasamente apar astăzi cu totul nepotrivite, atît ca așezare față de coordonatele comunale și ca utilizare a suprafețelor ocupate, cît și ca arhitectură a construcțiilor și durabilitate a lor.

Consider că proiectul de sistematizare, elaborat de colective de specialiști din institute de profil, trebuie neapărat avizat de un cerc larg de reprezentanți ai beneficiarului, în cadrul unor ședințe publice, popularizate din vreme. Lucrarea poate fi împărțită în două. Bunăoară, schița conținînd vatra satului, centrul civic și amplasamentele construcțiilor de producție, economice, sociale și culturale, întocmită la obiect, în raport cu specificul fiecărei comune ori sat și după măsurători exacte, va fi avizată public la comună, după care intră în execuție. În ceea ce privește proiectele pentru locuințe — care pot fi aceleași pentru o anumită zonă de comune, cuprinzînd unul sau mai multe județe de același specific folcloric-arhitectural — după ce se vor întocmi de către un colectiv de specialiști interzonal — institut sau D.S.A.P.C. — ele vor trebui avizate public de un cerc larg de oameni care trăiesc la sate — specialiști, intelectuali, meseriași și țărani cooperatori fruntași din toată zona.

Este nevoie, de asemenea, ca proiectele de locuințe, diversificate pentru mai multe necesități funcționale, la costuri diferite, să fie multiplicate și completate eventual cu fotografii și machete, și să se găsească la primăria fiecărei comune care urmează să elibereze autorizația de construcție.

Întreaga acțiune de sistematizare a unei comune este necesar să se desfășoare, după părerea mea, în următoarele etape :

1. Fixarea centrului civic și delimitarea vetrei satului, lucrare care trebuie întreprinsă imediat, la teren, cu avizare locală ;

2. Elaborarea unor proiecte-tip, completate cu fotografii și chiar machete, pentru locuințe personale, specifice pentru o anumită zonă folcloric-arhitecturală ;

3. Elaborarea de proiecte pentru construcțiile centrului civic și productiv (în dotare la județ).

Cu cît acțiunea va fi organizată mai repede, cu atît se va putea asigura o dezvoltare corespunzătoare a tuturor localităților rurale.

Ing. C. LUBEN-MATEOIU
de la cooperativa agricolă Nana, județul Ilfov

DIALOG redacție — cititori

Un grup de mecanizatori din județul Neamț doresc să afle amănunte în legătură cu amplasarea sediilor secțiilor de mecanizare.

Iată răspunsul primit la redacție de la Direcția generală I.M.A. din Consiliul Superior al Agriculturii :

Pentru executarea de construcții în cadrul secțiilor de mecanizare ale întreprinderilor pentru mecanizarea agriculturii care nu dispun în prezent, de o bază materială se impune ca terenul aferent să fie trecut în administrarea unității beneficiare de investiții, adică a întreprinderii pentru mecanizarea agriculturii.

Rezolvarea acestei probleme se poate face după cum urmează :

— prin schimb cu cooperativele agricole de producție, în situația în care unele I.M.A. au posibilități ca, printr-o sitematizare a incintelor, să cedeze suprafața de teren ce depășește cerințele activității la sediu a unităților ;

— transfer prin decizia consiliului popular județean, în condițiile în care, pe raza comunelor, există terenuri proprietate de stat — terenuri aflate în administrația directă a consiliilor populare comunale ;

— transfer prin ordinul C.S.A., în situația în care în vatra unor comune sau sate există terenuri proprietate de stat ce se găsesc în administrarea directă a I.A.S., stațiuni experimentale etc. și care pot fi cedate în vederea organizării sediilor de secții pentru mecanizare.

În majoritatea cazurilor, terenurile pe care urmează să fie amplasate secțiile de mecanizare trebuie să fie în vatra localităților respective. Cînd aceste terenuri, situate în vatra localității, sînt agricole, potrivit legii nr. 12/1968 urmează să fie scoase din producția agricolă vegetală numai cu aprobarea conducerii Consiliului Superior al Agriculturii.

Ing. Taraș DAȘCHEVICI — Drăgășani, județul Vîlcea :

Consiliul Superior al Agriculturii nu posedă acte oficiale asupra activității depuse de dv. în perioada amintită. Vă puteți adresa la Direcția Generală a Arhivelor Statului din București. De altfel, puteți să vă dovediți vechimea în muncă și prin martori. H.C.M. Nr. 224/1960 prevede că perioadele de timp lucrat ce nu pot fi dovedite cu acte oficiale vor putea fi reconstituite în unități de către comitetul sindicatului. Pentru fiecare perioadă de timp reconstituită sînt necesare declarațiile a cel puțin două persoane care au lucrat cu dv. atunci în aceeași instituție sau întreprindere. Menționăm că martorii trebuie să posede acte oficiale pentru perioada pentru care dau declarații că au muncit cu dv.

Nicolae ROMAN și Nicolae PANDEA — tehnicieni veterinari din județul Sibiu :

Pentru promovarea din funcția de tehnician II în cea de tehnician I este necesară, în primul rînd, o vechime în funcție de cel puțin 5 ani.

Gheorghe ION — comuna Variaș, județul Timiș :

Conducerea cooperativei agricole nu a greșit atunci cînd v-a spus că va trebui să plătiți școlarizarea pentru fiica dv. Ana Ion, care, căsătorindu-se, a plecat din comună, nerespectînd clauzele contractuale. În ce privește cuantumul sumei ce trebuie achitat, adresați-vă uniunii județene a cooperativelor agricole de producție.

Victor MARINESCU — tehnician veterinar C.A.P. Firdea, județul Timiș :

Dacă sînteți angajat la cooperativa agricolă pe bază de contract, aveți toate drepturile ce decurg din legislația în vigoare pentru salariații din întreprinderile de stat, inclusiv la concediul de odihnă plătit.

Georgeta STURZU — maistru veterinar, comuna Pîrscov, județul Buzău :

Deocamdată, la nici o facultate din învățămîntul superior agricol nu există cursuri fără frecvență.

IMPORTANT

pentru cooperativele agricole de producție

Uzinele de reparații ale Consiliului Superior al Agriculturii execută reparații capitale de tractoare, motoare pentru tractoare, motoare stabile, motocompresoare.
Plata se face pe bază de tarife fixe, astfel :

Reparații capitale :

— Tractor U-650	**lei 16 000**
— Tractor U-651	**lei 17 000**
— Tractor UTB 26-27 cu ridicător hidraulic	**lei 11 600**
— Tractor UTB 26-27 fără ridicător hidraulic	**lei 10 500**
— Tractor DT-54	**lei 39 000**
— Motor pentru tractor tip D-35M și D-36M	**lei 4 500**
— Motor pentru tractor tip D-103	**lei 4 800**
— Motor pentru tractor DT-54	**lei 11 000**
— Motor Diesel 6-8 CP	**lei 1 815**
— Motor Diesel 15 CP	**lei 2 340**
— Motor semi-Diesel 25 CP	**lei 3 515**
— Motor semi-Diesel 50 CP	**lei 4 880**
— Motocompresor MC 4-I	**lei 10 600**
— Motocompresor 6 MC-4 echipat cu motor D-103	**lei 13 280**

Pentru orice informații în legătură cu reparațiile capitale de tractoare și motoare, adresați-vă la Trustul uzinelor de reparații, București, str. Pictor N. Grigorescu nr. 10 bis, sectorul 7, telefon 14 80 92, sau direct la uzinele de reparații.

SPORT

Drum bun, cicliști!

Devenit tradițional, turul ciclist al României a reunit la startul celei de a XVII-a ediții 55 de alergători (50 din țara noastră și 5 din Bulgaria). Avînd de străbătut circa 1 700 km., în 14 etape, caravana multicoloră va trece prin multe din orașele și satele patriei noastre, fiind așteptată peste tot cu multă bucurie. Pentru a da posibilitate cititorilor noștri să-i poată vedea, vă prezentăm traseul : 2 septembrie : București — Ploiești ; **3 septembrie :** Ploiești — Buzău — Brăila ; **4 septembrie :** Brăila — Galați ; **5 septembrie :** Galați — Bacău ; **6 septembrie** — Bacău — Piatra Neamț — Bicaz — Lacul Roșu ; **7 septembrie :** Lacul Roșu — Reghin — Tg. Mureș ; **8 septembrie :** Tg. Mureș — Turda — Cluj ; **10 septembrie :** Cluj — Oradea ; **11 septembrie :** Oradea — Arad — Timișoara ; **12 septembrie :** Timișoara — Caransebeș — Băile Herculane ; **13 septembrie :** Băile Herculane — Tr. Severin — Craiova ; **14 septembrie :** Craiova — Rm. Vîlcea — Călimănești ; **15 septembrie :** Rm. Vîlcea — Pitești — București **sosirea avînd loc pe Velodromul Dinamo.**

Turul ciclist al României a prilejuit de fiecare dată o pasionantă întrecere sportivă, pledînd cum nu se poate mai bine pentru frumusețea acestui sport. Dorind participanților la această ediție o comportare meritorie, le urăm tradiționalul „drum bun!".

Cîtă diferență la cuplaj

Rapid nu a pierdut duminică fiindcă îi lipsesc jucătorii de bază din înaintare. Cu o apărare ușor depășită de înaintașii Progresului, ne-a confirmat afirmația de după meciul cu A.S.A. Tg. Mureș că jucătorii din apărare manifestă o vizibilă scădere de formă. Scorul minim cu care a luat sfîrșit întrecerea se datorește ratărilor de neînțeles ale lui Țarălungă, îndeosebi. Deci, cu o echipă a cărei evoluție în teren sugerează imaginea unei corăbii purtate de vînturi la voia întîmplării, nu se poate realiza mai mult. Se pare că a intervenit ceva extrem de serios la acest club, care determină comportarea atît de slabă a întregii echipe. Poate, toate acestea, au dat posibilitatea înaintașilor de la Progresul să se remarce și să realizeze un gol de toată frumusețea. Suporterii și fotbalul în general, așteaptă redresarea grabnică a jocului giuleștenilor. Ridică un mare semn de întrebare manifestările nesportive ale lui Dan în teren, care, ca o încununare, la sfîrșitul meciului nici nu a avut curajul să se prezinte cu fruntea sus în fața publicului, să-l salute conform obligației.

Dinamo și Steaua au furnizat o întrecere fotbalistică bună, dar desfășurarea jocului a fost dominată de o mare încordare nervoasă a componenților ambelor formații. Se juca, dar fiecare părea mai degrabă preocupat să nu scape nevalorificată vre-o greșeală a adversarului, ceea ce s-a și întîmplat în final, cînd dinamoviștii au înscris golul victoriei. Aceasta nu a influențat însă prea mult jocul, în ansamblu el s-a situat cu mult peste valoarea celui din deschidere, a satisfăcut aproape în totalitate. Remarcăm îndeosebi linia de mijlocași ai lui Dinamo (Nunweiller VI și Ghergheli) care consider că au decis soarta partidei. O notă bună și pentru Coman, Dumitrache, Dinu și Pîrcălab. Evoluția lui Pîrvu ne face să credem că în curînd va spulbera orice speranță a lui Popa. Jocul lui Boc a fost umbrit de atitudinea sa față de public, care, pe bună dreptate, a stîrnit dezaprobarea. De la Steaua s-au evidențiat Suciu, Jenei, Dumitru Nicolae, Negrea și Constantin.

La jocurile din provincie ne bucură îndeosebi numărul de goluri marcate, ceea ce demonstrează că, atunci cînd se vrea, se poate totuși. De la Cluj și Tg. Mureș bate un vînt bun, înnoitor sperăm. Considerăm că hotărîrea de a nu se mai disputa cuplaje în Capitală va influența în bine calitatea jocurilor, echipele fiind, în acest fel, interesate mai mult să atragă un număr cît mai mare de spectatori pe stadioane și să nu-și îndepărteze suporterii.

În etapa viitoare se vor disputa meciurile : Petrolul — F. C. Argeș ; Politehnica Iași — A.S.A. Tg. Mureș ; Dinamo București — Crișul ; Farul — Dinamo Bacău ; „U" Craiova — Steaua ; „U" Cluj — Vagonul ; U.T.A. — Rapid ; Progresul — Jiul.

S. V.

ASIGURĂRILE DE STAT ÎN AGRICULTURĂ

Pentru a da alte amănunte în legătură cu o asigurare practicată de ADAS, utilă atît cetățenilor de la orașe, cît și celor de la sate, continuăm să prezentăm avantajele...

ASIGURĂRII COMPLEXE A GOSPODĂRIILOR CETĂȚENILOR

În numărul precedent scoteam în evidență faptul că în această asigurare se cuprind toate bunurile din gospodărie și că ADAS plătește despăgubiri în cazul pagubelor rezultate din numeroase riscuri. Este însă important să se rețină și alte amănunte de seamă : persoana care încheie o asigurare complexă a gospodăriilor, precum și soția sa, sînt asigurați și pentru cazurile de :

— invaliditate permanentă și deces, pricinuite — la domiciliul asiguratului — de : incendiu, trăsnet, explozie, arsură, lovire, cădere și de multe alte riscuri (sumele asigurate de fiecare persoană fiind egale cu suma asigurată prevăzută pentru bunuri maximum 10.000 de lei pentru cazul de invaliditate permanentă și 5.000 de lei pentru cazul de deces) ;

— despăgubiri civile datorate proprietarului (de asigurat sau de membrii familiei acestuia) pentru unele pagube la imobil, precum și pentru despăgubirile datorate terților pentru accidentarea persoanelor și avarierea bunurilor lor, la domiciliul asiguratului (suma asigurată fiind egală cu cea prevăzută pentru bunuri, maximum 30.000 de lei).

Prima de asigurare, ce se plătește de asigurați, este foarte convenabilă și iată cum se stabilește :

Persoana, care solicită încheierea unei asigurări complexe a gospodăriei, semnează o declarație de asigurare pentru toate bunurile asigurabile, estimate (evaluate) conform valorii declarate de asigurat. Aceasta nu trebuie să depășească însă valoarea reală, apreciată pe baza prețurilor de vînzare cu amănuntul ale statului (sau ale cooperației) mai puțin uzura. Va rezulta o sumă totală — asigurată, să presupunem de 30.000 de lei. La aceasta se calculează prima anuală, care este de 2 lei pentru fiecare 1.000 de lei din suma asigurată și rezultă deci 60 de lei. Asigurarea se încheie, de regulă, pe termen de UN AN. La cerere, asigurarea se poate face și pe un termen mai scurt, dar cel puțin pe 3 luni. Bineînțeles, într-un astfel de caz, prima de asigurare se reduce corespunzător.

Complexitatea bunurilor și a riscurilor ce se asigură, posibilitatea obținerii de despăgubiri, a încasării sumelor asigurate pentru cazurile de invaliditate permanentă sau deces, cît și acoperirea eventualelor despăgubiri civile datorate altor persoane, fac din asigurarea complexă a gospodăriei o măsură utilă de prevedere necesară oricărei familii.

În încheiere un ultim amănunt : asigurarea complexă a gospodăriei poate fi încheiată sau reînnoită, ca de altfel orice altă asigurare, prin organele de teren ale ADAS, sau direct la direcțiile județene și punctele de lucru ADAS.

VARIETĂȚI

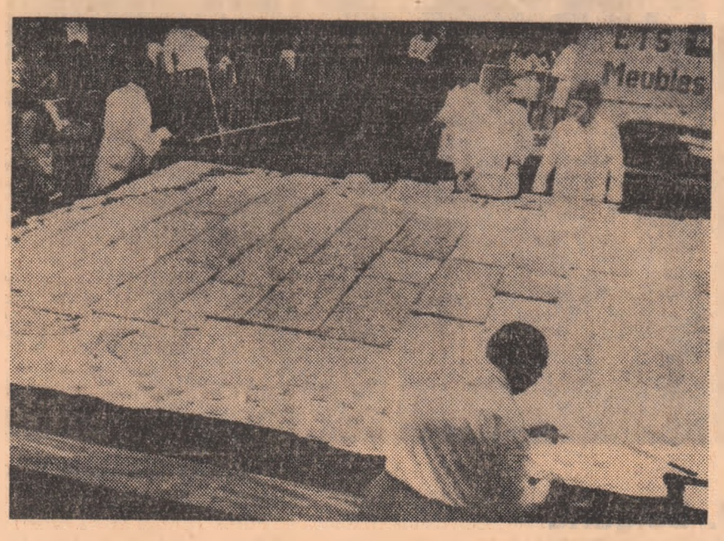

Cu ocazia unei serbări populare în localitatea Mouscon (Belgia) a fost coaptă o plăcintă având un diametru de 4,50 m și cîntărind 50 kg. Spre satisfacția celor mari și mai ales a celor mici, gustoasa plăcintă a fost secționată și pusă în vînzare.

AFLAȚI CĂ...

...un iepure, alergînd în goana mare, parcurge 220 de metri în zece secunde. El atinge astfel viteza medie de 80 de km. pe oră.

...în lumea întreagă se consumă zilnic aproximativ un miliard și jumătate de cești de cafea.

...în urma unui rămășag, un avocat din Edinburgh (Anglia) a reușit să numere cu glas tare de la 1 la 25 000. Apoi a adormit.

...sfinxul din Egipt este ...grafiat de turiști de ...puțin o mie de ori pe ...

...că turnul înclinat din Pisa, departe de a fi o raritate în lume, are cel puțin 10 „frați" răspîndiți pe întreg globul. Unul din aceste turnuri înclinate se găsește și în țara noastră, la Mediaș.

...o fabrică americană de înghețată a declarat presei că a reușit să imprime produselor sale 175 de gusturi diferite.

...populația globului consumă zilnic aproximativ 15 milioane de litri de vin.

...după calculele unui savant german, nasul omului poate distinge 6 000 de mirosuri diferite.

...cea mai adîncă peșteră din lume este peștera de nămol Vehiho din Brazilia. Ea are o adîncime de 1 300 m.

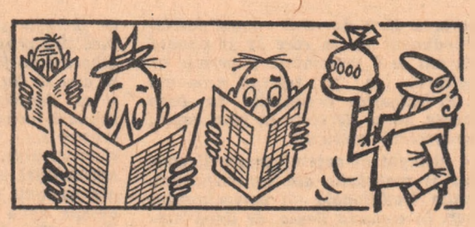

„Anunțuri..."

La 17 februarie 1921 numeroase ziare americane de mare tiraj au publicat următorul anunț :

„Mai sînt numai zece zile cînd îmi mai puteți trimite un dolar !!! Nu întîrziați !! Expediați-l pe adresa..." A doua zi în aceleași ziare și în același loc era publicat anunțul cu o mică schimbare : „Mai sînt numai 9 zile cînd îmi puteți trimite un dolar !!! Trimiteți-l !!" Și așa în fiecare zi pînă în 26 februarie cînd ultimul anunț era : „Astăzi e ultima zi cînd îmi mai puteți trimite un dolar ! Mîine va fi prea tîrziu !! Trimiteți !!"

Poliția intrigată căută pe straniul autor și-l găsi foarte ușor după adresa publicată în fiecare zi. Tînărul îi întîmpină pe polițiști zîmbind. El știa că nu promisese nimănui nimic pentru dolarul cerut și dacă s-au găsit naivi care să-i trimeată cîte un dolar, asta îl privea personal. Și într-adevăr nu exista nici o lege care să pedepsească excrocheria acestui tînăr care „cîștigase" suma de 30 000 dolari cu ajutorul acestei „ingenioase minciuni".

★

O întîmplare asemănătoare a avut loc în Anglia la sfîrșitul anilor '30. În ziare a apărut următorul anunț : „Portretul majestății sale regina, pictat de pictorul curții regale, va fi expediat pe adresa aceluia care îmi va trimite suma de 2 pence".

O mulțime de naivi dorind să aibă portretul reginei au trimis suma indicată în anunț. Ca să nu fie tras la răspundere excrocul expedie fiecăruia o marcă poștală cu chipul reginei în valoare de jumătate de pence.

★

De curînd un asemenea tip de excroc a apărut și în Suedia. E vorba de bătrînul lup de mare Ronald Soderstrom. El anunță în ziare că cunoaște leacul contra răului de mare. Cei ce doreau să afle leacul erau invitați să trimită o coroană pe adresa lui Soderstrom. Mulți cititori au expediat suma și au primit următorul răspuns : „Cel mai eficace remediu contra răului de mare e — să rămîi pe mal".

DE LA LUME ADUNATE

28 DE BICICLIȘTI PE O BICICLETĂ

Cum să călătorești dacă ai bani puțini însă ai o suficientă doză de energie și voință ? Numai cu bicicleta. În orice caz la această concluzie au ajuns 28 de învățători din Zürich. Ei au construit o bicicletă avînd o singură ramă și 48 de roți. Acum călătorii — toți 28 călare pe aceeași bicicletă — își aleg un traseu care să aibă curbe cît mai lungi fiindcă un viraj brusc ar cauza distrugerea vehiculului.

MAI PERICULOS DECÎT TIGRUL

Nici chiar tigrul scăpat din cușcă nu ar fi cauzat neplăceri mai mari ca cele provocate de un papagal din Grenada fugit din colivia sa. Nenorocirea consta în aceea că el imita fluieratul agenților de poliție. Timp de patru zile pe stradă răsuna „fluierul" și circulația se întrerupea. Abia în cea de a cincea zi mistificatorul cu pene a fost prins.

PLOPUL, CEL MAI BUN PARATRĂZNET

Cercetătorul elvețian Colladon a urmărit acțiunea trăsnetului asupra copacilor și a ajuns la concluzii interesante. Plopul suferă cel mai puțin. Coroana lui aproape că nu se deteriorează. Se poate spune că plopii sînt bune paratrăznete. Stejarul în schimb își pierde întreaga coroană. Perii tineri loviți de trăsnet își revin foarte repede, perii bătrîni însă nu rezistă. Probabil că pomii tineri sînt mai buni conducători de curent ca cei bătrîni. Plopii sădiți în jurul diferitelor clădiri sînt după părerea lui Colladon cele mai bune paratrăsnete.

AUTOMOBIL NU NUMAI LA SCARĂ

În afară de căruciorul de copii, care poate urca scara, pe străzile Londrei a apărut un mic automobil în stare să urce de pe partea carosabilă pe trotuar și treptele scării. Roțile sale sînt prevăzute cu discuri speciale cu piciorușe ce se pun în funcțiune numai în caz de nevoie. Acest tip de mașină a fost construit de unul din lucrătorii universității londoneze.

FRESCELE LUI RAFAEL ÎN PERICOL

Frescele marelui Rafael care împodobesc palatul Farnesina din Roma de pe malul drept al Tibrului sînt amenințate să se deterioreze din cauza vibrațiilor produse de mișcarea automobilelor. Încă în 1959 experții au avertizat în mod serios că intensitatea crescîndă a circulației automobilelor pe cheiul la numai 50 metri de palat a provocat primele crăpături în frescele lui Rafael. În legătură cu aceasta inițial s-a făcut planul unui pod ale cărei deschideri să se sprijine pe pernă de cauciuc. Apoi s-a renunțat la acest proiect. Acum s-a introdus micșorarea obligatorie a vitezei autovehicolelor pe porțiunea din dreptul palatului Farnesina.

CUVINTE ÎNCRUCIȘATE

CU SARE...

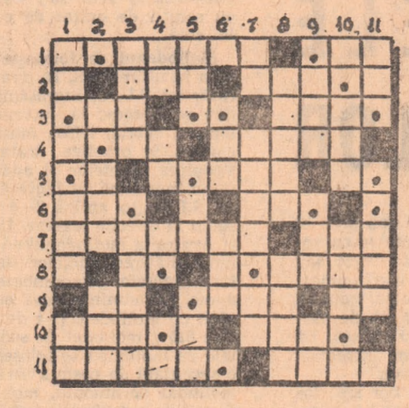

ORIZONTAL : 1) În interior — Deslușit ; 2) Arbore eminescian — Geam ; 3) Grămadă de snopi — Termen de respect pentru femei mai în vîrstă la țară — A curăța un lac ; 4) Situat pe o treaptă ridicată — Un fel de... cîrnat ; 5) Luat de unii la purtare... — A străluci — Fata lugojană ; 6) O mie de kg — Roman de Tudor Arghezi ; 7) Răspîndită în toate direcțiile — Neascultătoare ; 8) Singura — Fără excepție (pl) ; 9) La saramură ! — A se forma, a apărea (fig.) — Acute ! ; 10) Lucrează blănuri — Capitală europeană ; 11) Acționată sau produsă de vînt — Capabile.

VERTICAL : 1) Atracție, vocație — Beriliu ; 2) Plantă erbacee aromatică — Chemare pe fir ; 3) Folositor — Firesc ; 4) Neon — Pește ! — Diminutiv feminin — Instrument muzical popular ; 5) Pămînt (reg.) — Nu e chiar înclinat ! — A povesti ; 6) În capul mesei, la nuntă (pl.) — La înălțime ; 7) Terminație latină — Neînțelegere înlăturată ; 8) Staluri — Categorică ; 9) Slănină (reg.) — Căi ale respirației — În sepia ! ; 10) A ovaționa — Degajat ; 11) Leziune — Îmbibat cu o substanță cleioasă, sau unsuroasă.

I. PASCAL

NOTA : Pentru a obține o dezlegare corectă, presărați... puțină sare în locurile însemnate, scriind simbolurile chimice ale elementelor care o compun !

Dezlegarea jocului din numărul trecut

„PASARI"

ORIZONTAL : 1) Ploier — Papagal ; 2) Ribar — Mătăsari ; 3) Es — Cocoș — Pui — R ; 4) Sitari — Av — Deca ; 5) Uta — Inarita — I ; 6) Rață — Ereți — Poc ; 7) A — Aripi — Eroici ; 8) Orătănii — Clar ; 9) Su — Mar — E — Găini ; 10) Canar — Orar — Tip ; 11) A — A — Iepurar — Ti ; 12) Toga — Bun — U Cor; 13) Ibiși — Scorțari ; 14) Uitări — Adieri.

ȘTIAȚI CĂ EXISTĂ ȘI MINI... PORCI?

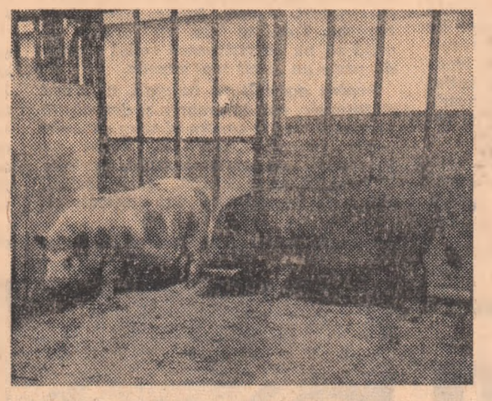

Mini-pig-ul, porcul miniatural, sau pitic a fost creat în America în urma selecției și încrucișărilor combinative a trei rase. Inițial el a slujit, și mai slujește încă, cercetărilor de laborator privind bolile circulatorii și cardiace la om. Cu o greutate medie la vîrsta adultă de 35—40 de kilograme, porcul miniatural este apt pentru reproducție la vîrsta de 6 luni și are o prolificitate destul de redusă, 5—6 purcei la o fătare. În schimb, consumul de furaje — 5—600 gr zilnic — face ca întreținerea lui să fie realizată cu cheltuieli minime. Din motivele arătate, creșterea acestei rase s-a extins în foarte multe centre experimentale. Mini-pig-ul a devenit astfel un animal de laborator pe care se fac o gamă imensă de cercetări științifice. Trei exemplare din această rasă au fost aduse recent la Stațiunea centrală de reproducție și combaterea sterilității de la Săftica. Deocamdată se urmărește înmulțirea lor.

R. LUCIAN

DIN PROGRAMUL DE RADIO ȘI TELEVIZIUNE

pe săptămîna 8—14 sept.

RADIO

BULETIN DE ȘTIRI : duminică : programul I : 6.00 ; 11.00 ; 16.00 ; 24.00 ; 1.00 ; 2.00 ; 4.00 ; programul II : 6.30 ; 7.45 ; 9.30 ; 17.00 ; 19,00 ; 0,55 ; programul III ; 15,00; *În fiecare zi de lucru :* programul I : 5.00 ; 5.30 ; 9.00 ; 11.00 ; 15.00 ; 18.00 ; 20.00 ; 24.00 ; 1.00 ; 2.00 ; 4.00 ; programul II : 7.30 ; 8.30 ; 10.00 ; 12.00 ; 23,00 ; programul III : 21,30.

RADIOJURNAL : duminică : programul I : 8.00 ; 14.00 ; 20.00 ; 22.00 ; programul II : 13.00 ; 21.00 ; 23.00 ; programul III : 21.30 ; *În fiecare zi de lucru :* programul I : 7.00 ; 13.00 ; 16.00 ; 19.00 ; 22.00 ; programul II : 14.00 ; 17.00 ; 23.00 ; programul III : 21.30.

SFATUL MEDICULUI : programul I : *luni, marți, miercuri, joi și vineri* ora 11.45 ; programul II : *luni, marți, miercuri, joi și vineri* ora 16.20.

EMISIUNI PENTRU SATE : duminică : programul I : 10,00 — ORA SATULUI.

ÎN FIECARE ZI DE LUCRU : programul I : 5,50 — JURNAL AGRAR.

EMISIUNI MUZICALE.

DUMINICĂ : Muzică populară : programul I : 7.00 ; 11.11 ; 19.30 ; 20.25 ; programul II : 6.00 ; 8.00 ; 9.00 ; 13.10 ; 15.15 ; 16.30 ; 18.40 ; 22.10. *Muzică ușoară și de dans :* programul I : 6.05 ; 8.15 ; 9.45 ; 11.30 ; 20.10 ; 21.36 ; 22.20 ; 23.07 ; 0.05—5.00 ; programul II : 7.30 7.45 ; 10.15 ; 15.00 ; 16.00 ; 18.20 ; 19.05 ; 20.30 ; 21.10 ; 22.30 ; 0.13 ; 0.30 ; programul III : 23.00.

LUNI : Muzică populară : programul I : 5.05 ; 5.25 ; 10.25 ; 12.30 ; 14.00 ; 16.20 ; 18.20 ; 20.20 ; 20.30 ; programul II : 7.00 ; 8.00 ; 11.30 ; 15.30 ; 19.00 ; 20.50. *Muzică ușoară și de dans :* programul I : 5.35 ; 8.30 ; 9.05 12.00 ; 14.50 ; 17.45 ; 19.30 ; 20.45 ; 21.35 ; 22.20 ; 23.00 ; 0.05—5.00 ; programul II : 9.00 ; 10.05 ; 11.10 ; 15.00 ; 15.45 ; 16.25 ; 21.05 ; 22.30 ; 0.10 ; programul III : 21.05.

MARȚI : Muzică populară : programul I : 5.05 ; 5.25 ; 12.30 ; 14.00 ; 16.20 ; 20.20 ; programul II : 7.00 ; 8.00 ; 12.11 ; 13.15 ; 17.15 ; 19.00. *Muzică ușoară și de dans :* programul I : 5.35 ; 8.30 ; 9.05 ; 11.20 ; 12.00 ; 13.20 ; 14.50 ; 15.30 ; 18.20 ; 19.30 ; 22.20 ; 22.35 ; 0.05—5.00 ; programul II : 9.00 ; 10.05 ; 10.55 ; 12.30 ; 15.00 ; 16.15 ; 16.35 ; 23.40.

MIERCURI : Muzică populară : programul I : 5.05 ; 5.25 ; 10.30 ; 12.30 ; 14.00 ; 16.20 ; programul II : 7.00 ; 8.00 ; 13.30 ; 15.48 ; 19.00. *Muzică ușoară și de dans :* programul I : 5.35 ; 8.30 ; 9.05 ; 11.05 ; 13.20 ; 14.50 ; 15.30 ; 19.30 ; 1.05—5.00 ; programul II : 9.25 ; 10.05 ; 11.30 ; 12.26 ; 15.00 ; 18.50 ; 23.52 ; programul III : 17.00.

JOI : Muzică populară : programul I : 5.05 ; 5.25 ; 10.30 ; 12.30 ; 14.00 ; 16.20 ; 18.15 ; programul II : 7.00 ; 8.00 ; 10.55 ; 12.11 ; 15.45 ; 17.15 ; 19.00 ; 22.20. *Muzică ușoară și de dans :* programul I : 5.35 ; 8.30 ; 9.15 ; 10.45 ; 12.00 ; 13.20 ; 14.50 ; 15.40 ; 19.30 ; 20.20 ; 21.25 ; 22.20 ; 22.35 ; 23.35 ; 0.05—5.00 ; programul II : 10.05 ; 11.15 ; 15.00 ; 16.25 ; 18.15 ; 22.35 ; 24.00 ; programul III : 17.40.

VINERI : Muzică populară : programul I : 5.05 ; 5.25 ; 10.30 ; 12.30 ; 14.00 ; 14.45 ; 16.20 ; 18.20 ; 20.30 ; programul II : 7.00 ; 8.00 ; 12.11 ; 15.30 ; 19.00. *Muzică ușoară și de dans :* programul I : 5.35 ; 8.30 ; 9.05 ; 12.00 ; 13.20 ; 14.50 ; 15.35 ; 19.30 ; 20.40 ; 21.00 ; 21.25 ; 22.20 ; 22.30 ; 23.35 ; 0.05—5.00 ; programul II : 9.00 ; 10.05 ; 11.20 ; 12.30 ; 15.00 ; 16.45 ; 17.35 ; 18.15 ; 18.50 ; 23.52 ; programul III : 22.40.

SÎMBĂTĂ : Muzică populară : programul I : 5.05 ; 5.25 ; 12.30 ; 15.15 ; 17.35 ; 20.20 ; 21.00 ; 23.40 ; programul II : 7.00 ; 8.00 ; 11.30 ; 19.00. *Muzică ușoară și de dans :* programul I : 5.35 ; 8.30 ; 9.05 ; 10.10 ; 12.00 ; 13.20 ; 16.20 ; 18.20 ; 19.30 ; 20.30 ; 22.20 ; 23.00 ; 0.05—6.00 ; programul II : 9.00 ; 10.55 ; 17.15 ; 18.50 ; 21.40 ; 23.07 ; 24.00 ; programul III : 21.02.

TEATRU LA MICROFON.

DUMINICĂ : programul I : 20.40 — Premiera : „Goana după fluturi" de Bogdan Amaru.

JOI : programul I : 9,30 — Teatru scurt : „Pescărușul pe recepție". Scenariu radiofonic de Doina Tudoran. Lucrare premiată la Concursul Radioteleviziunii — ediția 1967.

VINERI : programul II : 10,10 — „Dimineața albă". Scenariu radiofonic de Teofil Bușecan.

TELEVIZIUNE

DUMINICĂ : Programul I : 8,30 — Ora exactă. Cum va fi vremea ? ; 8,40 — Pentru copii : Biblioteca lui Aschiuță ; 9,00 — Pentru școlari : La șase pași de o excursie ; 10.00 — *ORA SATULUI :* ● Lucrări agricole la zi ● Acțiuni intercooperatiste ● Echilibrarea balanței furajere ● Noutăți la Muzeul Satului ● Buletin agro-meteorologic ● Muzică populară românească ; 11.30 — *TV pentru specialiștii din agricultură ;* 12,15 — De strajă patriei; 12,45 — TELEJURNALUL DE PRÎNZ ; 13.00 — Închiderea emisiunii de dimineață ; 16,00 — ZIG-ZAG — telemagazin duminical ; 17,00 — FOTBAL : Dinamo București — Crișul Oradea ; 19,30 —TELEJURNALUL DE SEARĂ — Sport ; 20,00 — Seară a televiziunii bulgare ; 21,30 — „Operetă în aer liber" ; 22,00 Film artistic „Coaja de banană". Comedie realizată de studiourile franceze ; 23,25 — TELEJURNALUL DE NOAPTE ; 23,35 — Telesport.

Programul II : 20 00 Reporterii noștri în țară și peste hotare; 20,10 — „Lumini și sunete de odinioară" (Film muzical-coregrafic) ; 21.00 — TELEJURNAL ; 21.15 — Întîlniri muzicale ; 21,40 — Teatru în studio : „Michelangelo" de Al. Kiriițescu.

LUNI : 17,30 — Pentru noi, femeile ; 18,00 — Actualitate industrială ; 18,30 — Curs de limba franceză (reluarea lecției a 9-a) ; 19,00 — Brățara de aur — Emisiunea pentru tineret ; 19,30 — TELEJURNALUL DE SEARĂ ; 20,00 — „Izvoare fermecate" — program de cîntece și dansuri ; 20,15 — Studioul de poezie ; 20.30 — Teleuniversitatea ; 21.00 — Spectru festiv. Transmisiune de la Sofia ; 21,30 — Film artistic : „Notorious", un film de Alfred Hitchcock. În rolul principal Ingrid Bergman (Premieră pe țară) ; 23,30 — TELEJURNALUL DE NOAPTE.

MARȚI : 17,30 — TV pentru școlari ; 18,00 — TV pentru specialiștii din industrie ; 18,30 — Curs de limba engleză (reluarea lecției a 9-a); 19,00 — Studioul pionierilor ; 19.30 — TELEJURNALUL DE SEARĂ ; 20,00 — Opinia dumneavoastră ; 20,15 — Micro-varietăți ; 20,45 — Centenarul Filarmonicii din București. Transmisiune de la Ateneul Român. Concert simfonic dirijat de Mircea Basarab ; 22,00 — Seară de teatru : „Nu-ți plătesc". Adaptare pentru televiziune după comedia cu același nume de Eduardo de Filipo ; 23.00 — TELEJURNALUL DE NOAPTE.

MIERCURI : 10,00 — 10,30 — TV pentru specialiștii din industrie : 16,30 — FOTBAL: Rapid București — O.F.K Beograd (Cupa orașelor tîrguri) ; 18,15 — Telecronica economică ; 18.35 — Curs de limba germană (reluarea lecției a 9-a) ; 19.05 — Club XX — emisiune pentru tineret ; 19 30 — TELEJURNALUL DE SEARĂ ; 20,00 — Studioul de poezie ; 20 15 — Soliști de muzică populară ; 20.45 — Transfocator ; 21,15 — Avanpremieră ; 21,30 — Telecinemateca : Medalion Humphrey Bogart ; 22.30 — Divertisment muzical ; 22,45 — TELEJURNALUL DE NOAPTE.

JOI : Programul I : 10.00 — 10,30 — Telecronica economică ; 17,30 — Pentru copii : Lanterna magică ; 18,00 — TV pentru specialiști ; 18,30 — Curs de limba rusă (reluarea lecției a 8-a) ; 19.00 — „Tinerețea noastră" — emisiune literară pentru tineret ; 19,30 — TELEJURNALUL DE SEARĂ ; 20,00 — „Izvoare fermecate" — program de cîntece și dansuri ; 20,15 — Studioul de poezie ; 20.30 — Teleuniversitatea ; 21.00 — Spectru festiv. Transmisiune de la Sofia ; 21,30 — Film artistic : „Notorious", un film de Alfred Hitchcock. În rolul principal Ingrid Bergman (Premieră pe țară) ; 23,30 — TELEJURNALUL DE NOAPTE.

MARȚI : 17,30 — TV pentru școlari ; 18,00 — TV pentru specialiștii din industrie ; 18,30 — Curs de limba engleză (reluarea lecției a 9-a); 19,00 — Studioul pionierilor ; 19.30 — TELEJURNALUL DE SEARĂ ; 20,00 — Opinia dumneavoastră ; 20,15 — Micro-varietăți ; 20,45 — Centenarul Filarmonicii din București. Transmisiune de la Ateneul Român. Concert simfonic dirijat de Mircea Basarab ; 22,00 — Seară de teatru : „Nu-ți plătesc". Adaptare pentru televiziune după comedia cu același nume de Eduardo de Filipo ; 23.00 — TELEJURNALUL DE NOAPTE.

MIERCURI : 10,00 — 10,30 — TV pentru specialiștii din industrie : 16,30 — FOTBAL: Rapid București — O.F.K Beograd (Cupa orașelor tîrguri) ; 18,15 — Telecronica economică ; 18.35 — Curs de limba germană (reluarea lecției a 9-a) ; 19.05 — Club XX — emisiune pentru tineret ; 19 30 — TELEJURNALUL DE SEARĂ ; 20,00 — Studioul de poezie ; 20 15 — Soliști de muzică populară ; 20.45 — Transfocator ; 21,15 — Avanpremieră ; 21,30 — Telecinemateca : Medalion Humphrey Bogart ; 22.30 — Divertisment muzical ; 22,45 — TELEJURNALUL DE NOAPTE.

JOI : Programul I : 10.00 — 10,30 — Telecronica economică ; 17,30 — Pentru copii : Lanterna magică ; 18,00 — TV pentru specialiști ; 18,30 — Curs de limba rusă (reluarea lecției a 8-a) ; 19.00 — „Tinerețea noastră" — emisiune literară pentru tineret ; 19.30 — TELEJURNALUL DE SEARĂ ; 20.00 — Film serial : Lagardère (II) ; 20.50 — Poșta TV ; 21 00 — Invitație pentru ora 21 ; 21.40 — Telejob — emisiune de călătorii geografice : Belgia ; 22,00 — Ecran literar — revistă TV ; 22,30 — Mari interpreți : dirijorul Charles Münch ; 22,45 — TELEJURNALUL DE NOAPTE.

Programul II : 20,00 — Document : „Tainele adîncurilor" ; 20,30 — O samă de cuvinte... ; 21 00 — TELEJURNAL ; 21,15 — Centenarul Filarmonicii din București. Transmisiunea părții a II-a a concertului simfonic dirijat de Mircea Basarab.

VINERI : 10,00 — 10.30 — TV pentru specialiști ; 17 30 — Pentru copii. Povestiri pe degete ; „Peripețiile lui Piș-piș" ; 18,00 — Drumuri și popasuri — emisiune turistică ; 18,20 — Buletinul circulației rutiere ; 18.30 — Curs de limba spaniolă (reluarea lecției a 8-a) ; 19,00 — „Albatros" — revistă literară pentru tineret. „Cîntarea pămîntului românesc" ; 19,30 — TELEJURNALUL DE SEARĂ ; 20.00 Studioul de poezie ; 20 15 — ACTUALITATEA ÎN AGRICULTURĂ ; 20,30 — Studioul muzical. Cultura muzicală de-a lungul timpului ; 21,00 — Reflector ; 21,15 „Am întîlnit țigani fericiți" — o producție a studiourilor iugoslave ;

Programul I : 16,30 — FOTBAL : Rapid — Vagonul Arad ; 18,15 — Filme pentru copii ; 18,30 — Noile aventuri ale echipajului Val-Vîrtej. „Perlele negre" ; 19.00 — „Mult e dulce și frumoasă". Emisiune de limbă română. În lumea gramaticii ; 19.30 — TELEJURNALUL DE SEARĂ ; 20.00 — Tele-enciclopedia ; 21.00 Estrada tinereții ; 21.30 — Film serial : „Războinicii" ; 22.20 — Parada vedetelor ;

Programul II : 20.00 — Post-scriptum săptămînal ; 20.05 — Centenarul Filarmonicii din București. 21,30 — TELEJURNAL ; 21.50 — Bis pe 16 mm. Cîntă Caterina Valente ; 22.20 — Roman foileton. „Forsyte Saga" (I).

ABONAȚI-VĂ LA REVISTA

„AGRICULTURA SOCIALISTĂ"

Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții

COMITETUL DE STAT AL APELOR

Inspectoratul de stat al apelor

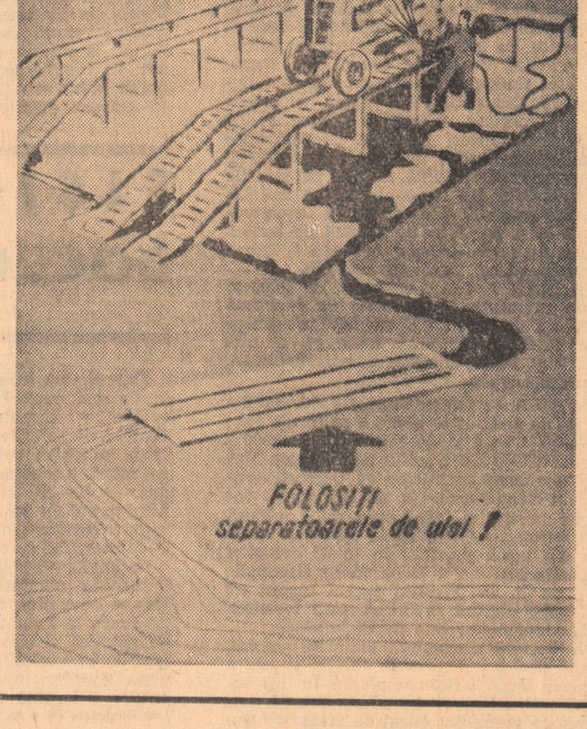

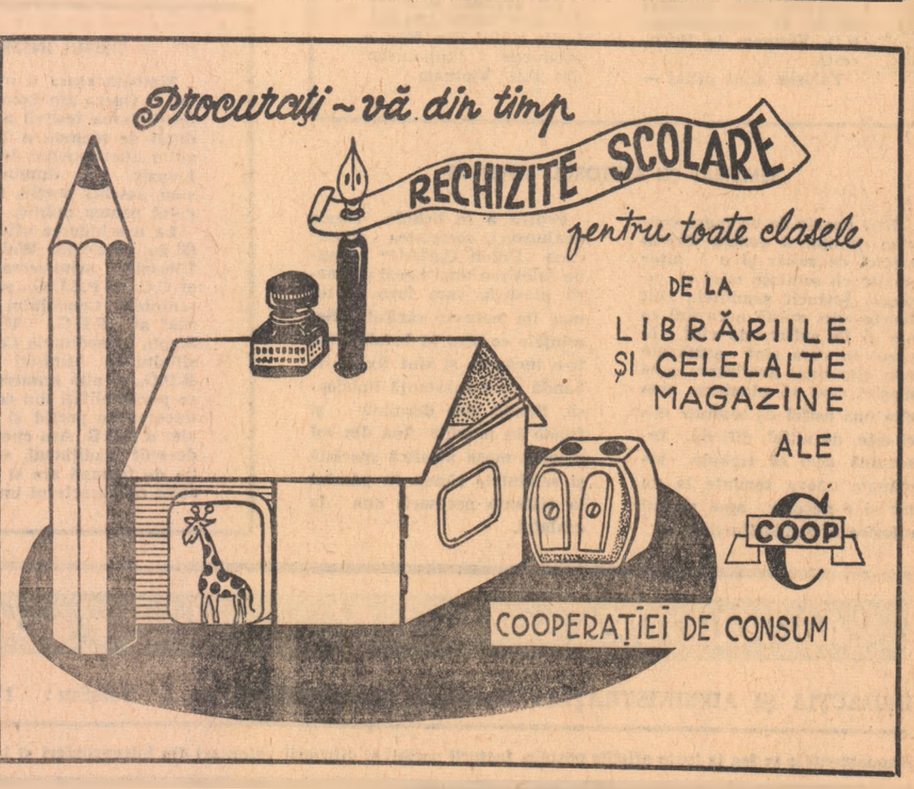

AGRICULTURA PE GLOB

MICROELEMENTELE ÎN CULTURA PLANTELOR

Numeroase cercetări ştiinţifice efectuate în ultimii ani în întreaga lume au lărgit mult cunoştinţele despre rolul microelementelor în viaţa plantelor, a animalelor şi a omului. Sursa naturală de microelemente pentru organisme o constituie solul, şi prima verigă în circuitul elementelor în natură o reprezintă relaţiile dintre plantă şi sol. Conţinutul de elemente din sol determină conţinutul acestora în plante, influenţînd creşterea, dezvoltarea, rezistenţa la condiţii nefavorabile de mediu, rezistenţa la boli şi dăunători, cantitatea şi calitatea recoltei.

Cercetările recente efectuate în reţeaua experimentală a Institutului de pedologie al Academiei de ştiinţe a U.R.S.S. pe tipurile de sol din partea europeană a Uniunii Sovietice au arătat că răspîndirea microelementelor în aceste soluri este foarte variată. Conţinutul de microelemente depinde de însuşirile rocei mumă, de procesul de formare a solului, diferenţiat pe diferite orizonturi genetice, de particularităţile acumulării biologice în straturile superioare ale solului. Astfel, pe solurile cernoziomice are loc o acumulare mai intensă a cuprului şi a cobaltului în orizonturile A şi A1. Între conţinutul de humus şi cel de microelemente nu există, într-o serie de cazuri, corelaţii pozitive.

În U.R.S.S. microelementele se folosesc pe o suprafaţă de 5 000 000 ha şi există tendinţa de creştere însemnată a acestor suprafeţe. O răspîndire mare au, în primul rînd, îngrăşămintele cu bor, molibden, mangan, cupru.

În S.U.A. se folosesc anual 3 000—5 000 t sulfat de zinc, 4 500—7 000 t sulfat de fier, 500—5 000 t sulfat de cupru, 2 500—4 000 t borax, 800—1 200 t sulfat de mangan. Majoritatea îngrăşămintelor cu microelemente sînt administrate în sol sub formă solubilă în apă şi într-o mai mică măsură sub formă greu solubilă în apă, deşi acestea din urmă prezintă în unele cazuri o eficienţă mai mare. După datele sistematizate de R. P. Thomas sporul mediu de producţie obţinut în S.U.A. prin folosirea microelementelor este de 25 la sută.

Dintre microelementele amintite mai sus, **borul** este cel mai mult studiat şi are o aplicare largă la diferite plante. În U.R.S.S. acest microelement se administrează sub formă de precipitat borat de magneziu sau acid boric. Pe soluri podzolice se folosesc de asemenea frite, care conţin bor într-o formă cu solubilitate lentă. În funcţie de necesităţile plantei, însuşirile solului, se folosesc doze de 0,25—1,5 kg bor la ha administrate în sol. Aceste îngrăşăminte se amestecă înainte de semănat cu cantităţile de îngrăşăminte azotate, fosfatice şi potasice. La sfeclă, trifoi, lucernă, legume se recomandă, orientativ, 1—1,5 kg bor la ha. La cultura inului 0,5 kg la ha, iar în plantaţiile de pomi şi arbuşti fructiferi — 0,75 kg la ha. Se mai foloseşte stropirea plantelor cu cantităţi de 150—250 g bor la ha, în concentraţii de 250 mg bor la 1 litru de apă. Tratarea seminţelor cu soluţii de 0,01—0,05 la sută acid boric sau prăfuirea seminţelor cu acid boric în amestec cu preparatele folosite pentru tratarea seminţelor contra dăunătorilor dă de asemenea rezultate bune la unele culturi. La răsadurile de legume borul se introduce în amestecul ghivecelor nutritive.

În S.U.A. îngrăşămintele cu bor sînt folosite la lucernă, măr, prun, varză, morcovi, sfeclă de zahăr, bumbac, căpşuni, tomate etc. Pe soluri sărace în bor se foloseşte 10—50 kg borax la ha în amestec cu îngrăşăminte complete. Pentru numeroase legume se foloseşte 2,5 kg borax la ha. În Suedia se foloseşte îngrăşămîntul complex granulat numit „kalisuper" care conţine: N.P.K. în diferite raporturi şi 0,3 la sută bor. În Elveţia se folosesc doze de 20 kg borax la ha, sau 12 kg de acid boric la ha în cultura pomilor fructiferi.

FIŞIER DOCUMENTAR

Cuprul este folosit într-o măsură din ce în ce mai mare în ultimii ani, în urma evidenţierii carenţei acestui element îndeosebi pe solurile acide. În S.U.A., în 16 state, îngrăşămintele cu cupru sînt folosite pe soluri turboase, pe soluri minerale, în doze de 10—200 kg sulfat de cupru la ha, administrat în sol. În unele cazuri se foloseşte stropirea plantelor cu cantităţi de 2—5 kg sulfat de cupru la ha.

În Anglia s-a stabilit carenţa cuprului în numeroase plantaţii de măr şi păr. Se foloseşte cantitatea de 0,100—0,250 kg sulfat de cupru la 1 copac sub formă de soluţie. Se practică şi stropirea frunzelor pomilor fructiferi cu soluţii de 0,5 la sută, sau stropirea pomilor în perioada de repaus cu soluţie 4 la sută sulfat de cupru. Pe solurile acide din Australia se foloseşte 5—10 kg sulfat de cupru la ha administrat în sol. În Olanda se folosesc anual în cultura plantelor peste 200 t de îngrăşăminte de cupru. În Uniunea Sovietică îngrăşămintele cu cupru se folosesc îndeosebi pe solurile turboase din Bielorusia şi în alte regiuni. Reacţionează bine la aceste îngrăşăminte ceapa, spanacul, iarba de Sudan, grîul. Pe solurile mlăştinoase, turboase se administrează pirite în doze de 300—500 kg la ha sau 10—12 kg sulfat de cupru la ha. Se aplică şi stropirea extraradiculară cu soluţii de sulfat de cupru în concentraţii de 0,02—0,05 la sută, sau tratarea seminţelor cu soluţii de sulfat de cupru 0,001—0,005 la sută.

Molibdenul se foloseşte ca îngrăşămînt abia în ultimii ani. În numeroase state din răsăritul S.U.A., îngrăşămintele cu molibden se folosesc la lucernă, varză, citrice, tomate, salată, trifoi, mazăre, soia şi alte culturi. Se practică tratarea seminţelor, stropirea plantelor şi adăugarea molibdenului împreună cu îngrăşămintele de bază. În R.F.G. se aplică 2—4 kg molibdat de sodiu la diferite legume. În Noua Zeelandă şi Australia molibdenul se foloseşte pentru îmbunătăţirea fineţelor degradate, în cultura plantelor leguminoase şi la unele legume. Se administrează superfosfat îmbogăţit cu molibden. (1 t de superfosfat conţine 815 g molibdat de sodiu). Îngrăşămintele cu molibden se folosesc în U.R.S.S. pe o suprafaţă de peste 2 000 000 ha. Se aplică molibdat de amoniu, molibdat de amoniu şi sodiu, superfosfat îmbogăţit cu molibden. Rezultate bune dă tratarea seminţelor cu 50 g molibdat de amoniu dizolvat în 2—3 litri apă la 100 kg seminţe. Stropirea extraradiculară se face cu 50—100 g molibden la ha. Eficienţa acestui microelement creşte dacă se foloseşte împreună cu borul.

Manganul are o întrebuinţare largă în Ucraina şi alte republici din U.R.S.S. Îngrăşămintele cu mangan au o eficienţă mare în cultura sfeclei de zahăr pe diferite tipuri de sol, determinînd creşterea producţiei de rădăcini şi mărirea procentului de zahăr cu 0,1—0,3 la sută. În cultura legumelor rezultate bune dă folosirea a 0,5—1,5 g sulfat de mangan la 1 t amestec de ghivece nutritive. În S.U.A., pe solurile carbonate din statul Florida, se folosesc pînă la 200 kg sulfat de mangan la ha, în amestec cu îngrăşăminte de bază. Pe soluri slab acide se aplică 30—100 kg sulfat de mangan la ha. În plantaţii de pomi fructiferi şi citrice se amestecă manganul cu bor, magneziu, cupru, zinc, molibden, fier.

În statul Florida s-a manifestat adeseori carenţa **zincului** în cultura porumbului. Pe unele soluri porumbul dă recolte bune numai dacă se administrează o dată la 2—3 ani 10—15 kg sulfat de zinc la ha. În R.F.G. îngrăşămintele cu zinc aplicate sub forma stropirii pomilor fructiferi se folosesc la gospodăriile de pe valea Rinului. Folosirea superfosfatului îmbogăţit cu zinc înlătură „oboseala" solului în urma cultivării îndelungate a trifoiului. În Franţa, unde este răspîndită carenţa zincului pe soluri acide nisipoase se practică stropirea pomilor fructiferi cu soluţii de sulfat de zinc. În sudul Angliei se foloseşte stropirea pomilor fructiferi cu soluţii de 0,1 la sută sulfat de zinc, imediat după înflorire, sau cu soluţie de 4—5 la sută în perioada de repaus a pomilor. În U.R.S.S. dozele de 1—2 kg sulfat de zinc la ha au dat rezultate bune la tomate, ceapă, usturoi, leguminoase. Se mai folosesc 5—10 mg sulfat de zinc la 1 kg amestec de ghivece nutritive. Într-o serie de ţări se folosesc cu rezultate bune îngrăşăminte sub formă de chelaţi cu zinc şi fier. Chelaţii sînt complexi organici legaţi cu metale, care blocînd radicalii mineralelor din sol ce pot fixa elementele nutritive, asigură ca acestea din urmă să fie mai uşor accesibile plantelor.

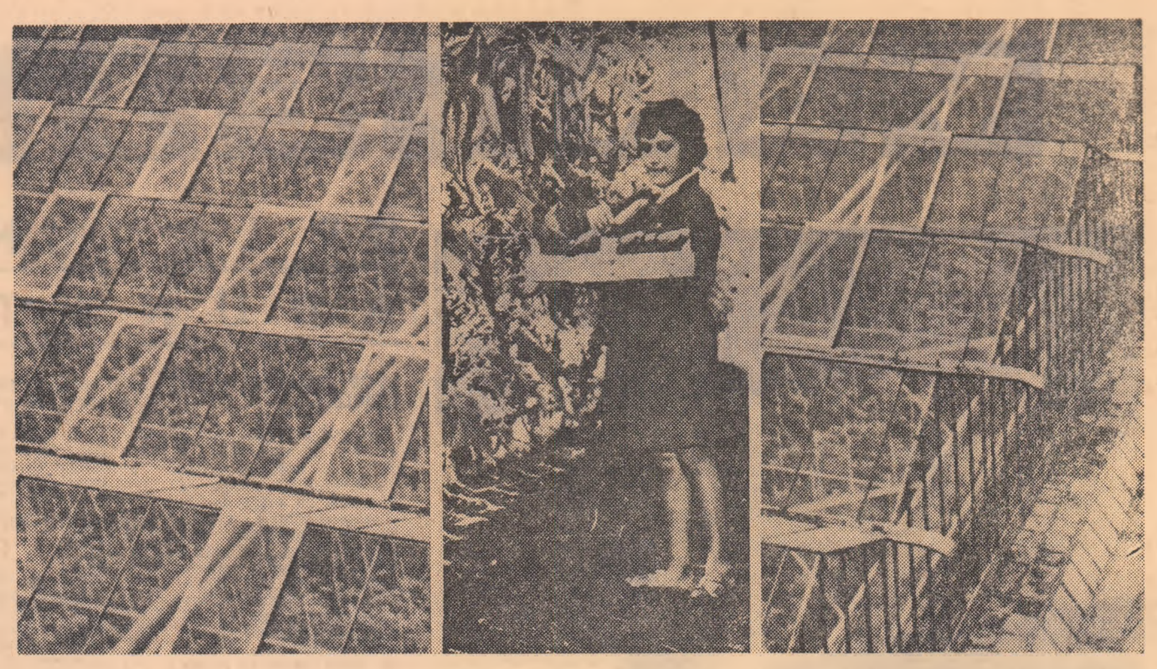

La recoltatul legumelor din seră.

Note de drum din R. P. Bulgaria

La sud de Stara Planina

Călătorind prin sudul Bulgariei, peisajul care se desfăşoară privirilor este pentru cel venit de peste Dunăre, neobişnuit, cu frumuseţi care farmecă şi nu se uită.

Un peisaj neobişnuit... Iată munţii Stara Planina. Ei se ridică brusc din cîmpie, fără obişnuita zonă a dealurilor înconjurătoare şi zăgăzuiesc, cu atît mai ferm, curenţii de aer rece. Acestui maiestuos zid de stîncă îşi datorează regiunea clima apropiată de cea mediteraneană. Soarele încălzeşte cu dărnicie un pămînt negru, mănos, care primeşte apa de care are nevoie — atît prin grija naturii cît, mai ales, a omului. Răsplata e pe măsura străduinţei şi a preceperii depuse şi se materializează în cele două sau trei recolte obţinute pe an.

Iată de ce regiunea este asemuită cu o seră, o seră vastă în care dărnicia naturii, întregită cu meşteşugul cultivatorului bulgar, oferă un tablou pitoresc şi bogat în semnificaţii economice.

Adevăratul farmec al acestor pămînturi cultivate cu legume, viţă de vie, pomi fructiferi, bumbac, tutun şi alune de pămînt izbucneşte toamna, în zilele anotimpului de aur, cînd oamenii lucrează de zor pe cîmp, iar pe şosele are loc un necontenit du-te-vino de camioane şi tractoare cu remorci încărcate cu struguri, legume, fructe, baloturi de bumbac. Totul se face în ordine, cu grijă să nu se risipească rodul muncii de peste an şi cît mai repede.

Pentru agricultura bulgară, noţiunea de intensiv, cea de progres şi dezvoltare formează corpul comun al unei deveniri certe. În anii care au trecut de la crearea primei cooperative agricole bulgare în satul Stralja, pînă astăzi, succesele înregistrate sînt edificatoare. Eliberarea ţării de sub jugul fascist — eveniment de la care se împlinesc 24 de ani la 9 septembrie a permis agriculturii, ca şi întregii economii a R. P. Bulgaria, organizate pe baze socialiste, să se dezvolte în ritm rapid, să progreseze continuu.

Un element al acestui proces îl constituie şi realizările din legumicultură, ocupaţie tradiţională a agricultorului bulgar. În comuna Bania, de lîngă oraşul Karlovo, ni s-a povestit că aici, cu mulţi ani în urmă, cunoscutul academician H. Daskalov a construit o seră pentru cultivat legume, pe 120 mp. Înaintea lui însă, arhitectul Kiril Stoev a amenajat, în anul 1931, în curtea casei sale din oraşul Kinstendil, o seră în suprafaţă de 60 mp. Aşa a început o tradiţie valoroasă. Astăzi, în Bulgaria există 480 000 mp de sere, din care aproape jumătate au fost construite de către gospodăriile agricole cooperative de muncă. În unele locuri au fost valorificate ingenios condiţiile locale. Cooperatorii din satul Pcelin, de pildă, au captat apele unui izvor termal neutilizate, care au o temperatură de 70°C, şi printr-un sistem de conducte le-au dirijat în interiorul serei, avînd astfel asigurată căldura necesară obţinerii legumelor şi în perioada de iarnă, din valorificarea cărora realizează importante venituri.

Şi statul socialist bulgar a făcut investiţii însemnate pentru dezvoltarea sectorului de sere. La intrarea în oraşul Pasardjik, localitate situată pe malul rîului Marita, te impresionează imensa suprafaţă a „grădinilor de sticlă" — cele 50 ha de sere ale întreprinderii economice de stat „Oranjerii" a cărei producţie e destinată exportului. Acest complex de sere, cel mai mare în ceea ce priveşte suprafeţele comasate, cu încălzire proprie, a fost construit în colaborare cu firme olandeze. Amplasarea sa aici se datoreşte condiţiilor de climă şi sol deosebit de favorabile. Roşiile timpurii constituie cultura de bază a acestor sere, fiind urmate de castraveţi şi ardei gras. Rezultatele aplicării unei agrotehnici adecvate şi mai cu seamă ale pasiunii cu care se munceşte sînt demne de a fi consemnate: 90 000 kg de roşii, 250 000 kg de castraveţi şi 50 000 kg de ardei gras la hectar, într-un singur ciclu de vegetaţie.

Veniturile obţinute din valorificarea legumelor produse în sere sînt însemnate, ceea ce a determinat să se prevadă ca pînă în 1970, în Bulgaria, serele să fie extinse pînă la o suprafaţă de aproximativ 600 000 mp.

După ce l-am ascultat pe Kiril Dor[illegible] preşedintele gospodăriei agricole cooperative de muncă „Partizan" din comuna Staro Jelezare, regiunea Plovdiv, vorbind despre rezultatele acestei unităţi, am înţeles limpede cît de mare e preocuparea pentru nivelul economic al activităţii în agricultura bulgară. Creşterea valorii producţiei de la 1 900 000 de leva la peste 5 milioane, în numai cîţiva ani, creşterea sistematică a numărului de animale, extinderea suprafeţelor destinate unor culturi agricole valoroase, folosirea raţională a bazei tehnice în continuă creştere, iată puncte de reper esenţiale pentru cel care vrea să urmărească drumul pe care îl parcurge întreaga agricultură bulgară, pentru care realizările cooperatorilor din Staro Jelezare sînt pe deplin reprezentative. Sînt realizări ale unor oameni al căror viitor se află în propria lor pricepere şi hărnicie.

Ing. Stelian VOINEA

ORIZONTURI ■ ORIZONTURI ■ ORIZONTURI ■ ORIZONTURI ■

CU PRILEJUL ZILEI NAŢIONALE A R. D. VIETNAM

La cooperativa agricolă de producţie „Prietenia româno-vietnameză" din comuna Gîngiova, judeţul Dolj, a avut loc sîmbătă după-amiază o adunare organizată cu prilejul Zilei naţionale a R.D. Vietnam.

Florea Pascu, membru al consiliului de conducere al cooperativei, după ce a arătat semnificaţia zilei de 2 septembrie, ziua proclamării R.D. Vietnam, s-a referit pe larg la munca şi lupta desfăşurată de poporul din R.D. Vietnam pentru apărarea ţării şi făurirea societăţii socialiste.

A luat apoi cuvîntul Hoang Tu, ambasadorul R.D. Vietnam la Bucureşti.

Folosim acest prilej — a arătat vorbitorul — pentru a exprima încă o dată mulţumirile noastre sincere partidului, guvernului şi poporului frate român pentru ajutorul preţios şi eficace acordat poporului nostru.

În încheiere, participanţii la adunare au trimis o telegramă membrilor cooperativei agricole de producţie „Prietenia vietnamezo-română" din comuna Moc Bac din Vietnam, în care le urează noi şi însemnate succese în dezvoltarea şi înflorirea cooperativei agricole.

Cei prezenţi au vizionat apoi filmul „Pe malurile rîului Ben Hai", o producţie a studiourilor din R.D. Vietnam

SEMĂNAT CU AJUTORUL BENZILOR

Este nevoie de un mare consum de muncă pentru rărirea sfeclei de zahăr şi a altor plante cu seminţe mici şi uşoare. Întrucît seminţele sînt foarte mici există pericolul ca ele să fie suflate de vînt, în cazul în care sînt semănate una cîte una. Realizarea unei maşini care să planteze una cîte una astfel de seminţe mici este, de altfel, dificilă. Înseamnă deci că trebuie semănate cîteva seminţe la un loc şi e necesar apoi răritul ulterior al semănăturilor.

Pentru a se lichida aceste neajunsuri, societatea americană „Union Carbide" propune folosirea unei benzi de masă plastică, care face să nu mai fie necesar răritul. Seminţele se pun în bandă, într-o încăpere şi sînt fixate de bandă cu o substanţă lipicioasă. Banda este derulată şi fixată în pămînt. Apa din sol dizolvă masa plastică specială şi seminţele rămîn în pămînt la distanţa necesară, una de cealaltă.

COAJA OUALOR POATE FI ÎMBUNĂTĂŢITĂ

Dacă adăugăm o cantitate mică de bicarbonat şi o amestecăm în hrana găinilor ouătoare sau în apa de băut — relevă revista „Baromfitenyesztes" („Creşterea păsărilor") din R. P. Ungară — se poate evita degradarea cojii oului, chiar şi în cazul cînd temperatura exterioară se ridică la 28° C. Coaja ouălor de găină ţinute în cotete se poate îmbunătăţi, de asemenea, dacă în apa de băut a clocitoarelor se adaugă fosfat de calciu, gluconat de calciu, acetat de calciu sau carbonat de sodiu. În alte experienţe s-au adăugat 8 luni de-a rîndul carbonat de sodiu, în diferite doze. Toate aceste adaosuri au îmbunătăţit producţia de ouă şi calitatea.

SFOARA SINTETICĂ ÎN AGRICULTURĂ

În Franţa se produce în prezent o nouă sfoară din material sintetic destinată să înlocuiască sfoara de Manila folosită în agricultură la maşinile de secerat şi treierat şi la cele de strîns şi presat.

Datorită regularităţii sale, rezistenţa este suficientă pentru a elimina pericolul ruperii în timpul întrebuinţării. Aspectul neted al acestei sfori permite să se evite formarea de cîlţi şi blocarea mecanismelor şi ca urmare dereglarea şi defectarea lor. Rezistenţa la intemperii este relativ mare.

TÎRGUL INTERNAŢIONAL DE LA LEIPZIG

Sîmbătă seara a avut loc la Opera din Leipzig deschiderea festivă a ediţiei de toamnă a Tîrgului internaţional de la Leipzig, iar duminică s-au deschis porţile tîrgului pentru public.

La deschiderea oficială au participat Walter Ulbricht, prim-secretar al C.C. al P.S.U.G., preşedintele Consiliului de Stat al R.D.G., Willi Stoph, preşedintele Consiliului de Miniştri al R.D.G., şi alte numeroase personalităţi din conducerea de partid şi de stat a R.D.G. Aşa cum a devenit tradiţional, ediţia de toamnă are şi în acest an caracterul unui tîrg al bunurilor de larg consum. După datele oficiale comunicate în cadrul unei conferinţe de presă, în acest an expun la tîrg 6 500 de firme din 55 de ţări.

Republica Socialistă România participă la această ediţie a Tîrgului de la Leipzig cu exponate în şase ramuri şi anume: bunuri de consum tehnic, produse textile, produse agroalimentare, cărţi, artizanat şi pentru prima oară la Leipzig, cu mobilă. Produsele româneşti se bucură de mare atenţie din partea specialiştilor şi vizitatorilor.

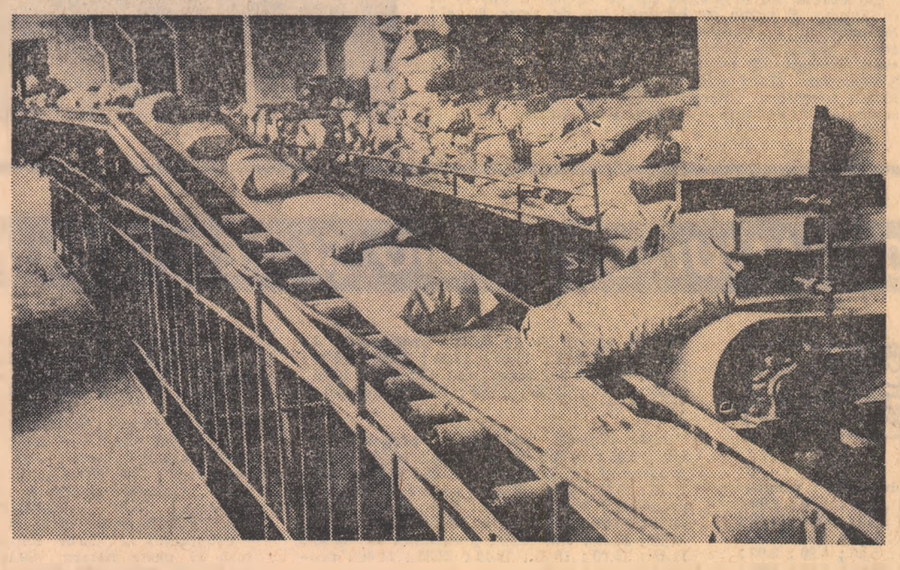

La Aoji (R.P.D. Coreeană) funcţionează o nouă fabrică de îngrăşăminte chimice. Întregul proces de producţie este automatizat sau semiautomatizat. Imaginea a fost luată în secţia de ambalaj.

Vizitaţi Expoziţia Întreprinderii Poloneze de Comerţ Exterior

MOTOIMPORT

care prezintă:

— combine pentru sfeclă KBZ-1 şi KBZ-2;
— combine cultivatoare de sfeclă WBC-2 şi OBC-2;
— pulverizatoare manuale „SANO" şi „AURA";
— batoze MCC-10 B
şi alte maşini agricole.

30 august — 9 septembrie 1968
Complexul Central Expoziţional
Bucureşti — Piaţa Scînteii
Specialiştii întreprinderii poloneze de comerţ exterior
MOTOIMPORT
staţi la dispoziţia celor interesaţi cu informaţii comerciale şi tehnice.
Vizitarea zilnic: între orele 10—19

Publicom

AGRICULTURA SOCIALISTĂ — publicaţie săptămînală

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: Bucureşti, Piaţa Scînteii, nr. 1 Telefon: 17 60 10 — 17 60 20

COLEGIUL DE REDACŢIE

Prof. Gh. Băia, Valeriu Buduru (secretar general de redacţie), ing. Vasile Ciausu (redactor şef), prof. David Davidescu, membru corespondent al Academiei, ing. Triţă Făniţă, ing. Eugen Grigorescu, ing. Constantin Iftodi, Stelian Ionescu, ing. Nicolae Mantz, ing. Gh. Moldovan, ing. Tiberiu Mureşan, ing. Gh. Stanciu, ing. Stelian Voinea (redactor şef adjunct), prof. Sergiu Vrejba.

Abonamentele se fac la toate oficiile poştale, factorii poştali şi difuzorii voluntari din întreprinderi şi instituţii. Comenzile pentru publicitate se primesc la Agenţia de publicitate „Editura Scînteia", Bucureşti, oficiul poştal nr. 45, str. 13 Decembrie, nr. 26, telefon 14 15 16.

TIPARUL: Combinatul poligrafic „Casa Scînteii"

40.000